

Völgységi Önkormányzatok Társulása (VÖT)

Bonyhád, Széchenyi tér 12. ☒ 7151 Bonyhád, Pf.: 56

☎ /Fax: 74/500-252; Mobil: 06-20/466-2277

Drótposta: vot7151@gmail.com

Honlap: www.vot.hu

JEGYZŐKÖNYV

Készült: a Völgységi Értéktár Bizottság (VÉB) ülésén

Helyszín: Városháza. Bonyhád, Széchenyi tér 12.

Ideje: 2017. június 29. (14 óra)

Jelen vannak: a jelenléti ív szerinti bizottsági tagok

Dr. Szóts Zoltán: Köszönti a tanácstagokat és a megjelent jegyzőket. Megállapítja, hogy a bizottság határozatképes. A napirendi pontokat szavazásra bocsátja, majd megállapítja, hogy azt a bizottság egyhangúlag elfogadta.

A bizottság által elfogadott napirendi pontok:

- 1) Felterjesztések tárgyalása (1. előterjesztés):
  - a) Magyartarka szarvasmarha (Felterjesztő: Juhász Józsa)
  - b) Pirostarka bonyhádi tájfajta szarvasmarha (Felterjesztő: Juhász Józsa)
  - c) A bukovinai székelyek élő népművészete (Felterjesztő: Csibi Krisztina)
  - d) Felvidéki mesemondó verseny (Felterjesztő: Kolozsiné Gergely Cecília)
  - e) Felvidékiek Pünkösdi Találkozója (Felterjesztő: Kolozsiné Gergely Cecília)
  - f) Tarka Marhafesztivál (Felterjesztő: Juhász Józsa)
  - g) Völgységi Könyvfesztivál (Felterjesztő: Kult Imréné)
- 2) A következő ülés időpontjának és a felterjesztendő értékek megbeszélése
- 3) Egyebek

1. napirendi pont Felterjesztések tárgyalása

Dr. Szóts Zoltán: a felterjesztések anyagát mindenki megkapta elektronikus úton. Kérdezi a tagokat, hogy van -e kérdésük, hozzászólásuk a felterjesztésekhez. A felterjesztési adatlapokkal kapcsolatban készített egy hibalistát, amely szerint javasolja az adatlapok tartalmának javítását, a felterjesztőkkel egyeztetve.

Szarvas Irén: A betervezett adatlapokat a Bonyhádi Települési Értéktár Bizottság már tárgyalta, azok a városi értéktárba felvételre kerültek. Nincs minden anyaghoz ugyan fotó, de ezt majd a múzeummal és a könyvtárral, valamint a hírlevél társulási archívumával kiegészíthető lesz, így ez a hét érték is látványosan megjeleníthető lesz a feltöltés alatt álló VÉB-es honlapon.

Dr. Szóts Zoltán: Megállapítja, hogy további hozzászólás, kérdés nincs, ezért szavazásra bocsátja a Magyartarka szarvasmarha felterjesztési javaslatát, majd megállapítja, hogy azt a bizottság egyhangúlag elfogadta és a következő határozatot hozta:

1/2017. (VI.29.) VÉBh.

A Völgységi Értéktár Bizottság döntött a Magyartarka szarvasmarha Völgységi Tájegységi Értéktárba történő felvételéről. A felvett érték kódszáma: VÉB/61/A.

Felterjesztő: Juhász Józsa

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Szóts Zoltán

Dr. Szóts Zoltán: Megállapítja, hogy további hozzászólás, kérdés nincs, ezért szavazásra bocsátja a Pirostarka bonyhádi tájfajta szarvasmarha felterjesztési javaslatát, majd megállapítja, hogy azt a bizottság egyhangúlag elfogadta és a következő határozatot hozta:

2/2017. (VI.29.) VÉBh.

A Völgységi Értéktár Bizottság döntött a Pirostarka bonyhádi tájfajta szarvasmarha Völgységi Tájegységi Értéktárba történő felvételéről. A felvett érték kódszáma: VÉB/62/A.

Felterjesztő: Juhász Józsa

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Szóts Zoltán

Dr. Szóts Zoltán: Megállapítja, hogy további hozzászólás, kérdés nincs, ezért szavazásra bocsátja a Bukovinai székelyek élő népművészete felterjesztési javaslatát, majd megállapítja, hogy azt a bizottság egyhangúlag elfogadta és a következő határozatot hozta:

3/2017. (VI.29.) VÉBh.

A Völgységi Értéktár Bizottság döntött a Bukovinai székelyek élő népművészete Völgységi Tájegységi Értéktárba történő felvételéről. A felvett érték kódszáma: VÉB/63/E.

Felterjesztő: Csibi Krisztina

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Szóts Zoltán

Dr. Szóts Zoltán: Megállapítja, hogy további hozzászólás, kérdés nincs, ezért szavazásra bocsátja a Felvidékiek mesemondó versenye felterjesztési javaslatát, majd megállapítja, hogy azt a bizottság egyhangúlag elfogadta és a következő határozatot hozta:

4/2017. (VI.29.) VÉBh.

A Völgységi Értéktár Bizottság döntött a Felvidékiek mesemondó versenye Völgységi Tájegységi Értéktárba történő felvételéről. A felvett érték kódszáma: VÉB/64/E.

Felterjesztő: Kolozsiné Gergely Cecília

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Szóts Zoltán

Dr. Szöts Zoltán: Megállapítja, hogy további hozzászólás, kérdés nincs, ezért szavazásra bocsátja a Felvidékiek Pünkösdi Találkozója felterjesztési javaslatát, majd megállapítja, hogy azt a bizottság egyhangúlag elfogadta és a következő határozatot hozta:

5/2017. (VI.29.) VÉBh.

A Völgységi Értéktár Bizottság döntött a Felvidékiek Pünkösdi Találkozója Völgységi Tájegységi Értéktárba történő felvételéről. A felvett érték kódszáma: VÉB/65/E.

Felterjesztő: Kolozsiné Gergely Cecília

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Szöts Zoltán

Dr. Szöts Zoltán: Megállapítja, hogy további hozzászólás, kérdés nincs, ezért szavazásra bocsátja a Tarka Marhafesztivál felterjesztési javaslatát, majd megállapítja, hogy azt a bizottság egyhangúlag elfogadta és a következő határozatot hozta:

6/2017. (VI.29.) VÉBh.

A Völgységi Értéktár Bizottság döntött a Tarka Marhafesztivál Völgységi Tájegységi Értéktárba történő felvételéről. A felvett érték kódszáma: VÉB/66/H.

Felterjesztő: Juhász Józsa

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Szöts Zoltán

Dr. Szöts Zoltán: Megállapítja, hogy további hozzászólás, kérdés nincs, ezért szavazásra bocsátja a Völgységi Könyvfesztivál felterjesztési javaslatát, majd megállapítja, hogy azt a bizottság egyhangúlag elfogadta és a következő határozatot hozta:

7/2017. (VI.29.) VÉBh.

A Völgységi Értéktár Bizottság döntött a Völgységi Könyvfesztivál Völgységi Tájegységi Értéktárba történő felvételéről. A felvett érték kódszáma: VÉB/67/E.

Felterjesztő: Kult Imréné

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Szöts Zoltán

2. napirendi pont Egyebek

Dr. Szöts Zoltán: Kérdezi a bizottsági tagokat, hogy van-e még valamilyen döntést igénylő kérdés, hozzászólás. Megállapítja, hogy nincs. Jelzi, hogy három érték előkészítésén dolgozik, ezért akár augusztus második felében is tudnak ülést tartani.

Szarvas Irén: Célszerűnek tartja, ha már most megegyeznek egy időpontban.

A bizottság tagjai a 2017. augusztus 22-i vagy 23-i egyeznek meg.

Dr. Szóts Zoltán: Köszöni a bizottsági tagok munkáját, majd az ülést berekeszti.

Bonyhád, 2017. június 29.

A jegyzőkönyvet készítette: Szarvas Irén

dr. Szóts Zoltán
VÉB elnök

Völgységi Önkormányzatok Társulása
Bonyhád, Széchenyi tér 12. ☒ 7151 Bonyhád, Pf.: 56
☎ /Fax: 74/500-252; Mobil: 06-20/466-2277
Drótposta: vot7151@gmail.com
Honlap: www.vot.hu

JELENLÉTI ÍV

Völgységi Értéktár Bizottság

Bonyhád, 2017. június 29. (14 óra)
(Városháza, 103. iroda)

1. Erős Beáta

Erős Beáta

2. Bálint János

_____

3. Dr. Szóts Zoltán

Szóts Zoltán

4. Jáhn Jánosné

_____

5. Metz Csilla

_____

6. Tóthné Györfi Andrea

_____

7. Szabó Béláné

_____

8. Szarvas Irén

Szarvas Irén

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Völgységi Önkormányzatok Társulása
Bonyhád, Széchenyi tér 12. ☒ 7151 Bonyhád, Pf.: 56
☎ /Fax: 74/500-252; Mobil: 06-20/466-2277
Drótposta: vot7151@gmail.com
Honlap: www.vot.hu

Tárgy: Meghívó
Ikt.sz.: 10-8/2017/36
Ügyintéző: Szarvas Irén

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívom a **Völgységi Értéktár Bizottság (VÉB) 4. ülésére.**

Az ülés ideje: **2017. június 29. csütörtök 14 órától**

hely: **Városháza 103. iroda (Bonyhád, Széchenyi tér 12.)**

Az ülés napirendi pontjai:

- 1) Felterjesztések tárgyalása (1. előterjesztés):
  - a) Magyartarka szarvasmarha (Felterjesztő: Juhász Józsa)
  - b) Pirostarka bonyhádi tájfajta szarvasmarha (Felterjesztő: Juhász Józsa)
  - c) A bukovinai székelyek élő népművészete (Felterjesztő: Csibi Krisztina)
  - d) Felvidéki mesemondó verseny (Felterjesztő: Kolozsiné Gergely Cecília)
  - e) Felvidékiek Pünkösdi Találkozója (Felterjesztő: Kolozsiné Gergely Cecília)
  - f) Tarka Marhafesztivál (Felterjesztő: Juhász Józsa)
  - g) Völgységi Könyvfesztivál (Felterjesztő: Kult Imréné)
- 2) A következő ülés időpontjának és a felterjesztendő értékek megbeszélése
- 3) Egyebek

Bonyhád, 2017. június 21.

Tisztelettel: Dr. Szöts Zoltán sk.
A VÉB elnöke

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„Magyartarka szarvasmarha”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

.....Juhász Józsa..... (név)

.... (aláírás)

.....2015. január 5..... (település, dátum)

(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Vörösmarty Mihály Művelődési Központ
7150 Bonyhád, Széchenyi tér 2.

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Juhász Józsa**
Levelezési cím: 7150 Bonyhád, Széchenyi tér 2.
Telefonszám: 74/451-455
E-mail cím: juhasz.jozsa@freemail.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **magyartarka szarvasmarha**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszergazdaság   egészség és életmód   épített környezet
 ipari és műszaki megoldások   kulturális örökség   sport
 természeti környezet   turizmus és vendéglátás

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Magyartarka Tenyésztők Egyesülete tagjainak tenyészetei

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési   tájegységi   megyei   külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

„A magyartarka épp olyan sajátos terméke a magyar földnek és a magyar népnek, mint a kultúrája.” (Bocsor G., 1960, A magyar tarka marha)

A „magyartarka szarvasmarha”, vagy régebbi elnevezésével *magyar pirostarka*, egy kettős hasznosítású (tej- és hústermelő), Magyarországon kialakult marhafajta, törvényileg védett háziállataink közé tartozik.

Az első nyugati fajták (például a szimentáli) már a 18. században, a bajor telepésekkel együtt megérkeztek Magyarországra. A 19. század első felében a kimondottan hústermelő marhának számító magyar szürkemarka helyett igény jelentkezett egy elsősorban tejtermelő szarvasmarhafajta iránt. A döntő fordulatot a dualizmus kora hozta, amikor fokozódott a kereslet a tej és a tejtermékek, és ezzel a korszerű, jobb termelőképességű, igényesebb fajták iránt. Ekkor még az állomány több, mint 90%-át tette ki a szürke-marha, amely részt vett a magyar tarka kialakításában.

Egy 1894. évi törvénycikk alapján elkészült az állattenyésztési szabályozás és a tenyészkörületi beosztás. Ez kedvezett a különböző tájfajták kialakulásának. Az Alföldön szürkemarhabikát, a Dunántúlon szimentálit, a Felvidéken pinzgaut, a Kárpátokban a borzderes bikákat lehetett használni a köztenyésztésben. Így alakultak ki a tájfajták, amelyek közül a legrégebb, és leghíresebb a bonyhádi pirostarka, amely kiváló tejtermelő volt, elsősorban nyugati fajták keresztezésével nyerték. Több marhafajta hatással volt a kialakulására, de főként a Tolna megyei földbirtokosok által Svájcból importált berni fajta. Később tervszerűen beavatkozva a tenyésztésbe két szimentáli bikával javították az állományon. A szimentáli bikák sötétebb piros színt eredményeztek, innen a *pirostarka* elnevezés. 1890-ben mutatták be Bécsben, majd a fajta a millenniumi kiállításon I. díjat nyert. Azóta is a nemesítésben pirostarka szimentáli bikákat használnak. A bonyhádi marha kettős hasznosítású (régebben hármás vegyes hasznosítású volt), elsősorban kiváló tejhozama tette népszerűvé a gazdák közt, de kiváló a húshozama, és húsminősége, ezen kívül régebben igázásra is használták.

A 20. század első éveiben megváltozott a tenyésztés iránya, a küllem helyett a termelékenység került előtérbe. Kiválogatták a jó termelőképességű egyedeket, majd a továbbtenyésztésük után már küllemre szelektáltak. Az új fajta kialakításába bevonták a tájfajtákat, amelyek beleolvadtak az újonnan kialakult magyartarka fajtába. A magyartarka szarvasmarha sokféle ősrre visszavezethető nagyfokú változékonyságából adódóan a két világháború közötti időben világrekorder tejtermelő egyedek is kerültek ki a fajtából. 1942-re részaránya már elérte a 83%-ot.

A két világháború között az állomány homogenitását a szimentáli fajta tenyésztésbe vonásával érték el. Ezzel a keresztezéssel javítani lehetett a magyartarka tej- és hústermelését és igázhatóságát. Wellmann Oszkár határozta meg először a fajta bírálati szempontjait és törzskönyvezését, elősegítette az egységes tenyésztési célok kialakítását. Kialakult az *elit magyartarka tehén* (4000 kg tej/305 nap, 150 kg tejszír) és az *aranytörzskönyv* (25000 kg tej, 900 kg tejszír, 6 élő borjú).

A II. világháborúban az állomány kétharmada veszett oda. Egy 1950-ben hozott rendelet szerint a magyartarkát kettős hasznosítású fajtaként kell tenyésztetni. A nemesítésre irányuló keresztezések nem vezettek kielégítő eredményre, bár kialakult egy fajtaváltozat, a negyedrészt *Jersey tejelő magyar tarka*. Bebizonyosodott az is, hogy a magyartarka húsmarhaként is jó eredményeket érhet el. Ám az 1972-ben kihirdetett kormányprogram hatására a populáció létszáma erősen lecsökkent. Ma a szarvasmarha-állomány 18-20%-a a magyartarka. A fajta tenyésztésszervezésével, genetikai fejlesztésével és nemzetközi képviseletével az 1989-ben alakult *Magyartarka Tenyésztők Egyesülete* foglalkozik. A célt segítik a fajtafenntartásért felelős Egyesülettel együttműködő mesterséges termékenyítő állomások, a hazai egyetemek és kutatóintézetek szakemberei is.

Az így megvalósult tenyésztési integráció biztosítja a veszélyeztetett fajtaként és „nemzeti kincsként” számon tartott magyartarka jövőjét, megőrizve azt a jövő nemzedék számára.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A magyartarka szarvasmarha közel két évszázada Magyarország egyik meghatározó szarvasmarha-fajtája, az általa termelt magas beltartalmi értékű tej és kiváló minőségű hús rendkívül jó minőségű termékek gyártását teszi lehetővé. Ezt bizonyítja, hogy a magyartarka marhahús elnyerte a rangos elismerésnek számító

HÍR (Hagyományok – Ízek – Régiók) -védjegy használatának a jogát.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- **A magyartarka** – a Magyartarka Tenyésztők Egyesületének negyedévente megjelenő szakmai folyóirata
- **A magyartarka tenyésztése c. szakkönyv ISBN 978-963-12-0303-5**
- **A Magyartarka Tenyésztők Egyesületének honlapja:**
<http://www.magyartarka.hu>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

A Magyartarka Tenyésztők Egyesületének honlapja: <http://www.magyartarka.hu>

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

A magyartarka tenyésztése című, 2014-ben megjelent szakkönyv, melyet ajánlott egyetemi tankönyvvé is választottak, mind fényképes dokumentációként, mind a Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumként felhasználható.

Bonyhádi Települési Értéktár Bizottság
7150 Bonyhád, Széchenyi tér 12.

Tisztelt Bizottság!

A Vörösmarty Mihály Művelődési Központ által benyújtott, a „Magyartarka szarvasmarha” Bonyhádi Települési Értéktárba való felvételének javaslatát támogatom.

Bonyhád, 2015. január 5.

Tisztelettel:

dr. Füller Imre
Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
ügyvezető igazgató

MAGYARTARKA TENYESZTŐK
EGYESÜLETE
7150 Bonyhád, Zrínyi u 3
Adószám: 19171346-2-17
Művelődési Takarékszövetkezet: 71800013-11136695

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„Pirostarka bonyhádi tájfajta szarvasmarha”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

.....Juhász Józsa..... (név)
..... (aláírás)
.....2015. január 5..... (település, dátum)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Vörösmarty Mihály Művelődési Központ
7150 Bonyhád, Széchenyi tér 2.

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Juhász Józsa**

Levelezési cím: 7150 Bonyhád, Széchenyi tér 2.

Telefonszám: 74/451-455

E-mail cím: juhasz.jozsa@freemail.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Pirostarka bonyhádi tájfajta szarvasmarha**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

- agrár- és élelmiszergazdaság   egészség és életmód   épített környezet
 ipari és műszaki megoldások   kulturális örökség   sport
 természeti környezet   turizmus és vendéglátás

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

A tájfajta már nem lelhető fel, de génállománya a jelenleg tenyésztett magyartarka szarvasmarha fajtában megtalálható. A magyartarka szarvasmarha fajta a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete tagjainak tenyészteiben található.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- települési   tájegységi   megyei   külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

„A bonyhádi tájfajta

A Tolna megyébe betelepülő telepesek marhái nem voltak egységesek. I. Lipót, III. Károly és Mária Terézia Dél-Németországból telepített sváb-, bajor és frank zselléreket, míg Mercy tábornok franciákat, olaszokat, spanyolokat is, akik azután Bajorországból, Würtenbergből, Elzászból, Salzburgból, Tirolból, a Rajna mellől olyan marhákat hoztak magukkal, aminőt éppen azon a vidéken tenyésztettek. Legalább 8 fajtáról tudunk (frank, ansbachi, triesdorfi, limburgi, vögelsbergi, keilheimi, pinzgauai, murnau), melyek idekerültek, jóllehet létszámban jelentéktelen volt ez az állomány.

Ebben az időben alsó-Dunántúlon a szürkemarha és kisebb mértékben a riska vagy bosnyák marhának nevezett fajta volt honos. (Ez utóbbi a borzderessel rokon és

hasonlóan tejelékeny volt). A telepések bikát nem hoztak magukkal, teheneiket a magyar szürke és kisebb részben riska fajtájú bikák hágták.

A magyar szürke bikák mintegy száz esztendeig fedezték ezt az állományt, melynek hatására az szilárdabbá vált, edződött, csontosodott. Ez a vegyes eredetű, de ekképpen egységesedett szarvasmarha állomány, amelyet a 19. századi telepések itt találtak. Az újkori telepések már bikákat is hoztak magukkal, így az állomány fokozatosan átalakult.

Előbb fekete-tarka lapály, majd borzderes bikák kerültek a megyébe. A lapály és a borzderes bikák szerepe azonban nem volt valami jelentős.

A bonyhádi tájfajta végleges kialakítása berni bikákkal történt. Az első berni törzset Döry Zsigmond hozta be 1852-ben kisdorogi gazdaságába. Példáját csakhamar követték a szomszédos földbirtokosok.

1870-ben a nagybirtokosok példáján felbuzdulva - állami segítséggel - már Tevel község is importált bernieket. A tenyésztés azonban még ekkor sem volt egységes, és némely községben még borzderes bika is fedezett. A tájegységben tenyésztett marhának a „bonyhádi” nevet csak az 1892-93. évi kiállításon adta Perczel Dezső.

A 19. század második felében Svájcban az érdeklődés a berninél tejelékenyebb szimentáli fajtára irányult, és a magyar földbirtokosok is ennek a behozatalára tértek át. Az úttörő megint Döry Zsigmond volt 1858-ban. A szimentáli első hullámának idején a magyar birtokosok és gazdatisztjeik voltak azok, akik a magyar pirostarka tájfajtákat a kialakulás végleges útjára segítették.

Példájukat azonban most már nemcsak a földbirtokosok, hanem a községek gazdái is követték. Így a szimentáli import túllépte Tolna megye kereteit, és alapjául szolgált a somogyi és a fejér megyei szimentáli tenyészeteknek is. Annál is inkább, mivel nemcsak bikákat, hanem üszöket is importáltak.

A tömeges behozatal 1875-1895 között indult. Megkezdődött a szimentáli elterjedése, illetőleg a hazai tehénállomány keresztezése ezzel a fajtával.

A 19. század utolsó negyedétől tehát a korábbi ötletszerűséget céltudatos tenyésztői munka váltotta fel. Mindez természetesen időigényes folyamat volt. 1884-ben a Tolna megyei állománynak is még csupán a 19 %-a volt határozottan tarka marha. Ez az arány 1895-re 62 %-ra, 1909-re 80 %-ra, 1925-re pedig 93 %-ra nőtt. A dinamikus növekedésben a vármegye áldozatkészsége és a tenyésztő egyesületek munkája is szerepet játszott.

Annak ellenére, hogy ez az állomány eredetileg vegyesebb volt, mint akár a vasi, akár a sopron-mosoni tájfajták, és a bonyhádi később is több fajta vére került be, mint a többi tájfajtába, a szimentáli bikák tervszerű alkalmazásával az egységesedés mégis gyorsabban és látványosabban ment végbe.

A bonyhádi igen szerencsésen ötvözte őseinek előnyös tulajdonságait. Tejelékenysége, ökreinek szívóssága és igénytelensége miatt keresett jószág volt, ugyanakkor a borjakat hizlalásra is szívesen vásárolták.” (A magyartarka tenyésztése, szerk.: Steffler József, 2014)

A pirostarka bonyhádi tájfajta szarvasmarha szigorúan előírt küllemi jegyei a következők voltak:

- túlnyomó részben sötétvörös szín
- martájékon átcsapó fehér folt
- tiszta fehér fej
- fehér farok- és lábvégek
- pigment mentes szutyak és körmök
- fül körül fehér gyűrű

A tájfajta ebben a formában már nem lelhető fel, de génállománya a jelenleg tenyésztett magyartarka szarvasmarha fajtában megtalálható.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Bonyhádon és a környező falvakban - az ún. Völgységben – mindig fontos szerepet töltött be a mezőgazdaság és az állattenyésztés. A helyi tenyésztők generációinak áldozatos munkáját dicséri a pirostarka bonyhádi tájfajta szarvasmarha kitenyésztése, amely tájfajta volt, vagyis kizárólagosan ennek a vidéknek a szülőtte, s a települést övező legelők látképe elképzelhetetlen volt nélküle. A fajta ismerté vált az egész országban, s így városunk hírnevét is öregbítette.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- A magyartarka tenyésztése c. szakkönyv ISBN 978-963-12-0303-5
- A Magyartarka Tenyésztők Egyesületének honlapja:
http://www.magyartarka.hu/portal/download/fajta/magyartarka_tolna.jpg

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

A Magyartarka Tenyésztők Egyesületének honlapja: <http://www.magyartarka.hu>

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javasolathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

A **magyartarka tenyésztése** című, 2014-ben megjelent szakkönyv, melyet ajánlott egyetemi tankönyvvé is választottak, mind fényképes dokumentációként, mind a Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumként felhasználható.

Bonyhádi Települési Értéktár Bizottság
7150 Bonyhád, Széchenyi tér 12.

Tisztelt Bizottság!

A Vörösmarty Mihály Művelődési Központ által benyújtott, a „**Pirostarka bonyhádi tájfajta szarvasmarha**” Bonyhádi Települési Értéktárba való felvételének javaslatát támogatom.

Bonyhád, 2015. január 5.

Tisztelettel:

dr. Füller Imre
Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
ügyvezető igazgató

**MAGYARTARKA TENYÉSZTŐK
EGYESÜLETE**
7150 Bonyhád, Zrínyi u. 3.
Adószám: 19171346-2-17
Váltság Takszöv: 71800012-11138601

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat az
„A bukovinai székelyek élő népművészete”
települési értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:
Csibi Krisztina

Bonyhád, 2015. március 6.

**BUKOVINAI SZÉKELYEK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE**
7150 Bonyhád, Dózsa Gy u.29.
Adószám:19232685-1-17

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó neve: Bukovinai Székelyek Országos Szövetsége
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Csibi Krisztina
Levelezési cím: 7150 Bonyhád, Dózsa György utca 29.
Telefonszám: 20/5740479
E-mail cím: csibi@bukovina.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: A bukovinai székelyek élő népművészete
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
 agrár- és élelmiszergazdaság   egészség és életmód   épített környezet
 ipari és műszaki megoldások   **kulturális örökség**   sport
 természeti környezet   turizmus

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Bonyhád közigazgatási területén

Továbbá: Tolna, Baranya, Bács-Kiskun és Pest megyék székelyek által lakott településein.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

X települési

tájegységi

megyei

külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A népcsoport története a 18. század második felére nyúlik vissza. A székelység számára az állandó katonai szolgálat ellátása hosszú ideig kiváltságos helyzetet biztosított. Teljes önkormányzatot kapott, a katonáskodás ideje alatt pénzbeli kötelezettségek alól mentességet nyert, és saját tisztjeinek vezetése alatt volt köteles katonáskodni. A 18. század második felében a bécsi kormány előbb önkéntes, majd kényszerű adózás alá vetette őket, és a határőri intézmény bevezetését tervezte. Az inség, nyomor és elkeseredettség nyomán lázadás tört ki, amely végül 1764. január elején az osztrák katonai igazgatás elleni tüntetéssel zárult.¹ Hogy a megtorló intézkedések, a további zaklatások és vallatások elől megmeneküljenek, 1764 és 1765 között a székelyek egymás után hagyták el a Székelyföldet, és Moldvába mentek.² De a kivándorlásnak nem csupán a határőrség erőszakos szervezése, a büntető eljárásoktól való félelem volt. A Székelyföld a 18. században súlyos gazdasági és társadalmi problémákkal küzdött, mely a nép körében lázadásokhoz és tömeges elvándorláshoz vezetett.³

1774-ben az osztrákok megszerezték a töröktől Bukovinát, és a gyéren lakott tartomány benépesítése érdekében az orosz, oláh, cseh, lengyel és tót lakosság mellé ide szándékoztak letelepíteni a Moldvába menekült székelyeket is.⁴ Ebben a vegyes kultúrájú térségben telepedett meg az öt magyar falu, 1776 és 78 között Istensegits és Fogadjisten lakossága, majd 1785-ben alakult Hadikfalva, és ugyanabban az évben Andrásfalva, majd Józseffalva. A 19. század közepétől a nagyarányú népszaporodás, és az ezt követő elszegényedés eredményeképpen a bukovinai magyarok egy része idénymunkásként ismét Moldvában találta meg a megélhetésének forrását.⁵ Más részük Erdélybe, az Al-Duna vidékére, vagy még távolabb, Amerikába és Brazíliába kényszerült. Az első nagy kitelepítés 1883-ban történt, az Al-Duna mocsaras vidékére, ahol három községet hoztak létre, Hertelendyfalva, Sándoregyháza és Székelykeve néven.⁶ Ezt követte 1888-1892 között a dévai, 1892-ben a vicei, 1900-ban a marosludasi, 1905-ben a szrtígyszentgyörgyi kirajzás. 1910 és 1912 között Vajdahunyadra, Csermakeresztúrra és Gyorokra költöztek bukovinai székelyek. Közben 1905-1910 környékén családok tucatjai hagyták el szülőföldjüket, hogy a tengerentúlon, Amerikában és Brazíliában boldoguljanak. 1925 és 28 között alakultak a szatmári falvak.⁷

1941. május 11-én Magyarország és Románia aláírta a bukovinai székelyek Bácskába való áttelepítéséről szóló megállapodást. 19 család kivételével a magyarok elhagyták Bukovinát, 3279 család 13. 200 fővel indult meg Bácska felé. Alighogy elindult az élet az új bácskai falvakban, 1944 októberében kiűritési parancsra menekülniük kellett. A Dunántúlon szétszóródva vészelték át a téli hónapokat, mígnem 1945 májusában főként a Bonyhád környéki falvakba, a kitelepített németek házaiba költöztették őket. 2131 család a Völgységbe, 329 család a Tolnai-hegyhátra, 145 család Bátaszékre, 500 család Bács-Kiskun megyébe, végül 716 család Baranyába került.⁸ A bukovinai székelyek jelenleg Tolna-, Baranya-, és Bács-Kiskun megyékben élnek, illetve később a főváros közelében, Érden telepedett le jelentős számú család.

A bukovinai magyar falvak lakossága a több mint másfél évszázados idegen környezetben eltöltött története során mindvégig megtartotta a kibocsátó területhez, a Székelyföldhöz való kötődését. Számon tartották a Bukovinában letelepedett első őst, és az erős nemzetségi-vérségi rokonságot a leszármazottak körében. Hagyományokhoz való erős ragaszkodásukat, a konzervativizmusra való hajlandóságukat említi elsőként szembevető jelenségnek Belényesy Márta.⁹ A közösség az 1941-es kimozdítása addigi sokszínű nemzetiségű és kultúrájú, ugyanakkor a fejlődés elől elzárt területről a társadalom minden területét érintő változást rendkívüli módon felgyorsította. Azonban bárhova is költöztek az utóbbi évtizedek során, mindenütt számon tartják bukovinai székely eredetüket, lehetőségeikhez mérten őrzik különállóságukat, kulturális értékeiket, erősítik utódaikban az identitás érzését.

¹ Sántha Alajos: A bukovinai magyarok. Kolozsvár, 1942. 10-15.

² Sebestyén Ádám: A bukovinai székelység tegnap és ma. Szekszárd, 1989

³ Mikecs László, 1941. 110-151.

⁴ Sebestyén Ádám, 1989. 9-11.

⁵ Csupor, 1987. 107-111.

⁶ Csupor, 1987. 115.

⁷ Csupor, 1987. 124.

⁸ Foki - Solymár - Szóts, 2000, 8-10. l.

⁹ Belényesy Márta: Kultúra és tánc a bukovinai székelyeknél, Bp. 1958, 11. p.

A bukovinai székelyeknek az országos hagyományörző mozgalomban való részvétele a Józseffalván az 1930-as évek derekán a dr. Németh Kálmán által megalakított énekarhoz köthető, akik a Gyöngyösbokréta (1931-1944) keretében 1941-ben, majd 1942-ben táncokkal és karácsonyi köszöntővel álltak a színpadra.¹⁰

A Dunántúlon való letelepedést követően néhány évtizedes hallgatás után a hatvanas évek végén, a hetvenes évek elején már tudósítást olvashatunk a vérédi, bátaszéki, érdi, felsőnáni, kétyi, izményi, kakasdi és teveli pávakörök meglétéről.¹¹ Több település székelysége azóta is folyamatosan örökíti a táncokat, népdalokat és szokásokat generációról generációra.

A bukovinai székely hagyományörzés fellendülésének következő időszaka az 1989/1990-es évek. Jó néhány népdalkör mellett ekkor alakul meg Bonyhád központtal a Székely Szövetség is. 2000-ben, a millenniumi évre készülve szintén születtek táncsoportok, énekarok, mint a teveli vagy högyészi, emellett szinte minden faluban létrehoztak egy néprajzi gyűjteményt, melynek egy része bukovinai székely tárgyi gyűjtemény. Ezek voltak a mai székely tájszobák, tájházak elődjai.

A hetvenes-nyolcvanas évektől kezdődően a televízió is felfedezte a bukovinai székelyeket. Népművészetünket, népdalainkat, meséinket, szokásainkat, ezeken belül főként a betlehemezést több alkalommal is filmre vették. Ez még inkább megerősítette a közösség tagjait abban, hogy amit öröklül kaptak, az érték, melyet vigyázni kell.

A naptári évben rendezvényünk immár 1999 óta, az éves küldöttgyűlés. Az 1998-ban elnöknek választott Potápi Árpád kezdeményezésére az éves küldöttgyűlés napja a Madéfalvi veszedelem (1764. január 7.) emléknapjára, illetve az ahhoz legközelebb eső vasárnapra került. Így a szervezet teljes küldöttsége együtt emlékezik arra a napra, mely népcsoportunk "születése" napja. 2008 óta ezt a rendezvényt is tájoltatjuk: tavaly Bátaszéken, idén pedig Zombán tartottuk. Ez a nap a tradíció napja: közös szentmisével, koszorúzással és ünnepi megemlékezéssel veszi kezdetét, majd az éves gyűléssel folytatódik; az előző évi gazdasági és szakmai beszámolókkal, elfogadtatásukkal, illetve a jövő évi tervezett pénzügyi és szakmai programterv ismertetésével, elfogadtatásával. Ekkor számolnak be és értékelnek a tájoltatott rendezvényeink házigazdái: a Sebestyén Ádám Országos Székely Mesemondó Verseny, a "Bukovinai Találkozások" Nemzetközi Folklórfesztivál külföldi helyszínein fellépő csoportjaink, a néprajzi tábor, a továbbképzés szervezői és házigazdái, illetve a kétévente megrendezésre kerülő székely találkozó szervezői. Ekkor döntenek a küldöttek a következő évi fesztiválcsoportokról. Alapszabályunk szerint kétévente tartunk tisztújítást. A programban általában szerepelnek kutatóink beszámolóit, frissen megjelent kiadványok bemutatója, neves előadók.

A Sebestyén Ádámról elnevezett mesemondó versenynek Bonyhádon komoly előzményei voltak. A kezdeményezés, hogy életben tartsuk azt a hatalmas mesekincset, mely a bukovinai székelyek körében olyan sokáig a hétköznapiak részét alkotta, és amely színes és gazdag nyelvjárást is őriz, a Bonyhádi Székely Kör vezetője, Höfler Lajosné, Kelemen Emma nevéhez fűződik. 1991 és 1997 között hat alkalommal rendezte meg a székely mesemondó versenyt, melynek minden alkalommal a városi könyvtár adott otthont. A résztvevők száma ötven körüli volt, és nem csak bonyhádi, de környékbeli falvakból érkező gyerekek és felnőttek is versenyeztek. 1996-ban az ötödik évfordulóra egy mesekönyvet is kiadtak, melyben az eddig elhangzott mesékből készült válogatást gyermekrajzok illusztrálják. A kötetet Sebestyén Ádám kakasdi néprajzkutató, mesegyűjtő emlékére adták ki.

1998-tól a Székely Szövetség felismerve annak közösségszervező és közösségmegtartó, értékmentő mivoltát, felvállalta a Sebestyén Ádám Székely Mesemondó Verseny szervezését. A névadó mellett Fábián Ágostonné, Márika néni mesemondó emlékét is szeretnék volna ápolni. Kezdetben a kakasdi hagyományörző együttes segítségével, majd más-más székelyek által lakott település bevonásával került megrendezésre. Az első évben a jelentkezők száma száz fölött volt, és az érdeklődés azóta is folyamatos. Az állandóan változó helyszín újabb és újabb mesemondókat vonzott.

A mesemondó versenynek rangja van. A mintaadás – mintakövetés szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír. A verseny maga fontos esemény épp úgy a hagyományörző csoportok, mint a székely családok életében. Vannak, akik számára ez az egyetlen alkalom az évben, amikor viseletüket magukra öltik. A résztvevők egy része valamely népdalkör vagy táncsoport oszlopos tagja, sokszor vezetője. De a rendezvény népszerűsítésében is nagy szerepük van. A csoportvezetők hívják fel minden évben a településen élő érdeklődők figyelmét az eseményre, eljuttatják a helyi iskolákba. Mellettük a pedagógusok jelentőségét kell hangsúlyozni, akik egyre nagyobb számban és lelkesedéssel készítik fel diákjaikat. Sajnos egyre ritkább, amikor a szülő, nagyszülő segíti a gyereket a választásban, kiejtésben, előadói stílusának csiszolásában.

A székely találkozók küldetése, hogy az egykor Bukovinából származó, ma már számtalan helyen szétszóródva élő székelyek és leszármazottaik számára alkalmat nyújtson a beszélgetésre, a régi emlékek felelevenítésére, a rég elfeledett rokonságok, műrokonságok felfedezésére, új ismeretségekre. Szinte minden rendezvény kibővül valamely sajátosan a településhez kötődő kiállítással, esetleg tudományos tanácskozással, vagy ismeretterjesztő előadással. Ezen kívül ez az egyetlen alkalom, amikor a hagyományörző csoportjaink mindegyike

¹⁰Pálfy Csaba: A Gyöngyösbokréta története. Tánc tudományi Tanulmányok. 1970.

¹¹Tolnai Népművészet, 1974. május 5.

bemutatkozik. Akár valamely népszokás ad keretet a találkozónak, akár szerkesztett műsor, ezeknek az eseményeknek megvannak a legfontosabb, kihagyhatatlan mozzanatai. Jóllehet, sokak szemében a folytonosan ismétlődő szentmise, utcai felvonulás, közös étkezés, majd színpadi műsor idővel egyhangúvá válik. Véleményem szerint azonban szükségünk van állandó összejövetelekre, megemlékezésekre, az évnek ugyanazon napján, időszakában, ugyanazon a helyen és formában. Mint ahogy a január 7-i madéfalvi megemlékezésre is a Székely Emlékparkban, ahol évről évre meghallgatjuk más-más megközelítésből, de ugyanazt a több száz évvel ezelőtti történetet. Ettől érezzük magunkat együvé tartozónak, hogy azonos múlttal rendelkezünk, azonosak a gyökereink, mely itt, ezen a ponton indult. Ugyanígy kellene a széles tömegeket vonzó találkozók, ahol nem csak az együttesi munkában tevékenyen részt vevők jelennek meg, hanem mindenki, aki bukovinai székelynek tartja magát. Szükségünk van a szentmise áhítatára, ahol közel ezer viseletbe öltözött ember egyszerre énekel, a díszes, méltóságteljes utcai felvonulásra, a gasztronómiánkból ízelítőt adó étkezésre, a dalainkat, táncainkat, zenénket, meséinket, szokásokat és viseleteinket kibontakoztató folklórműsorra.

A Bukovinai Székely Hagyományörzők Szakmai Továbbképzésének elsődleges célja, hogy a hagyományörző csoportok vezetőinek elméleti és gyakorlati ismeretei folyamatosan bővüljenek, ezáltal a településeken zajló értékmentő tevékenység egyre magasabb színvonalra emelkedjen. Jól tudjuk, hogy a csoport vezetése, a helyi műsorok szervezése, a forrásteremtés, a folyamatos próbák, az utazások megtervezése és megvalósítása, és megannyi rendszeres feladat mellett egy kisteleplésen nagyon könnyű az "elszigetelődés", a "bezárkózás". A hosszú évek alatt rutinszerűen vesszük az eléánk kerülő akadályokat, újabb és újabb kihívások elé állunk, melyeket több-kevesebb sikerrel élünk meg. De mindezek mellett nem jut idő arra, hogy oldalra tekintsünk, vajon a többi kollega, a táncscsoportok, népdalkörök épp mivel foglalkoznak, milyen szakmai munkát folytatnak.

Mindannyian azért áldozzuk a családuktól, barátainktól ellopott temérdek időt, energiát a hagyományörző tevékenységre, mert saját felmenőink, nagyszüleink, dédnagyszülőink féltve őrzött, büszkén vállalt kultúráját éltetjük ezzel tovább. Ezért ebből a mára igen szerteágazó, oldalhajtásokkal dúsitott, de virágzó kultúra legtisztább, legegyszerűsebb hajtásait kell tovább növelnünk. A rossz irányba haladó oldalhajtásokat pedig lassanként le kell nyesegetnünk. Ennek érdekében indult útjára a szakmai továbbképzés.

Az első néprajzi táborok szervezése Höfler Lajosné, született Kelemen Emma nevéhez fűződnek. A Székely Szövetség éves hagyományos rendezvényeinek nagy részét Emma néni indította el; így például a bonyhádi Városi Könyvtárban zajló székely mesemondó versenyeket és – az első években hol bukovinai székely hagyományörző, hol honismereti tábor néven szereplő-, néprajzi táborokat. Szintén az ő nevéhez fűződik néhány kiadvány és film is. Szerteágazó tevékenysége külön kutatást érdemelne.

A néprajzi táborok egy kicsit megcsillantják, a résztvevők előtt, veszendő értékeit a Bukovinából származó székelyeknek. "Hagyományörző tábor" "Honismereti Tábor" címen, Bonyhádon és Lengyelen évekig tartó sikeres ismeretátadó sorozat futott, Höfflerné Kelemen Emma, szervezésében nagyszámú résztvevővel, értékes és tarka programmal. Emma néni, miután ezt folytatni nem tudta, a következő nyarakon 5-6 fővel, kicsi táborokat szervezett, ahol a felderítés, és feldolgozás kapta a nagyobb szerepet. Ezek voltak a "feldolgozó" táborok. Ekkor egyik csoport a régi, felgyűjtött anyagokat rendszerezte, a másik falujáró volt. Jártuk a bukovinai székelyek által lakott falvakat, házról házra mentünk, és fényképeztük, amit találtunk. Próbáltuk megjegyezni, amit láttunk. Mivel a fényképezés és a filmek előhívása közt sok idő telt el, nehéz volt visszakeresni melyik, honnan, kitől származik, hol történt az expozíció és mikor. Bár a fényképeken kívül, igazán mutatós, látható nyoma nem maradt, nagyon fontosak voltak ezek az akciók. Mindannyian nagyon sokat tanultunk belőle, általa, s remélhetően érdeklődésünkkel védjük a fennmaradt tárgyakat.

Fábián Gergely, a Székely Szövetség hatalmas ismeretanyaggal és kitűnő szervezőkészséggel rendelkező akkori elnöke, a program felújításába kezdett, némileg megváltoztatott feladatkörrel és módszerekkel. Az ő elképzelése szerint, az egy hetes bennlakásos program legyen csak a fiataloké, és a létszám 20 fő körüli maradjon. Igyekezzünk minél több ismeretanyagot rögzíteni, és a fiatalokat tanítani. Fábián Gergely az utánpótlás nevelését tartotta a néprajzi táborok egyik legfontosabb feladatának. A hagyományörző csoportok tagjai és leendő vezetői számára a közösen eltöltött nyarak maradandó élményt nyújtanak, és életre szóló barátságok köttetnek. Ezért tűzte ki célul, hogy lehetőség szerint minden falu küldjön egy-két fiatal a táborokba. Három-négy évig ugyanaz a csoport maradjon együtt. Jól tudta, hogy az adatrögzítés új módjai, a filmfelvétel és a számítógép a fiatalok számára vonzó, tehát a meglévő adatok felderítését és rögzítését a fiatalok számára élménnyé lehet tenni, főleg egymás társaságában.

A program elengedhetetlen része, hogy a fiatalok megtanulják, mi az, amire a gyűjtő utak során figyelniük kell. Mit kell keresniük? Ehhez oktatásra, és az adatgyűjtés módjainak, a hivatásos néprajzosok által használt módszerei egy részének, megismertetésére volt szükség. A megszerzett ismeretek lejegyzését, további feldolgozásra alkalmas módon, a múzeumok számára használható, rendszerezett adatfelmérő ívekkel kell végezni. Ehhez kezdetekben dr. Szóts Zoltán, a Völgység Múzeum igazgatója nyújtott segítséget és adott útmutatást, később pedig Csibi Krisztina néprajzos muzeológus. Dr. Forrai Ibolya, a budapesti Néprajzi Múzeum osztályvezetője évről -évre figyelemmel kíséri a gyűjtő munkát, személyes jelenlétével és

előadásaival nyújt pótolhatatlan segítséget. A tábor szellemiségét, Dr. Andrásfalvy Bertalan professzor emeritusz szavai, és tanítása biztosították és biztosítják ma is.

A táborba 16 és 25 év közötti fiatalok jelentkezését várjuk, ennek ellenére idősebb és fiatalabb táborozók is jelentkeztek, szép számmal. Azok közül, akik a táborba rendszeresen részt vettek, később, többen hivatásként is a néprajzot választották, (Kontár Veronika, Liebhauser Edina) mások lelkes és hozzáértő csoportvezetők, illetve táncosok, énekesek zenészek (pl. Fazekas Péter) lettek. Mások hűségesen eljárnak azokra a rendezvényekre, ahol Bukovináról hallhatnak. Ami pedig a legfontosabb, a gyermekeiket is ebben a szellemben nevelik. Példaadó módon! A régi táborosok közül ma már előadóként szerepelnek néhányan (pl. Csibi Krisztina, Fábián Tamás, Kontár Veronika). Van, aki az "adatolás" mesterévé vált és évek óta ő tanítja be az újakat ebbe az érdekesnek nem mindig mondható, de nagy odafigyelést, szorgalmat és precizitást igénylő nemegyszer hosszadalmas munkába. (pl. Kontár Noémi). A tábor belső rendjének, életének szervezésében időről-időre, és csoportonként vannak vezéregyéniségek, pl. Fehér Attila, Al-Dunai fiatal, aki szép beszédével, a bukovinai nyelvjárást népszerűsíti, és aki kitűnő ismerője szülőföldje történetének.

A munkához szükséges technikai felszereltség évről évre fejlődik. Ebben a táborban résztvevő, dolgozó fiatalok oroszlánrészt vállalnak. Közülük vált ki egy szűkebb csoport, akik egész évben többlet feladatot látnak el a Néprajzi Tábor érdekében, fejlesztik az adatbevitel módjait, lehetőségeket kutatnak fel, és megtervezik a további teendőket. A résztvevők közt mind az öt falu leszármazottai megfordultak már. Legnagyobb létszámmal Hadikfalva népéből. Sajnálatos módon még mindig vannak olyan Tolna megyei, bukovinai leszármazottak által lakott falvak, ahonnan még senki nem volt a táborban. Örömkre voltak a tábor résztvevői olyan határon túli falvak fiataljai ahol bukovinaiak leszármazottai élnek. A táborosok számára öröm ezekbe a falvakba elmenni. Meglátogatni az Al-Dunai székelyeket, – ahol máig is használják a bukovinai tájszólást, – vagy elmenni Déva környékére, Csernakeresztúrra, és a legnagyobb jutalom visszalátogatni Bukovinába.

Az évente megrendezésre kerülő tábor célja a bukovinai székely népcsoport tárgyi és szellemi örökségének védelme, melyet az alábbi irányvonal mentén valósít meg: fotó és dokumentumanyag hozzáférhetővé tétele a kutatók számára, megmenteni, megvédeni fogyó emlékeket, értékeket, ismeretátadás a fiataloknak, identitástudat ébresztése, idősök meglátogatása, ismeretszerzés, neves előadók meghívása, a gyűjtött anyag, a bukovinai székely kultúra megismertetése. A fenti célokat az alábbi módszerek segítségével valósítjuk meg. Dokumentálás, az-az: fotózás, digitalizálás, feljegyzések készítése, felmérés, iratok és fényképek számítógépes feldolgozása, gyűjtött adatok elhelyezése a Bonyhádi Völgységi Múzeumban, a felhalmozott ismeretek átadása a következő generációknak, neves előadók meghívása, tanulás, tanítás, fiatal bukovinai kutatók számára fórum, kutatásaik bemutatására, motívumgyűjtés, a szokások, és az életmód egy-egy fázisának újra megélése, kézműves foglalkozások.

A néprajzi tábor lehetőség szerint évről évre más helyszínen kerül megrendezésre. A tábor résztvevői 4 évente változnak. A négy évig azonos összetételű csoport évről évre nemcsak hogy más helyszínen, de más szinten is találkozik az ismeretanyaggal. A bővülő ismeretanyagot a terepmunka során azonnal van lehetőségük hasznosítani és pontosítani, miközben sok-sok kedves élménnyel gazdagodhatnak. A tábor programja összetett. A résztvevők neves előadók tanításait hallgathatják, fiatal előadókkal – akik valaha szintén táborosok voltak, – találkozhatnak, idős emberekkel beszélgethetnek a régmúltról, tájházak, múzeumok anyagával ismerkedhetnek, kézműves tevékenységeket tanulhatnak meg, bővíthetik gasztronómiai ismereteiket, kézbe vehetik a speciálisan e témával foglalkozó irodalmat, megismerhetik a néprajzosok terepmunkáját, segédkezhetnek benne, lehetőségük van énekelni, táncolni, mesét hallgatni és mondani és feleleveníthetik a "tájszavakat", a tájszólást.

„Bukovinai Találkozások” Nemzetközi Folklórfesztivál, melyen hagyományörző együttesek (ének, zene, tánc) adnak ízelítőt a kárpáti kistérség, Bukovina egykori soknemzetiségű (ukrán, román, zsidó, német, lengyel, székely), sokszínű népi kultúrájából. Az első találkozót – Kazimierz Feleszko nyelvész, a Varsói Egyetem professzora és Zbigniew Kowalski néprajzkutató, a Piłai Kultúrház munkatársa (a Találkozások főszervezője) kezdeményezésére – Lengyelország Jastrowie városában rendezték meg 1990-ben. Az évente megrendezett lengyelországi találkozót 1997-től fokozatosan évi öt helyszínre (Lengyelország, Magyarország, Románia, Ukrajna, Szlovákia) bővült. A Bukovinai Találkozások magyarországi megrendezésére Bonyhád vállalkozott, először 1997. máj. 1-jétől 3-ig, akkor még Bukovina Fesztivál néven. A Höfler Lajosné előkészítésében, Bíró Sándorné – a Bonyhádi Székely Kör vezetőjének – szervezésében lezajlott bemutató mellett kerekasztal konferenciát is tartottak a 19. századi Bukovina kulturális-társadalmi viszonyairól, a fesztiválok szerepéről. 1999-től – a Székely Szövetség és a Bonyhádi Székely Kör közös gondozásában, a művelődési központ rendezésében – Bonyhádon évente visszatérő, hagyományt teremtő rendezvényt vált a Bukovinai Találkozások Nemzetközi Folklórfesztivál. 2000-ben része volt a Bukovinai Székely Millenniumi Világtalálkozónak: a Bonyhád és Zomba központtal, sok helyszínen, aug. 15-től 20-ig tartó rendezvényen harmincegy hazai és külföldi csoport szerepelt. Az aug. 18-i zombai megnyitón részt vett Dávid Ibolya igazságügy-miniszter és Németh Zsolt külügyi államtitkár. 19-én, Szekszárdon *Székelyek a Duna mentén* elnevezéssel tudományos tanácskozást tartottak. A bonyhádi, 20-án tartott zárór rendezvény menettáncában húsz

– magyar, lengyel, ukrán, román, német, görög és török – együttes vonult végig a városon, majd a szabadtéri színpadi bemutatókkal ért véget a folklórtalálkozó. A 2001. évi bonyhádi találkozó (aug. 3-5.) a bukovinai székelyek Bácskába történt kirajzásának hatvanadik évfordulója jegyében telt. Ez évtől kezdődően a háromnapos –2007-től kétnapos – programokat augusztus első hetének végén rendezik. A bonyhádi központú rendezvényen a résztvevő együttesek több környékbéli településen is fellépnek, „szomszédolnak”. Színesíti a programot, hogy a műsorban helyet kapnak nem bukovinai eredetű hagyományörző együttesek is.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A bukovinai székelység kulturális szervezetei révén olyan tevékenységet végez, mely a fiatal generáció figyelmét is ráirányítja a népcsoport értékeire, mindezt úgy, hogy közösséget formál. A Székely Házban működő állandó és időszakos kiállításai, ismeretterjesztő előadás-sorozatai, az identitást erősítő megemlékezések, ünnepek, a több ezres lélekszámú nemzetközi kulturális fesztiváljai, szakmai műhelymunkái, továbbképzései, gasztronómiai eseményei, tájházai, néprajzi gyűjtőtáborai, mesemondó versenyei, kiadványai segítségével folyamatosan életben tartja a székelység összetartozás-tudatát, közösséget épít és fontos szerepet játszik a város közművelődésében, kedvezően formálja azt.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Albert Gábor: Emelt fővel. In.: Magyarország felfedezése sorozat. Szépirodalmi Könyvkiadó, Bp. 1983. Újra kiadva: Pont Kiadó, 2010.

Andrásfalvy Bertalan: A bukovinai székelyek kultúrájáról. In.: Népi kultúra népi társadalom. A MTA Néprajzi Kutató Csoportjának évkönyve VII. Főszerk.: Ortutay Gyula. Akadémiai Kiadó, Bp. 1973.

Andrásfalvy Bertalan: Néprajzi jellegzetességek az észak-mecseki bányavidék gazdasági életében. Különnyomat a MTA Dunántúli Tudományos Intézetének "Az észak-mecseki bányavidék regionálisvizsgálata." című kötetből. Bp. 1972.

Antal Béla: Emlékek a hadikfalvi székelyek életéből. Bonyhád, 2000.

Balassa Iván: Székely Múzeum, Bonyhád, Tolna megye, 1947-1950. Adalékok a Székely Nemzeti Múzeum második világháború utáni történetéhez.

Balázs Kovács Sándor – Deli Erzsébet: Kézművesek, népi iparművészek Tolna megyében. Szekszárd, 1999.

Bakó Elemér: Leánylopás a bukovinai székelyeknél. Ethnographia, LII. 1941, 146-147.

Belényesy Márta: Kultúra és tánc a bukovinai székelyeknél. Akadémiai Kiadó, Bp. 1958.

Benedek András – Vargyas Lajos: Az istenesi székelyek betlehemes játéka. Ethnographia, LIV. 1943. 155-176.

Beszédes Valéria: Szöcs Boldizsár meséi. Budapest, 2004.

Bodor György: Székely honfoglalás 1945-ben. In.: Valóság 1975/3-4.

Bodor György: A honismereti munka kezdetei a dunántúli székelyek körében. Honismeret 5-6. 90-95.

Bognóczy Géza: Az andrásfalvi nő szerepe a családban és a társadalomban. Nő a társadalomban. Szerk.: Gémes Balázs. Szekszárd, 2002.

Bosnyák Sándor:

A bukovinai magyarok hitvilága I. Folklór Archívum 6. Bp., 1977.

A bukovinai magyarok hitvilága II. Folklór Archívum 16. Bp. 1984.

Bukovinai Székely Konyha- Nagy Antalné Ferencz Regina ételei. Szerk.: Csibi Krisztina. Völgységi Múzeum – Bukovinai Székelyek Országos Szövetsége, Bonyhád, 2008.

Csermák Géza: Az istenségi állatorvoslása. Ethnographia 1949, 236-266.

Csupor Tibor: Bukovinaiak. Valóság 1979/5.

Csupor Tibor: Mikor Csiből elindultam. Magyarország felfedezése sorozat. Szépirodalmi Könyvkiadó, Bp. 1987.

Dégh Linda: Egy székely lakodalmi ének eredetének kérdése. Ethnographia, LXI. 1950, 57-73.

Dégh Linda: Ismeretlen típusú népmese a dunántúli székelyeknél. Ethnographia, LXI. 1950, 172-174.

Dégh Linda: Kakasdi népmesék I. ÚMNGY, VIII. Budapest, 1955.

Dégh Linda: Kakasdi népmesék II. ÚMNGY, IX. Budapest, 1960.

Dégh Linda: Az egyéniségvizsgálat perspektívái. Ethnographia, LXXI., 1960. 28-44.

Diószegi Vilmos: A bukovinai székely boszorkány kapcsolata az állatokkal. Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, Pécs, 1957, 57-69.

Diószegi Vilmos: Az "agos" gyerek a bukovinai székelyeknél. Népr. Közl., V. 1. sz. 1950, 87-92.

Fazekas Tibor: A bukovinai székelyek szókincsének változása. In Néprajzi Látóhatár 5:1-2., 235-238. o., 1996.

Fábián Ágostonné: Az aranyszörű báránka. Bukovinai székely népmesék. Szerk. Kovács Ágnes. Hanglemez. Budapest, 1982.

- Fábián Ágostonné:** Az eltáncolt papucskok. Bukovinai székely népmesék. Szerk. Kovács Ágnes. Budapest, 1984.
- Fábián Margit:** László Márton, a bukovinai halottaskönyv írója. Honismeret, XIII. 2. 1985, 34-38.
- Fábián Mártonné:** Bukovinai andrásfalvi székely szöttesek – Balbina néni gyűjtései. Szekszárd, 2000.
- Fehér István:** A magyarországi németek kitelepítésének nemzetközi és hazai összefüggései. In.: A Völgység két évszázada. Szerk.: Szita László-Szöts Zoltán. Bonyhád, 1991.
- Fél Edit:** Adatok a bukovinai székelyek rokonsági intézményeiről. Néprajzi Közlemények 4. 1958, 3-16.
- Foki Ibolya – Solymár Imre – Szöts Zoltán:** Források a bukovinai székelyekről. Szekszárd, 2000.
- Forrai Ibolya:** Gazdálkodás a régi Hadikfalván. In Néprajzi Látóhatár 5:1-2., 131-135. o., 1996.
- Forrai Ibolya:** Népi írásbeliség a bukovinai székelyeknél. Bp. 1987.
- Forrai Ibolya:** Hadikfalva falukönyve 1799-1874. Fontes Musei Ethnographiae 9. Bp. 2006.
- Földes László:** A budajenőre telepített székelyek betlehemezése. Ethnographia, LXIX. 1958, 209-259.
- Földes László:** Küsmödi Bálint élettörténete. Népr. Közl., XXII. 1978. 121-219.
- Földi István:** Mádéfalvától a Dunántúlig. Szekszárd, 1987.
- Füzes Miklós:** Forgószél. Be- és kitelepítések Délkelet-Dunántúlon 1944-48 között. Pécs, 1990.
- Füzes Miklós:** Völgységi forgószél. Népeségi viszonyok változásai a régióban. In.: A Völgység két évszázada. Szerk.: Szita László-Szöts Zoltán. Bonyhád, 1991.
- Gáspár Simon Antal:** A bukovinai magyarok története (részletek). In Népi írásbeliség a bukovinai székelyeknél, szerk. Forrai Ibolya. 185-191. o. Budapest: Múzsák Közművelődési Kiadó, 1989.
- Gáspár Simon Antal:** Az én szülőföldem, a bukovinai Istensegítség. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1986.
- Gegő Elek:** A moldvai magyar telepekről. Buda, 1838.
- Gombos György:** Bukovinai székelyek hazatelepítése. Újabb tennivalók. Magyar Külügyi Társaság, Bp., 1942.
- Györgyi Erzsébet:** Házasságkötés és szokásköre a bukovinai székelyeknél. Néprajzi Közlemények 3-4. 1962. 3-91.
- Halász Antal:** A hazatértek. A bukovinai magyarok kétszáz esztendeje. Nagyvárad, 1941.
- Halász Péter:** A vöröshagyma termesztése a bukovinai székelyeknél. Agrártörténeti Szemle. 1973. 507-524.
- Höfler Lajosné:** Székely gyermekjátékok Bukovinából. In Tolna Megyei Kalendárium 1994., 154-155. o. Szekszárd: Mark-Komm Kft, 1994/b.
- Höfler Lajosné:** A bukovinai székelyek viselete. In Néprajzi Látóhatár 5:1-2., 173-198. o., 1996.
- Höfler Lajosné Kelemen Emma:** Bukovinai székely népmesék. Bonyhád, 1998.
- Höfler Lajosné:** A bukovinai székelyek viselete. In Tanulmányok a bukovinai székelyekről 1995-1998. 74-111. o. Közreadja Höfler Lajosné. Bonyhád, 1999.
- Jakab Elek:** Székely telepések Magyarországon. Századok. 1896.
- Jancsó Elemér:** A bukovinai magyarok mai helyzete. Magyar Szemle 1934. 14-21.
- Jancsó Elemér:** A bukovinai magyarok. Kolozsvár, 1938.
- Kelemen Zoltán:** Tolna megyei székely népmesék. Szekszárd, 1954.
- Kemény Lajosné Varga Mária:** Hertelendyfalvi székely varrottások. Thurzó Lajos Közművelődési Központ. Zenta, 2004.
- Kis-Várday Gyula:** A bukovinai székely falvak. Ethnographia. 1933, 131-139.
- Kiss Lajos:** A bukovinai székelyek tánczeneje. In A magyar népi tánczene, szerk. Virágvölgyi Márta-Pávai István. 195-218. o. Budapest: Planétás Kiadó, 2000.
- Kiss Lajos – Bodor Anikó:** Az aldunai székelyek népdalai. Újvidék: A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete, 1984.
- Kóka Rozália:** "Betlehemek pusztájában" – Hadikfalvi csobánolás. Folkmagazin 6 (4), 40. o., 1999.
- Kóka Rozália:** Egy asszon két vétkecskéje. Ötlet, 1989.
- Kovács Ágnes:** A XX. Században rögzített népmeseszövegek XIX. Századi nyomtatott forrásai. Népi kultúra-népi társadalom, IX. 1977. 138-188.
- Kovács Ágnes:** Benedek Elek és a bukovinai székely mesemondók. Folklor, társadalom, művészet 10-11. Kecskemét, 1982.
- Kovács Ágnes:** Bukovinai székely mesemondók. Folklor és tradíció, I. 1984. 291-313.
- Kőhegyi Mihály-Tóth Ágnes:** Bodor György összefoglaló jelentése a Bonyhád környéki telepítésről. In.: A Völgység két évszázada. Szerk.: Szita László-Szöts Zoltán. Bonyhád, 1991.
- László Mihály:** A bukovinai és moldvai csángók. Földr. Közl., 1877. 193-199.
- László Mihály:** Keleti testvéreink. Bp. 1882.
- Lőrincz Aladárné:** Bukovinai székely szöttesek – technikák és mintalapok. Szekszárd: Wosinsky Mór Megyei Múzeum, 2000.
- Lőrincz Etel:** Bukovinai festékesek. In Néprajzi Látóhatár 5:1-2, 199-208. o., 1996.
- Lőrincz Etel:** Bukovinai székelyek festékes szőnyegek. Hagyományos és új szőnyegek mintakincse, szövés módja. Hagyományok Háza, Népművészeti Módszertani Műhely. Budapest, 2005.

- Lőrincz Imre:** A bukovinai Istensegítstől a völgyeségi Majosig. Tények és tanúk sorozat. Magvető Könyvkiadó, Bp. 1986.
- Lőrincze Lajos:** A tolna-baranyai (volt bukovinai) székelyek névadási szokásaihoz. Éthn. LIX. 1948, 36-49.
- Mikecs László:** Csángók. Bp. 1941.
- Nagy György:** Emlékirat az al-dunai munkálatokról és a bukovinai magyarok hazatelepítéséről. Szeged, 1883.
- Nagy Sívó Zoltán:** Bukovina, mit vétettem? Újvidék (Novi Sad): Forum Kiadó, 1999.
- Dr. Németh Kálmán:** Százezer szív sikolt. Bácsjózseffalva, 1943.
- Oberding József György:** A bukovinai magyarság településtörténeti és társadalomrajzi vázlata. Kolozsvár, 1939.
- Oberding József György:** Az óromániai magyarság. Pécs, 1940.
- Olsvai Imre – Könczöl Ferenc:** 88 Tolna megyei népdal. Szekszárd, 1974.
- Ortutay Gyula:** Két előadás. Egyetemi Nyomda, Bp. 1947.
- Ósy-Oberding József:** A bukovinai székelyek letelepítése a Dunántúlon. In.: Agrártörténeti Szemle IX. évf. 1967/1-2.
- Penavin Olga – Matijevics Lajos:** A jugoszláviai székely telepek nyelvatlasza. Újvidék, 1978.
- Péter László:** Vándorfecske hazatalál? Kalandozások Madéfalvától Bukovináig, Bukovinától az Al-Dunáig. Timp Kiadó 2008. Bácska-Topolya.
- Rónai Béla:** A bukovinai székelyek nyelvéről (A bukovinai székely nyelvjárás főbb sajátosságai). In: Bukovinai székely népmesék I. kötet, szerk. Sebestyén Ádám. 331-341. o. Szekszárd: Tolna megyei Tanács VB. Könyvtára, 1979.
- Rudolf László:** Bukovinai Székely Családok I. kötet. Józseffalva. Szerkesztő: Rudolf László és Elisabeth Long. Kerényi Nyomdaipari Kft. Bátaszék, 2008.
- Rudolf László:** Józseffalvi fényképalbum. Kerényi Nyomdaipari Kft. Bátaszék, 2008.
- Sajti Enikő:** Székely telepítés és nemzetiségpolitika a Bácskában – 1941. Nemzetiségi Füzetek 6. Sorozatszerk.: Kövágó László. Akadémiai Kiadó, Bp. 1984.
- Sántha Alajos:** Bukovinai magyarok. Első kiadás. Szöcs Lajos Könyvnyomdája. Kolozsvár, 1942.
- Sántha Alajos:** Bukovinai magyarok. Második kiadás. Csátalja, 2009. Kerényi Nyomdaipari Kft.
- Sebestyén Ádám:** A bukovinai andrásfalvi székelyek élete és története Madéfalvától napjainkig. Szekszárd: Tolna Megyei Tanács VB. Művelődésügyi Osztálya, 1972.
- Sebestyén Ádám:** Népdalcsozor. Bukovinai andrásfalvi népdalok. Szekszárd, 1976.
- Sebestyén Ádám:** Gazdálkodás a bukovinai Andrásfalván. Szekszárd, 1976.
- Sebestyén Ádám:** Bukovinai székely népmesék. I-IV. Szekszárd, 1979-1986.
- Sebestyén Ádám:** A bukovinai székelység tegnap és ma. Tolna Megyei Könyvtár. Szekszárd, 1989.
- Sebestyén Ádám:** Kakasdi stációk. (Nagy Janka Teodóra – Szabó Géza szerk.) Szekszárd, 1994.
- Sebestyén Ádám:** A bukovinai székelység tegnap és ma. Bővített második kiadás. Ad Librum Kft. 2009.
- Sebestyén Ádám:** Gyógyító praktikák. Kiadta: Sebestyén Imre Dezső, 2008.
- Sebestyén Ádám:** Bukovinai székely népmesék. Márika néni meséi. Átdolgozott kiadás. Ad Librum Kft. 2009.
- Sebestyén Ádám-díjasok 1996-2000. A Székely Szövetség tíz éve.** Völgyeségi füzetek VII. Szerk.: Szóts Zoltán. Völgyeség Nyomda. Bonyhád, 2000.
- Sebestyén István:** Tréfás székelyfonó. Mulatságos bukovinai székely történetek, énekek. Rézbong Kiadó, 2006.
- Sebestyén István:** Serkenj lelkem. Téli ünnepkörhöz kötődő népelemek, beszédek a bukovinai székelyeknél. Rézbong Kiadó, 2006.
- Sebestyén István:** A szegény ember bőrpuskája. Székely pajzanságok és egyéb cifra történetek. CD-melléklettel. Rézbong Kiadó, 2008.
- Szabados Mihály:** Egy telepítés tanulságai. Magyar Szemle, 3. sz. 1941.
- Szabó Imre:** A dévai csángó-székely telepések lakása és lakberendezése. NÉ., IV. 1903, 208-221.
- Szabó Imre:** Dévai csángó-székely népviselet és táplálkozás. NÉ., V. 1904, 69-84.
- Szabó Imre:** A dévai csángó-székelyek karácsonya. NÉ., VI. 1905, 12-24.
- Szádeczky Lajos:** A bukovinai magyarok közt. Úti emlékek. Pesti Napló, 1880. dec. 25.
- Szádeczky Lajos:** Moldván át. Úti emlékek. Pesti Napló, 1881. jan. 13.
- Szádeczky Lajos:** A székely határőrség szervezése 1762-64-ben. Bp., 1908.
- Székely Magina – Rudolf László:** Székely Albert józseffalvi ezermester. Szerk.: Döményné Székely Ilona, Rudolf László. Készült a Bukovinai Székelyek Országos Szövetségének és a család anyagi támogatásával. Kerényi Nyomda, Szekszárd. 2005.
- Szóts Zoltán:** A völgyeségi nemzetiségi-etnikai csoportok együttélése a második világháborútól napjainkig. Bonyhád-Szekszárd, 2007.
- Talpassy Tibor:** A föld gazdát cserél. Bp. 1945.

Továbbéló kultúránk. Húsz éves a Bukovinai Székelyek Országos Szövetsége 1989-2009. Szerk.: Szarvas Irén és Osipowicz Stanislaw. Kiadta a Bukovinai Székelyek Országos Szövetsége. Völgység Nyomda, Bonyhád 2010.

Tóth Ágnes: Telepítések Magyarországon 1945-1948 között. Kecskemét, 1993.

Tündér Erzsébet. Bukovinai székely népmesék. Mesekönyv CD melléklettel. Rézbong Kiadó, 2005

Újvári Zoltán: Népdalok és balladák egy al-dunai székely közösségből. Közlemények a debreceni KLTE Néprajzi Intézetéből 21. Debrecen, 1968.

V. Kápolnás Mária: Ahogy a kormánybiztos látta... Bodor György visszaemlékezése a székelyek letelepítésére. In.: A Völgység két évszázada. Szerk.: Szita László – Szöts Zoltán. Bonyhád, 1991.

Vágó Béla: A székely társadalom a madéfalvi veszedelem korában. Bp. 1957.

Várnai Ferenc: Hadikfalvi székely népdalok. Pécs – Somberek, 1983.

Zeng a lélek. Bukovinai székely népdalok. CD-melléklettel. Kiadta: a Csillagösvény Székely Népdalkör. Kakasd, 2009. Páskum Nyomda, Szekszárd.

Zsók Béla: Az andrásfalvi reformátusok két évszázada. Válogatás az egyházközség levéltári anyagából. Kolozsvár, 2005.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.bukovina.hu

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *j*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

„Felvidéki Mesemondó Verseny”

települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Kolozsiné Gergely Cecília

Kolozsiné Gergely Cecília

Bonyhád, 2015. február 6.
Módosítva: 2017. június 29.

(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Felvidékiek Egyesülete Bonyhád
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Kolozsiné Gergely Cecília
Levelezési cím: Bonyhád, Sándor utca 2.
Telefonszám: 20 482 90 30
E-mail cím: felvidekiek@freemail.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Felvidéki mesemondó verseny**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
 agrár- és élelmiszergazdaság   egészség és életmód   épített környezet
 ipari és műszaki megoldások   **kulturális örökség**   sport
 természeti környezet   turizmus
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Bonyhád
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 települési   **tájegységi**   megyei   külhoni magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A rendezvény legfontosabb célja a felvidéki és palóc népmesekincs ápolása. A program a Felvidékiek Egyesületének kezdeményezésére a bonyhádi Solymár Imre Városi Könyvtárral közös szervezésben, két évente kerül megrendezésre. Először 2011-ben rendezték meg. Elmondható, hogy a verseny mindig szép számú érdeklődés mellett zajlik, s amelynek a népmesekincs ápolása mellett a másik fontos célja, hogy a gyermekekkel megszerettesse a mesélést, a mesemondást.

A verseny célcsoportja: az általános iskolás - alsó és felső tagozatos – korosztály. A versenykiírás értelmében a diákoknak a Felvidéken gyűjtött népmeseanyagból készült könyvekből ajánlott felkészülni. A tájszólás előny, de nem követelmény. A résztvevők általában Tolna és Baranya megyéből érkeznek.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Felvidéki mesemondó versenyt ritkán szerveznek az országban, a Dél-Dunántúlon pedig korábban nem volt. A felvidéki magyarság számára ezért fontos és értékteremtő a bonyhádi mesemondó verseny. A rendezvény nemcsak elnevezésében, hanem szervesen kapcsolódik a népcsoporthoz, hiszen a Felvidékiek Egyesülete minden felvidéki formális (bejegyzett) és informális (klub) civil szerveződést értesít a verseny kiírásáról és feltételeiről. A szervezők mindenki számára biztosítják az eredeti mesegyűjtéseket, a hangzóanyagokat. A mesemondóverseny kapcsán célszerű magát a népcsoportot is bemutatni röviden.

A felvidéki magyarság nem nemzetiségi népcsoport, hanem a magyarságon belül, táji-kulturális alapon megkülönböztethető csoport. „*A Felvidék 1918 előtt a történelmi Magyarország északi hegyvidéke, az Északi-Kárpátok, a Felföld, a szlovákok által lakott Felső-Magyarország, a „tótsági vidékek”. Trianon után bővült a Felvidék fogalma a magyarlakta Csallóközzel, Mátyusfölddel, a Kisalföld Dunától északra eső, Szlovákiához került területeivel. Felvidéki magyarnak tartjuk a Szlovákiában élő magyar nemzeti kisebbséget és azt a népelemet, amely közülük 1920 óta az „anyaországba” érkezett. Felvidéki menekült volt az a mintegy 36.000 magyar, akiket 1945 és 1947 között kényszerítettek át a határon, vagy akik a jogfosztó rendelkezések, a vagyonek kobozás, a reszlovakizálás, a közmunkára deportálás elől szöktek egy szál ruhában, földönfutóként. Az 1946. febr. 27-ei csehszlovák-magyar lakosságcsere-egyezmény tette tömegessé a felvidékiek magyarországi megjelenését. A Völgységbe elsősorban a sík vidéki Mátyusföldről jöttek, mintegy 2600-an. Bonyhádra 1947. máj. 22-én Szencről érkezett az első család. Szept. 2-án kezdődött 26 református magyar család áttelepedése Deákiból. 1948 február-márciusában 17 udvardi, 1948 márciusában 25 tardoskeddi család érkezett. Egy-egy család jött Alsószeliből, Félből, Pozsonypüspökiből, Szunyogdiból, Vámosladányból és Újbársról. Bonyhádra összesen 76 család települt át, 296 családtaggal. A Völgységben elszórtan élő felvidéki magyarokat nem tekinthetjük egységes csoportarculattal rendelkezőknek.”* Forrás: Steib György szerk. 2017. Bonyhád Lexikon

A rendezvény egy táji-kulturális alapon megkülönböztethető népcsoport önazonosságát, kultúrájának megőrzését szolgáló, települést meghaladó jelentőségű rendezvény, ezért javasolja a Felvidékiek Egyesülete az értéktárba történő felvételét.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Felvidéki mesemondó versenyt rendeztek Bonyhád

A Solymár Imre Városi Könyvtár és a Felvidékiek Egyesülete közös szervezésében mesemondó versenyt rendezett 2013. április 9-én. A megmérettetés feltétele az volt, hogy csak felvidéki népmesét lehetett előadni, mely kitétel az egyesület célja a felvidéki magyarság népmesekincsének őrzése és ápolása.

A második alkalommal megrendezett versenyen 22 fő 3-6. osztályos tanuló, két korcsoportban vett részt. A zsűri tagja volt: Herczogné Sarlós Éva, Lóczi Lászlóné Néma Ágnes, Kianekné Tóth Györgyi.

Eredmények az alsó tagozatos korosztályban:

1. Kövedi Marcell
(2. osztály, Szekszárd)
2. Bagdi Flóra (2. osztály, Szekszárd)
3. Kis-Takács Judit (2. osztály, Szekszárd)

Eredmények a felső tagozatos korosztályban:

1. Kovács Ágnes
(5. osztály, Dombóvár)
  2. Gyórfi Vivien
(3. osztály, Bonyhád)
  3. Moizes Márton
(6. osztály, Zomba)
- Különdíjban Kovács Klaudia
(5. osztályos, Dombóvár) részesült.

szirenke

<http://www.szuperinfo.hu/dombovar/felvideki-mesemondo-verseny/2241879>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

<http://bokonyvt.hu/gyermekkonyvtar/galeria/2011.html>

<http://bokonyvt.hu/gyermekkonyvtar/galeria/2013.html>

<http://bokonyvt.hu/gyermekkonyvtar/galeria/2017.html>

III. MELLÉKLETEK

<https://plus.google.com/photos/112753231461958965504/albums/6128292792225858465>

Felvidéki mesék – Ajánlott irodalom:

1. A megpatkolt boszorkány Móra Könyvkiadó, Budapest, 1987.
2. Palóc mese-beszéd Allprint Könyvkiadó, Budapest, 2005.
3. Nagy Zoltán: Az elvarázsolt királyfi Balassi Bálint Könyvtár, Salgótarján, 1994.
4. Felvidéki magyar tájak meséi Madách-Posonium, Pozsony, 2011.
5. Felvidéki magyar népmesék Unikornis Kiadó, Budapest, 2001.

Fotók:

VÉB-64-E-1

VÉB-64-E-2

VÉB-64-E-3

VÉB-64-E-4

VÉB-64-E-5

VÉB-64-E-6

VÉB-64-E-7

VÉB-64-E-8

VÉB-64-E-9

VÉB-64-E-10

VÉB-64-E-11

VÉB-64-E-12

VĖB-64-E-13

VĖB-64-E-14

VĖB-64-E-15

Solymár Imre Városi Könyvtár

7150 Bonyhád, Perczel Mór u. 50.
tel: 74/451-834
e-mail: bokonyvt@bokonyvt.hu
OTP Bonyhád: 11746036-15418496
adószám: 15418496-1-17

Tisztelt Pedagógusok, kedves diákok!

A Solymár Imre Városi Könyvtár gyermekkönyvtára és a Felvidékiek Egyesülete

Felvidéki mesemondó versenyt

szervez általános iskolások számára.

A versenyre bármilyen felvidéki népmesével lehet nevezni. Amennyiben a népmese beszerzése gondot okozna, a könyvtárunkban található könyvből kiválasztott meséről díjmentesen másolatot készítünk. A szereplés ideje maximum 5 perc legyen!

A verseny időpontja: 2017. március 21. kedd 14⁰⁰ óra

Előzetesen a Solymár Imre Városi Könyvtár telefonszámán (74/451-834) vagy a következő e-mail címen: erika@bokonyvt.hu szíveskedjenek leadni a jelentkezéseket. Nevezésnél adják meg a mese címét, forrását. Kérjük azokat, hogy akik e-mailben kapták meg levelünket, mindenképpen jelezzenek vissza, hogy elolvasták a felhívást. Az emailben leadott nevezéseket visszaigazoljuk, amennyiben nem érkezik visszajelzés kérjük telefonon érdeklődjön.

Nevezési határidő: 2017. március 7. kedd

Szeretnénk, ha minél több iskola képviseltetné magát, megjelenésükre feltétlenül számítunk!

További információért forduljon bizalommal hozzánk!

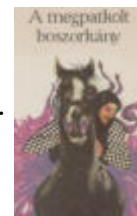
Ajánlott irodalom: A megpatkolt boszorkány Móra Könyvkiadó, Budapest, 1987.

Palóc mese-beszéd Allprint Könyvkiadó, Budapest, 2005.

Nagy Zoltán: Az elvarázsolt királyfi Balassi Bálint Könyvtár, Salgótarján, 1994.

Felvidéki magyar tájak meséi Madách-Posonium, Pozsony, 2011.

Felvidéki magyar népmesék Unikornis Kiadó, Budapest, 2001.

Bonyhád, 2017. január 12.

Üdvözlettel,

Kult Imréné
igazgató

Kolozsiné Gergely Cecília
Felvidékiek Egyesületének képviselője

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„Felvidékiek Pünkösdi Találkozója”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:
Kolozsiné Gergely Cecília

Kolozsiné Gergely Cecília

(aláírás)

Bonyhád, 2015. január 6.
Módosítva: 2017. június 29.

(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Felvidékiek Egyesülete
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: **Kolozsiné Gergely Cecília**
Levelezési cím: 7150 Bonyhád, Sándor u. 2.
Telefonszám: +36 20 482 90 30
E-mail cím: felvidekiek@freemail.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Felvidékiek Pünkösdi Találkozója**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
 agrár- és élelmiszergazdaság   egészség és életmód   épített környezet
 ipari és műszaki megoldások   **kulturális örökség**   sport
 természeti környezet   turizmus és vendéglátás
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Bonyhád**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 települési   **tájjegységi**   megyei   külföldi magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A Felvidékiek Pünkösdi Találkozója egy, a magyarságon belül, táji-kulturális alapon megkülönböztethető népcsoport rendezvénye. „*A Felvidék 1918 előtt a történelmi Magyarország északi hegyvidéke, az Északi-Kárpátok, a Felföld, a szlovákok által lakott Felső-Magyarország, a „tótsági vidékek”. Trianon után bővült a Felvidék fogalma a magyarlakta Csallóközzel, Mátyusfölddel, a Kisalföld Dunától északra eső, Szlovákiához került területeivel. Felvidéki magyarnak tartjuk a Szlovákiában élő magyar nemzeti kisebbséget és azt a népelemet, amely közülük 1920 óta az „anyaországba” érkezett. Felvidéki menekült volt az a mintegy 36.000 magyar, akiket 1945 és 1947 között kényszerítettek át a határon, vagy akik a jogfosztó rendelkezések, a vagyonelkobzás, a reszlovakizálás, a közmunkára deportálás elől szöktek egy szál ruhában, földönfutóként. Az 1946. febr. 27-ei csehszlovák–magyar lakosságcsere-egyezmény tette tömegessé a felvidékiek magyarországi megjelenését. A Völgységbe elsősorban a sík vidéki Mátyusföldről jöttek, mintegy 2600-an. Bonyhádra 1947. máj. 22-én Szencről érkezett az első család. Szept. 2-án kezdődött 26 református magyar család áttelepedése Deákiból. 1948 február–márciusában 17 udvardi, 1948 márciusában 25 tardoskeddi család érkezett. Egy-egy család jött Alsószeliből, Félből, Pozsonypüspökiből, Szunyogdiból, Vámosladányból és Újbarsról. Bonyhádra összesen 76 család települt át, 296 családtaggal. A Völgységben elszórtan élő felvidéki magyarokat nem tekinthetjük egységes csoportarculattal rendelkezőknek.”*

(Forrás: Steib György szerk. 2017. Bonyhád Lexikon)

A Tolna megyébe telepített felvidéki magyarok szükségét érezték annak, hogy a szülőföld iránti hűségből a határon túli magyarsággal kapcsolatot ápoljanak. „1997. május 19-én, pünkösdhétfőn Jónás János katolikus plébános – felvidéki áttelepült – szentmise keretében emlékezett meg a 20. század kényszeremigrációjáról. Javasolta, hogy minden év pünkösdhétfője legyen a felvidékiek találkozájának a napja. Gergely Lajos vezetésével szervezőbizottság alakult, majd az 1998. febr. 13-án tartott közgyűlés 45 résztvevője az egyesület megalakításáról döntött.” (Forrás: Steib György szerk. 2017. Bonyhád Lexikon)

A találkozóra a rokoni és baráti kapcsolatok segítségével az ország különböző pontjairól és a határon túlról érkezettekkel közös megemlékezést és kulturális bemutatót tart a rendezvény helyi főszervezője a Felvidékiek Egyesülete. A rendezvény egyedi és hagyományos elemei között kulturális, gasztronómiai, történelmi, egyházi elemek (szentmise) egyaránt szerepelnek. A Felvidékiek Egyesületének Kórusa felvidéki népdalokat énekel, amelyek között szerepel a Beneš-dekrétumok következtében hazájukból elüldözöttek búcsúztatását megéneklő kitelepítési dalszövegek. A vendéglátó egyesületi tagok hagyományos felvidéki ételeket, mint például *knédlit*, süteményeket, *libancit*, mákos pogácsát, *keszölcés lepényt*, siskát, túrós lepényt, pozsonyi kiflit és más finomságokat készítenek a résztvevők számára. A rendezvény általában kiállítással és/vagy könyvbemutatóval, rajzversennyel, sportversennyel egybekötve zajlik. A kísérő programok középpontjában a kitelepített népcsoport története, hagyományai, kultúrája áll. A rendezvényen a Völgységi települések vezetői, hivatalvezetői, valamint az itt élő más népcsoportok (németek, bukovinai székelyek) egyesületei is részt vesznek.

A találkozó kiváló alkalmat biztosított kapcsolatfelvételre és a már kialakult kapcsolatok ápolására egyaránt, hiszen a rendezvény nyomán sorra kötöttek testvértelepülési szerződések a hazai és határon túli önkormányzatok között. Így például *Tardoskéd és Bonyhád*, *Kakasd és Deáki*, *Zomba és Alsószeli*, *Mórág és Fél* települések önkormányzatai között. Jó kapcsolatokat ápolnak a szervezők még Kismácséd és Udvard településekkel is.

A találkozó és a találkozót szervező egyesület példája nyomán sorra alakultak a felvidéki egyesületek, baráti körök a környező településeken: Bátaszék, Hajós, Pécsvárad, Palotabozsok, Magyarbóly, Lánycsók és még számos helyen, ahol nagyobb létszámban élnek felvidéki magyarok. Velük és a Felvidéken alakult baráti társaságokkal is élő kapcsolatot ápol a bonyhádi egyesület. Szeretettel várják őket a találkozóra, ahol bemutatkozási lehetőséget biztosítanak számukra, a kötetlen beszélgetések során beszámolnak településük fejlődéséről, életükről. Természetesen a Felvidéki települések falunapjain gyakori vendégek a magyarországi csoportok is.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A találkozó a felvidéki magyarság számára rendkívüli fontossággal, híd szereppel bír mind az anyaországon, mind a határon túl. A rendezvény identitásmegőrző, közösséget erősítő, megtartó ereje túlmutat a népcsoporton, az egész magyarság kultúrájának szerves része, ezért javasolja felvételét a települési és a tájegységi értéktárba a Felvidékiek Egyesülete.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- ✚ Bonyhád Város Önkormányzatának honlapja: <http://www.bonyhad.hu/hirek/sebek-melyek-nem-gyogyulnak-be-sohasem.html?helyi>
- ✚ Völgységi hírlevél, 2016. július: http://vot.hu/dokumentumtar/hirlevel/volgysegihirlevel_2016_03.pdf

- # <http://www.bumm.sk/kultura/2016/05/11/kitelepített-es-nem-kitelepített-felvidekiek-talalkoznak-bonyhadon>
- # <http://felvidek.ma/2015/05/a-felvidekrol-kitelepítettek-talalkozója-bonyhadon/>
- # Völgységi hírlevél 2014. június: http://vot.hu/dokumentumtar/hirlevel/volgysegihirlevel_2014_06.pdf
- # <http://www.magartudat.com/felvidekiek-talalkozója-bonyhadon/>
- # Völgységi hírlevél 2013. http://vot.hu/dokumentumtar/hirlevel/volgysegihirlevel_2013_05.pdf
- # <https://ujsozso.com/online/kulfold/2012/05/24/kitelepítettek-talalkozója-bonyhadon>
- # https://library.hungaricana.hu/hu/view/TolnaMegyeiNepujsg_1998_06/?pg=3&layout=s

A népcsoport történelmével kapcsolatban olvashat még:

- # A szlovákiai magyarok kényszertelepítésének emlékezete 1945-48. Szerkesztette: Szarka László. Komárom, 2003. elektronikus formában elérhető: <http://mek.oszk.hu/12500/12521/12521.pdf>
- # Magyar Kálvária – Felvidék – 1945-48 – kitelepítések: <https://www.youtube.com/watch?v=wpwt9aVWL4w>
- # Benes – Felvidéki kitelepítések (Koltay Gábor): <https://www.youtube.com/watch?v=2eccvKS7zBY>
- # Veritas Vincit? A Beneš-dekrétumok hatása a Felvidéken: <https://www.youtube.com/watch?v=ynuyfbslXdU>
- # Felvidékről Kitelepítettek Magyarok Emléknapja: <https://www.youtube.com/watch?v=icBdfbOwHW0>
- # http://reform.volgysegimuzeum.com/?page_id=431
- # http://reform.volgysegimuzeum.com/?page_id=1967
- # http://reform.volgysegimuzeum.com/?page_id=24
- # <http://www.bonyhad.hu/contents/hirek/tunderi-koho-avagy-bonyhad-sorsa-a-felvideki-magyarok-betelepitesenek-nyoman-filo-tamas.pdf>
- # <https://ujsozso.com/online/kozelet/2014/04/12/a-felvidekrol-kitelepített-magyarok-emleknapja>
- # <https://ujsozso.com/online/kozelet/2015/04/12/aprilis-12-a-felvidekrol-kitelepített-magyarok-emleknapja>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Majoson emlékeztek a németek

A német kitelepítésnek ötvenedik évfordulójára emlékeztek tegnap Majoson.

Az ünnepséget után a második világháborús emlékműnél koszorúztak a kitelepített németek, a majosi evangélikus egyház és az önkormányzat képviselői.

Az evangélikus gyülekezeti teremben Flobach János önkormányzati képviselő nyitotta meg az a kiállítást, amelyet

régi majosi öregektől és be rendezési tárgyakból állítottak össze. A rendezvényen – amelyen találkoztak az ötven éves konferencián – a bonyhádi Vicsomary iskola diákjai adták sikeres műsort.

Hasonló érdeklődés közeire – már a bonyhádi Koller puszta előtt – a GIU-egyesítés műsorát, amit a hírtelen jött zúpor sem tudott megzavarni a programot a pusztaiban folytatták.

- Hfj -

Gyöngk: újra otthon

Mintegy kétszáz gyöngki kitelepített és elszármazott polgár látogatott ismét szülőhelyére a bonyhádi és környéki ötvenedik évfordulója alkalmából rendezett találkozóra. A leg többben Németországból – Darmstadt, Ulm, Peiting – kilenczétől érkeztek, néhányan Kanadából látogattak haza, és sok Magyarországon élő egykori gyöngki jött el a találkozóra. Szombaton délután az evangélikus templomban rendezett ökumenikus istentiszteleten a község polgármestere, Fekete József szövegezte a kitépítést átélő Weiling Adám személyes emlékeit látni fel a hazájuktól megfosztott németek sorsát. Ezt követően a régi községhez fűzős avatt emlékből – Rupert János, szekszárdi szobrász alkotását – a megbékélés jegyében.

A ma Németországon élő

Heil Margit erre az alkalomra írt versét szavazta el, Weiling Adám pedig még a gyöngki iskolában tanult költészetet emlékezett. A község polgármestere József János három kiállítás nyitott az alkalomból, amelyek Fomter Jakab gyöngki születésű festőművész képeit, két gyöngki alkotó, Streicher György festő és Szegeles János faragó műveit mutatják be. A második világháború előtti gyöngki németeket egy archív fénykép-kiállítás tárja a látogató elé.

Töttösi kitelepítettek találkozója

A svábság kitelepítésének ötvenedik évfordulója, és a kitepítés ábrájának felismerése alkalomból rendeztek tegnap nagyváradi ünnepséget Családostól.

Ötven évvel ezelőtt a településről 115 német család kitelepített ki Németországba, ám a most Családostólba hazatértek között már volt olyan, aki Ausztráliából érkezett meg szülőfalujába. A két nyelvi istentisztelet után az ünnepi közönség a hősi halom emlékművel gyűlt össze, ahol a magyar, majd a német himnusz elhangzása után Körmenyi József polgármester köszöntötte a jelen lévő vendégeket. Ahogy ő fogalmazott, a fét évzárada kitelepített németek tagjai nem tudták, mi vár rájuk új hazájukban, ám szorgalmakkal, kitartással megteremtették azt, hogy ne csak megélhessék legyen, hanem gyarapodni is tudjanak. A polgár-

mester atokról is megemlékezett rövid köszöntőjében, akik már nem élhetnek meg a tagjai találkozást, s akikre a kitepítés volt és mostani lakói egyaránt tisztelettel gondolnak.

A hősi emlékmű megkoszorúzása után Wascher Henrik, Ulrich Annamária, Reisinger Erzsébet, majd a térség új országgyűlési képviselője, Fehérvári Tamás mondott ünnepi beszédet. Az első szöveg egyebek mellett arról szólt, hogy amikort ötven éve vagonokba rakták őket, mindenük elveszett. A háziak, a földjük, a hazájuk. Fájó volt apák, nagyapák sírját elhagyni. A történelmi átkentés után Ulrich Annamária arra is emlékeztetett, hogy a német nemzetiségű családok sokasága vesztette el vagyonát, s hagyta el békésülő nékál hazáját a szellemüket, kitartásukat nem vették el, semmi, bár a kitepítettek még halottak is ir-

gyeltek azért, hogy ők hazájukban maradhassanak.

Reisinger Erzsébet a megbecsülés frontoságáról beszélt röviden és meglátott azt hangsúlyozva, hogy a megbecsülés a szívben békét teremt, s egyben csölyg ad a jövőre néve is. A térség országgyűlési képviselője, Fehérvári Tamás még hangos köszöntőre s jelen lévőknek, s rövid beszédében a svábság kitepítését két és fél éves könyvtelen akciónak nevezte, majd elismerését is kifejezte a most hazatérőknek azért, hogy vasakarakokkal sikerült kiérnie a sors legmélyebb és legutóbbi bagyzából.

Az ünnepségen, miután Családostól új alakulást is felszentelték, helyi fiatal énekesek, majd a német nemzetiségű hagyományörző táncosport lépett fel, ami különösen elfogyasított ebéd és a délutáni beszélgetés után közös vacsora, majd bál követe.

- nagy -

Felvidéki magyarok Emléktáblát avattak Bonyhádon

Több százán érkeztek a Felvidékről és Magyarországon minden részről a tegnap Bonyhádon tartott ünnepségre, amelynek keretében emléktáblát avattak a felvidéki magyarok kitepítésének ötvenedik évfordulóján.

Mosdjuk ki a megbecsülés nagy igentől – szöveget fel a megel kölöncor a katolikus templomban kezdődött ökumenikus istentiszteleten Morvai Imre kanonikus püspöki helynök. Nem sokkal tíz óra után az emléktábla a Völgyesi Múzeumhoz vonultak, melynek falán elhelyezték az ötven évvel ezelőtti átkentést idéző táblát. A vendégeket Balai Ernő, a Felvidéki Egyestületnek elnöke köszöntötte.

— Soha nem fogadta el a nép azt a helyzetet, ami a történelmi a felvidéki magyarokra képzésztett – fogalmazott ünnepi beszédében Druszkó István, Bonyhád polgármestere. — Megmaradt a magyar nyelv, a tartás a határokon belül, és reméltem most már a határon túl is. Az évszázadot a sötéttség felét – mondtatta.

Az emléktáblát Bonyhádon élő, felvidéki kitepítettek Szóbi Dezsi fejezte le. Az ünnepséget vezettségük, a belsőkerdecs néholozgató, s vezető az otthoni tállára Dótyó János emlékeztet. Beszélte arról is, hogy a Felvidéki Egyestület az idén februárban alakult azzal a céllal, hogy a felvidéki kitepítettek emlékeztetése érdekében tartva a szülőföldjén szövetet.

Az emléktáblát megálmodta Morvai Imre püspök, helynök, Lévai László református és Juhász Gyula evangélikus lelkész. Koszorit helyezték el a táblánál a felvidéki telepítettek polgármesterei, Kele Lajos Tardoskődről, Szívcs József Udvardról, Bakovics János Debrecenből és Nagy Vilmos Parasztoppákból, valamint Komjáthy György a CSEMA-DOK képviselője és dr. Törzsvölgyi Érika, a Határon Túli Magyarok Hivatalkos elnöke. Az ünnepség a művelődési körpomban folytatódott, ahol a vendég polgármesterek a szülőföldjéig leli színházteremben beszéltek telepítésükön. Egyebek mellett arról is szó esett, hogy Bonyhád és Tardoskődről bonyhádi szerződés ir átt június 21-én a szlovákiai telepítésben, amely ezen a napon ünnepi fennállásának 777. évfordulóját. (A hírtől továbbiak a lapunkban folytatjuk.) Hfj

A stetteni evangélikus zenekar Dombóváron

Pünkösdi meglepetés

A hétvégén Dombóvárra látogatót a németországi partmentelepítés, — Kertem egyik városrészemek, a stettentek az evangélikus fővezetésekre.

A több mint három évszázaddal ezelőtti alapított egyházi zenekar mai tagjai 1990 óta gyakran járnak magyarországi vendégszerelésre. Ezúttal szombaton a dombóvári evangélikus templomban adtak nagyszikaró egyházi koncertet, melynek alkalmával a stetteni hívek körében gyűjtött adományt nyújtották át a helyi gyülekezetnek. A 6500 német márkával egy költségségi terem kialakítását szeretnék elősegíteni.

A vasárnap délelőtti tizenöt követően az Arany János téri római katolikus nagytemplomban a pünkösdi ünnepi szentmisén működtek közre. A házigazda, Farkasdi András eszper-apát által rendezett fogadáson Gerhard Schmid, a zenekar vezetője elmondta, hogy az együttes 30 tagja évente több mint száz alkalommal jár össze próbák, műsók, ünnep és koncertek alkalmával. Leggyakrabban egyházi zenét játszanak, de az utóbbi időben egyre több modern darab is a repertoárjukba került. A zenekar vezetője kiemelte, hogy a közös muzsikálás mellett fontos az együttes evangélikus szerepe is.

- glemb -

Váraljai tábortozás

Ebben az évben is megszervezték a Tolnai Népjátságot kiadó Axel Springer Magyarország Kft. PÁLYAZATOT HIRDETÉSSZERZŐI MUNKAKÖRRE

A Tolnai Népjátságot kiadó Axel Springer Magyarország Kft. PÁLYAZATOT HIRDETÉSSZERZŐI MUNKAKÖRRE

ELJÁRÁSAINK:

- legelőbb közpölköi iskolai végzettség
- 40 év alatt életkor
- jó szervezőképesség - kreatív gondolkodás
- vállalkozói igazolvány
- saját számítógépes és telefon
- jó foglalkozási és reklám-marketing ismeret előnyt jelent

ÁJÁNLATUNK:

- biztos megélhetés
- magas kereseti lehetőség
- folyamatos továbbképzés

Kézzel írt, ábrákkellettel ellátott önéletrajzokat a következő címezre küldjék: **1998. június 10-ig: ASM Kft. 7100 Szekszárd, László Ferenc tér 3. A hirdetésre várják német nyelvű jelentkezéseket!**

CIB TAVASZ

CIB RÉSZVÉNY ALAP és CIB-KINCSEM NYILTVÉGÜ BEFEKTETÉSI ALAP

- Alacsony költség
- Magas hozam
- Könnyű hozzáférhetőség
- Adókedvezmény

KINCSEM 2000 KÖTVÉNYEK

(Fis kamatozású, folyamatosan kibocsátású értékpapírok)

Virágzó befektetési lehetőségek, egy csokorban.

Biztos, mint a CIB!

CIB BANK

Szolgáltatásainkról kérjük érdeklődjék fiókunkban: 7621 Pécs, Ferencsek u. 33. Tel.: (72) 213-700

Kitelepítésükre emlékeztek a felvidéki magyarok

2013. május 20-án megemlékezést tartott a Bonyhádra és környékére telepített felvidéki magyarság. A római katolikus templomban tartott szentmisét követően a résztvevők a Völgységi Múzeumhoz vonultak, ahol a Felvidéki Egyesület Kórusa, Kemény Jánosné, Fehérvízi Eszter, Pókai Eszter és Farkas Béla közreműködésével ünnepséget tartottak.

A rendezvényen emlékbeszédet mondott Szűcs Sándor, Zomba polgármestere, aki beszédében felidézte az 1947-es év felvidéki történéseit és elgondolkodtató kérdést intézett a megjelentek felé:

„...1947 tragikus év volt, az akkori Csehszlovákia déli területein élő felvidéki magyarság számára, hiszen otthonuk elhagyására kényszerítettek sok ezer embert. Sorsokat nyomorított meg, életüket tört ketté, családokat, baráti kapcsolatokat szakított szét. Vajon áttudjuk érezni azt, amire most emlékezünk? Ép ésszel fel tudnánk fogni, ha most nekünk össze kellene csomagolni és el kellene hagyni a szülőföldet?...”

A beszédet követően a jelen lévő önkormányzatok, civil szervezetek képviselői koszorút helyeztek el az 1997-ben, a kitelepített felvidéki ősök emlékére avatott emléktáblánál.

szirenke

Forrás: Völgységi hírlevél, 2013. június. 1. oldal

Felvidéki magyarok találkozója Bonyhádon

A második világháború után újjáalakult Csehszlovákiában az 1945. április 5-i kassai kormányprogram a magyarokat és a németeket kollektívan tette felelőssé az ország "felbomlásáért", majd a Beneš-dekrétumok nyomán megszűnt a felvidéki magyarság 97 százalékának állampolgársága. Az 1946. február 27-én, Budapesten aláírt lakosságcsere-egyezményt követően 1947. április 12. és 1949. június 5. között 76. 616 magyart szállítottak át Magyarországra. A csehszlovák karhatalom kíséretében áttelepített magyartól 160 ezer hold földet és több mint 15 ezer lakóházat vettek el.

A Völgységbe telepített felvidéki magyarság találkozó keretében emlékezik meg a kitelepítésről és ezen alkalmakkor vendégségbe hívja a felvidéki települések magyarságát, melyhez legtöbb esetben rokoni szálakkal kötődik. A Pünkösdhétfőn megrendezett 16. találkozó a bonyhádi római katolikus templomban, a községi főtisztelendő Juhos Ferenc SVD által celebrált szentmisével vette kezdetét. A rendezvény a Völgységi Múzeumnál ünnepséggel folytatódott, melyen közreműködött a felvidéki Deákiból érkezett Horváth Rebeka, a Deáki Dalkör, Kemény Jánosné, Farkas Béla és a főszerző-házigazda Felvidékiek Egyesületének Kórusa.

A megemlékezésen köszöntőt mondott Kolozsiné Gergely Cecília, László-Varga Zsuzsanna, a Tolna Megyei Kormányhivatal főigazgatója, majd Deáki polgármestere, Hajdu László tartott emlékbeszédet. Ezt követően önkormányzatok, intézmények és szervezetek képviselői koszorúzták meg a felvidéki kitelepítés emléktábláját.

Az egész napos rendezvény kulturális programmal folytatódott a Vörösmarty Mihály Művelődési Központban, melyet Potápi Árpád János, az Országgyűlés Nemzeti összetartozás bizottságának elnöke nyitott meg. A színpadi műsorban bemutatkoztak Deáki kulturális csoportjai, az alapiskola tanulói, a Borostyán Nyugdíjas klub, a Deáki Dalkör, valamint a Bonyhádi Székely Kör népdalköre és a Völgység Néptánc Egyesület. A délutáni programban, a Jónás János Községi Házban lehetőség nyílt beszélgetésre, rokoni kapcsolatok ápolására, valamint az érdeklődők és résztvevők megismerhették Szomolai Tibor Felvidéki saga című könyvét.

szirenke

Forrás: Völgységi hírlevél, 2014. június (1-2. oldal)

Felvidéki kitelepítettek találkoznak a Tolna megyei Bonyhádon

felvidek.ma/2014/06/felvideki-kitelepitettek-talalkoznak-a-tolna-megyei-bonyhadon/
2014. 06. 06.

Felvidéki falvakban élő és a második világháború után Magyarországra telepített felvidéki magyarok találkoznak pünkösdhétfőn Bonyhádon az áttelepítés 65. évfordulóján.

A találkozóra, amelynek házigazdája a bonyhádi Felvidékiek Egyesülete, Tardoskétről, Udvardról, Deákiból, Alsószeliből, Kismácsédról és Fél községből érkeznek több mint százán, és legalább ennyi vendégre számítanak azokból a magyarországi községekből, városokból, ahol áttelepített felvidékiek és leszármazottaik élnek – mondta Kolozsiné Gergely Cecília, az egyesület elnöke az MTI-nek.

Az idei eseményen a Vág folyóhoz közeli Deáki településnek – Serédi Jusztinián hercegprímás szülőfalujának – kulturális csoportjai, a helyi iskola diákjai, a deáki nyugdíjas klub tagjai mutatkoznak be tánccal, népdalokkal, az alkalomból fellép a bonyhádi Székely Kör kórusa és a Völgység néptáncgyűttes is.

A találkozó résztvevői megkoszorúzzák a bonyhádi Völgységi Múzeum falán elhelyezett, a felvidéki magyarok kitelepítésére emlékező táblát. A második világháború után, a magyarság kollektív bűnösségét kimondó Benes-dekrétumok, majd a csehszlovák-magyar lakosságcsere-egyezmény nyomán 1947-ben és 1948-ban 23 ezer magyar család érkezett Magyarországra a

Felvidékről, közülük 680 család, csaknem háromezer ember Tolna megyében, Bonyhád környékén talált új otthonra – emlékeztetett az egyesület elnöke. A Völgységben 22 település adott otthont 33 felvidéki községből érkezett magyaroknak.

A felvidéki származásúak az áttelepítés 50. évfordulója után kezdték szervezni közösségeiket – tette hozzá. Az idei találkozó vendégei lesznek a hajósi, lánycsói, pécsváradi, kakasdi, zombai, mórággyi egyesületek, csoportok is.

A bonyhádi egyesület arra törekedett, hogy azok a felvidéki települések, ahonnan elszármaztak és a befogadó magyar falvak önkormányzatai testvértelepülésekké váljanak. Az utóbbi években három Tolna megyei község Zomba, Kakasdi és Mórággy Alsószelivel, Deákival, és Fél községgel kötött partnertelepülési szerződést – mondta a bonyhádi egyesület vezetője.

Forrás: <http://felvidek.ma/2014/06/felvideki-kitelepitettek-talalkoznak-a-tolna-megyei-bonyhadon/>

Meghívó

1947-48. - 1998.

Tisztelettel meghívom a
FELVIDÉKIEK EGYESÜLETÉNEK
kitelepítésekről megemlékező
ünnepségére.

Helye: **Bonyhád**
Idője: **1998. június 1.**

Dr. Babel Ernő
elnök

Program:

9 órakor ökumenikus istentisztelet, mise
a katolikus templomban

10 órakor az emléktábla avatása és szen-
telése a Múzeum előtt

11 órakor a meghívott polgármesterek
tájékoztatója a szülőföldről a
Művelődési Házban

13 órakor ebéd

Ebéd után rokoni találkozók, múzeumlá-
togatás, kulturális műsor.

*Tisztelettel meghívom
a
FELVIDÉKIEK
EGYESÜLETÉNEK
kftelepítésekéről megemlékező
ünnepségére.*

Helye: *Bonyhád*

Idéje: *2002. május 20*

*dr. Bábel Ernő
elnök*

Program:

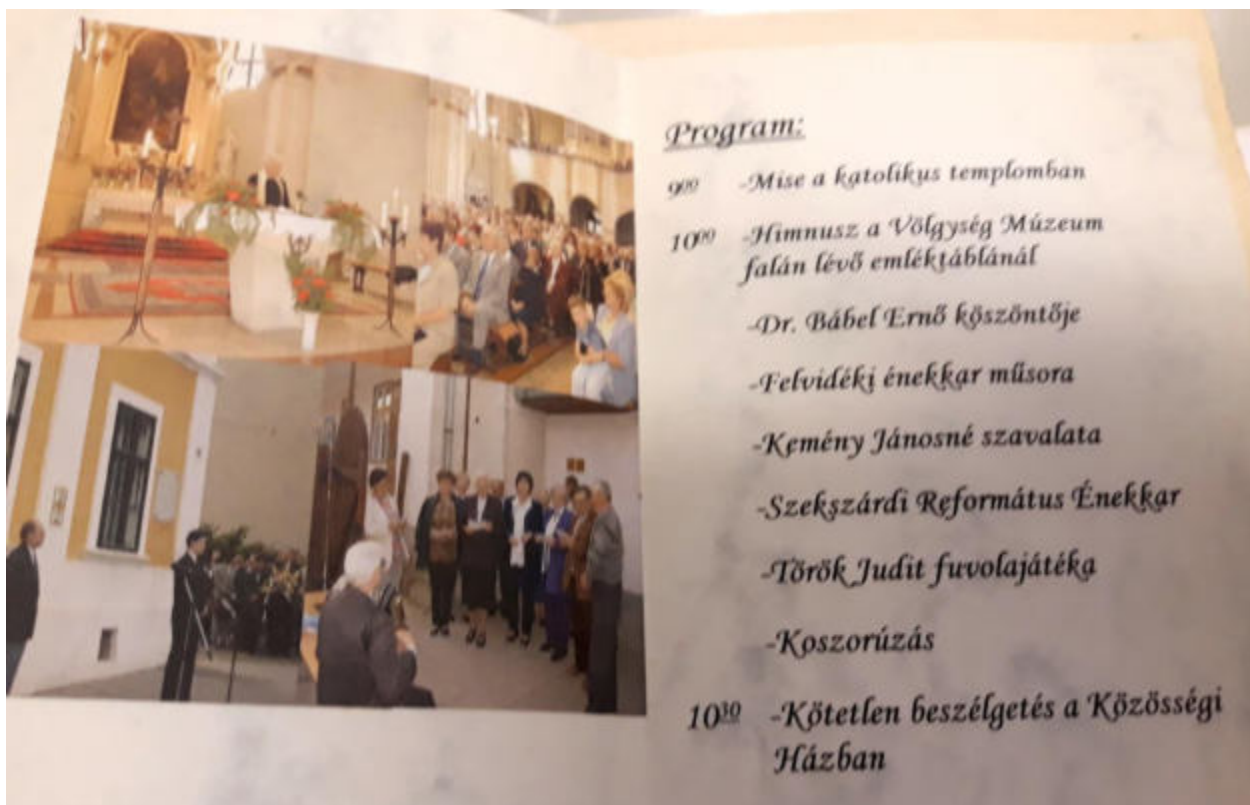
9 órakor ökumenikus istentisztelet
a katolikus templomban.

10 órakor emléktábla koszorúzása
a Múzeum előtt.

11 órakor a meghívott polgármes-
terek tájékoztatója a
szülőföldről a
Művelődési Központban.

13 órakor ebéd a meghívott
vendégekkel.

Ebéd után kötetlen beszélgetés
a Közösségi Házban.

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívjuk Önt,
kedves családját és ismerősét

2004. május 31.-én

a

bonyhádi

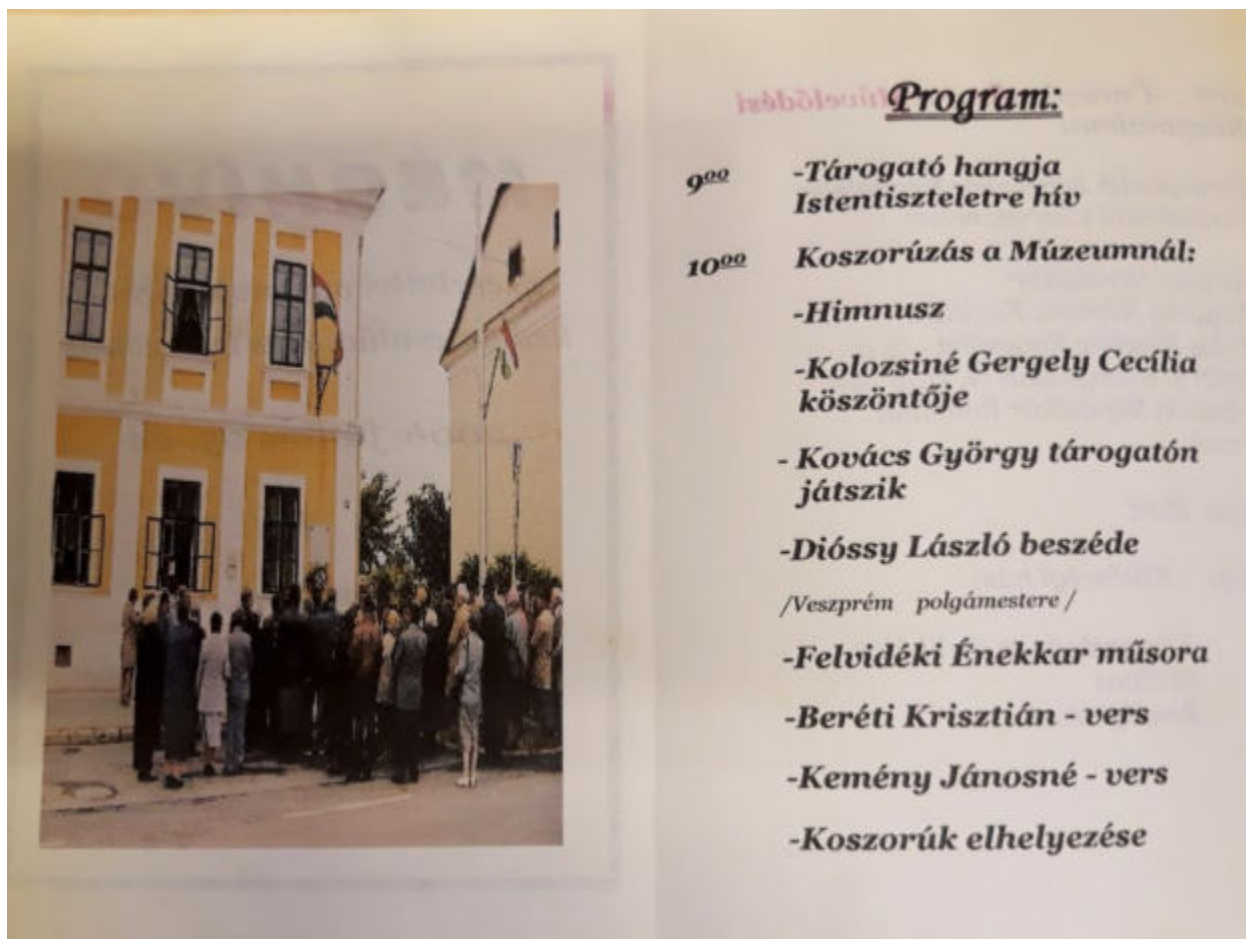
Felvidéki Egyesület
ünnepségére.

Program:

- 9⁰⁰ -Tárogató hangja
Istentiszteletre hív
- 10⁰⁰ **Koszorúzás a Múzeumnál:**
- Kovács György tárogatón játszik
  - Kolozsiné Gergely Cecília
köszöntője
  - Felvidéki Énekkar műsora
  - Beréti Krisztián – verset mond
  - Szekszárdi Református Énekkar
  - Kemény Jánosné - verset mond
  - Koszorúk elhelyezése

GG

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívjuk
Önt,
kedves családját és
ismerőseit

2007. május 28-án

a

Felvidéki Egyesület
koszorúzási ünnepségére.

Íljük, aki tud, hozzon
szendvicset vagy süteményt,
melyet a szentmise előtt
a közösségi házbán lehet.

Program:

- 9⁰⁰ - Misa a katolikus templomban
- 10⁰⁰ - Hímnusz
- Kolozsina Gergely Cecília
köszöntője
- Seres Lajos Alsószeli
(Szlovákia)
Polgármester beszéde
- Palotabozsoki Magyar Kórus
műsora
- Szalay József emlékezése
- Dedki citerazenekar (Szlovákia)
- Kemény Jánosné vers
- Bonyhádi Felvidékiek kórusa
- Koszorúzás

11⁰⁰ Kötetlen beszélgetés a Községi
Házban

**11⁰⁰ -Ünnepi műsor a Vörösmarty
Mihály Művelődési Központban:**

Tardoskeddi Rozmaring Népdalkör
Zsapka Attila gitáros (Udvard)

Potápi Árpád polgármester köszöntője

Völgység Néptánc Egyesület (Bonyhád)
Tapsikoló Néptánc Együttes (Udvard)
Felvidékiek Kórusa (Bonyhád)

Versek:

Bertus Bettina, Genzler Tamás
Koroknai Iringó, Kemény Jánosné

13⁰⁰- Ebéd

15⁰⁰-Közösségi ház:

- Tardoskeddi Lucerna Polgári Társulás
ajándékának átvétele
- Kiállítás
- Beszélgetések

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívjuk Önt,
kedves családját és ismerőseit

2008. május 12.-én

a

Bonyhádi

Felvidékiek Egyesülete
ünnepségére.

Program:

- 9⁰⁰ - Tárogató hangja Istentiszteletre
hív
- 10⁰⁰ - Koszorúzás a Múzeumnál:
  - Himnusz Városi Fúvószenekar
  - Kolozsiné G.Cecília köszöntője
  - Ormándi László tárogatózik
  - Csáky Pál ünnepi beszéde
/Magyar Koalíció Pártja elnöke Szlovákia /
  - Zsapka Attila és Krisztina vers
  - Felvidéki Énekkar
  - Koroknai Dalibor vers
  - Koszorúk elhelyezése
  - Szózat

Bonyhád lp. E

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívjuk Önt,
kedves családját és ismerőseit

2009. június 01.-én

a

bonyhádi

Felvidékiek Egyesülete
ünnepségére.

9:30 Mise a katolikus templomban

Program:

10³⁰ Koszorúzás a Múzeumnál:

- Schleinig Máté klarinét
- Kolozsiné Gergely Cecília köszönti a résztvevőket
- Szalai József megemlékezése

- Felvidéki Énekkar műsora

- Kemény Jánosné – vers

- Koszorúk elhelyezése

Beszélgetés a Közösségi Háznál

**10³⁰ Ünnepi műsor a Vörösmarty
Mihály Művelődési Központban**

Köszöntés

*Alsószei (Szlovákia) község
vendégszereplése*

Völgység Néptánc Egyesület (Bonyhád)

*Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület
Kórusa*

Felvidékiek Egyesületének Kórusa

**12⁰⁰- Ebéd (Rákóczi Étterem)
15⁰⁰-Közösségi ház:**

*Tardoskeddi Buják Vince
szobrának átadása
Baranta bemutató: Alsószei*

MEGHÍVÓ

**Szeretettel meghívjuk Önt,
kedves családját és ismerőseit**

2010. május 24-én

a

Bonyhádi

**Felvidékiek Egyesülete
ünnepségére.**

Program:

8¹⁵ - Ökumenikus Istentisztelet

9³⁰ - Koszorúzás a Múzeumnál:

- Himnusz Városi Fúvószenekar

- Kolozsiné G.Cecília köszöntője

- vers

-PotápiÁrpád János polgármester

országgyűlési képviselő ünnepi
beszéde

-Kemény Jánosné vers

- Felvidéki Énekkar

- Koszorúk elhelyezése

- Szózat

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívjuk Önt,
kedves családját és ismerőseit

2011. június 13-án

a

Bonyhádi

Felvidékiek Egyesülete

ünnepségére.

Program:

- 9³⁰ - Mise a katolikus templomban
- 10³⁰ - Koszorúzás a Múzeumnál:
  - Himnusz
  - Kolozsiné G.Cecília köszöntője
  - vers - Koroknai Dalibor
  - dr László Péter ünnepi beszéde
  - Kemény Jánosné vers
  - Felvidéki Énekkar
  - Koszorúk elhelyezése
  - Szózat

Meghívó

FELVIDÉKIEK TALÁLKOZÓJÁRA

Bonyhád, 2012. május 28.

PROGRAMOK

9° Szentmise a Római Katolikus Templomban

Celebrálja: P. Juhos Ferenc SVD tartományfőnök
(Kőszeg).

10° Megemlékezés és koszorúzás a Völgységi Múzeum falán elhelyezett emléktáblánál

Vengédek köszöntése: Kolozsiné G. Cecilia
Beszédet mond: Zsigó Róbert, Baja város polgármestere, országgyűlési képviselő
Verset mond: Bugyik Szimóna (Tardoskedd)
Kemény Jánosné, Steiner András
Felvidékiek Egyesületének Kórusa

11°

Kulturális műsor a Vörösmarty Mihály Általános Művelődési Központban

Közreműködnek:

- Tardoskedd: - Citerazenekar
- SzivárványTáncsoport
- Férfi kórus
Bonyhád: - Völgység Néptánc Egyesület
- Székely-kör kórusa
- Felvidékiek Egyesületének kórusa

12° Ebéd a Rákóczi Étteremben

14° Beszélgetés a Jónás János Közösségi Házban, felvidéki kézművesek kiállításának megtekintése

15° A Völgységi Múzeum „Mint oldott kéve”

Felvidéki magyarok a Völgységben című új időszaki kiállításának megtekintése

Meghívó

FELVIDÉKI MAGYAROK EMLÉKEZÉSE

Bonyhád, 2013. május 20.

PROGRAM

- 9.30
10.30
10.30
- Szentmise a római k. templomban
Megemlékezés és koszorúzás a
Völgységi Múzeum falán
elhelyezett emléktáblánál

Megemlékező beszédet mond:

Szűcs Sándor polgármester
Zomba

Közreműködik: Felvidéki Egyesület Kórusa,

Kemény Jánosné,
Fehérvízi Eszter,
Pókai Eszter,
Farkas Béla

Meghívó

FELVIDÉKIEK TALÁLKOZÓJÁRA

Bonyhád, 2014. június 9.

PROGRAMOK

9:30 Szentmise a Római Katolikus Templomban

Celebrálja: Főtisztelendő Juhos Ferenc SVD

(Kőszeg)

10:30 Megemlékezés és koszorúzás a Völgység

Múzeum falán elhelyezett emléktáblánál

-Vendégek köszöntése

-Beszédet mond: Hajdu László polgármester

Deáki (Diakovce Szlovákia)

Közreműködik:

Horváth Rebeka (Deáki) vers

Deáki Dalkör

Kemény Jánosné vers

Farkas Béla szoprán saxofon

Felvidékiek Egyesületének Kórusa

11:30 Vörösmarty M. Művelődési Központban

A kulturális műsort megnyitja: Potápi Árpád János polgármester, országgyűlési képviselő

- Polgármesterek beszámoló

Bemutatkoznak Deáki kultúr csoportjai:

- Alapiskola tanulói,

- Borostyán Nyugdíjasklub,

- Deáki Dalkör

- Székely-kör kórusa Bonyhád

- Völgység Néptánc Egyesület Bonyhád

13:30 Ebéd: Rákóczi Étterem

14:30 Beszélgetés a Jónás János Községi Házban

15:00 Könyvbemutató:

Szomolai Tibor: Felvidéki saga

Meghívó

FELVIDÉKI MAGYAROK TALÁLKOZÓJA

Bonyhád, 2015. május 25.

PROGRAM

9:30 Szentmise a Római Katolikus Templomban

Celebrálja: Pásztor Gábor atya

10:30 Megemlékezés és koszorúzás a Völgyes Ócsa Múzeum falán elhelyezett emléktáblánál

Vendégek köszöntése: Kolozsiné G. Cecília

Beszédet mond: Bajkai Erzsébet

Felvidékiek Egyesülete Bonyhád

Közreműködik:

Mucska Melinda /novella

Ábrahám Péter, Baranyai Lili,

Kemény Jánosné / vers

Farkas Béla / tárogató

Felvidékiek Egyesületének Kórusa

12:00 Ebéd a Rákóczi Étteremben

Meghívó

FELVIDÉKI MAGYAROK TALÁLKOZÓJA
Bonyhád, 2016. május 16.

Programok

09:00 Szentmise a Római Kat. Templomban

Celebrálja: Wigand István bonyhádi plébános

**10:00 Megemlékezés és koszorúzás a
Völgység Múzeumnál elhelyezett
emléktáblánál**

Beszédet mond: Filóné Ferencz Ibolya

Bonyhád város polgármestere

Visszaemlékezés: Csomó Magdolna tanítónő
Tardoskedd

11:00 Vörösmarty M. Művelődési Központban

A kulturális eseményt megnyitja: Potápi Árpád
János nemzetpolitikáért felelős államtitkár

Felvidéki polgármesterek beszámolója

Bemutkoznak: Tardoskreddről a Citerazenekar,

Fehér Akác Asszonykórus,

Szemerényi Károly Magyar Tanítási Alapiskola
tanulói: Mojzes Max és a mazzorettek

Bonyhádról Völgység Néptánc Egyesület

Német Nemzetiségi Kórus

Felvidékiek Egyesületének Kórusa

13:00 Ebéd a Rákóczi Étteremben

**14:30 Beszélgetés a Jónás János Közösségi
Házban**

**15:00 A Rákóczi Szövetség bonyhádi díjazott
diákjainak bemutatkozása**

Szponzoraink:

Meghívó

FELVIDÉKI MAGYAROK TALÁLKOZÓJA
Bonyhád, 2017. június 5.

PROGRAMOK

9:00 Pásztor Gábor 25. éves jubileumi szentmiséje és emlékezés a felvidékiek 70 éve történt kényszer kitelepítéséről a Római Katolikus Templomban

10:15 Megemlékezés és koszorúzás a Völgység Múzeumnál

Beszédet mond:

Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár, országgyűlési képviselő

Hontvári Ferenc polgármester
Kismácséd, Szlovákia

Balogh Gyárfás igazgató, Hajósi Felvidékiek Kulturális Egyesülete

Közreműködnek:

Varga Ingrid szavalat

Gányi Patrik trombita

Bottyán Inez ének

Baranyai Hanna Lili vers

Felvidékiek Kórusa Bonyhád

11:30 "Ház és ember a Völgységben"
A múzeum új, állandó kiállításának (felvidéki szoba) megtekintése

12:30 Állófogadás a múzeumnál,
- Ebéd a Rákóczi Étteremben

14:00 Beszélgetés a Jónás János
Közösségi Házban

Rossz idő esetén a közösségi házban tartjuk az emlékezést.

Ebéd rendelhető : 06 30 6597389-es számon

2017. június 5-én MEGEMLEKEZÉS

A NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS NAPJÁN,
A FELVIDÉKIEK KITELEPÍTÉSÉNEK 70.
ÉS A TRIANONI BÉKEDIKTÁTUM 97. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

PROGRAMOK

**8:30 AZ ORSZÁGZÁSZLÓ ÜNNEPÉLYES FELVONÁSA
ÉS KOSZORÚZÁS**
a Vörösmarty téren, az Országzászlónál

Közreműködik:
Barabás Andrea,
a Perczel Mór Szakképző Iskola és Kollégium tanulója - vers
és a Magyar Nemzetőrség

**9:00 PÁSOR GÁBOR EZÜSTMISÉJE PAPSZENTELÉSÉNEK 25.ÉVFORDULÓJÁN
ÉS EMLÉKEZÉS A FELVIDÉKIEK 70 ÉVE TÖRTÉNT KÉNYSZERKITELEPÍTÉSÉRŐL**
a Római Katolikus Templomban

10:15 MEGEMLEKEZÉS ÉS KOSZORÚZÁS
a Völgysegi Múzeumnál

Beszédet mond:
Potápi Árpád János - nemzetpolitikáért felelős államtitkár
Hontvári Ferenc - Kismácséd polgármestere, Felvidék
Balogh Gyárfás - Hajósi Felvidékiek Kulturális Egyesülete

Közreműködnek:
Varga Ingrid - szavalat (Felvidék)
Gányi Patrik - trombita (Tevel)
Bottyán Inez - ének (Széchenyi István Általános Iskola 3. o., Bonyhád)
Baranyai Hanna Lili - vers (Széchenyi István Általános Iskola 3. o., Bonyhád)
Felvidékiek Kórusa (Bonyhád)

11:30 "HÁZ ÉS EMBER A VÖLGYSÉGBEN"
- a Völgysegi Múzeum új,
Állandó, felvidéki kiállításának megtekintése

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„Tarka Marhafesztivál”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

.....Juhász Józsa..... (név)
..... (alíírás)
.....2015. január 5..... (település, dátum)

(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Vörösmarty Mihály Művelődési Központ
7150 Bonyhád, Széchenyi tér 2.

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Juhász Józsa**
Levelezési cím: 7150 Bonyhád, Széchenyi tér 2.
Telefonszám: 74/451-455
E-mail cím: juhasz.jozsa@freemail.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Tarka Marhafesztivál**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☒ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Bonyhád város

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- települési   tájegységi   megyei   külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A bonyhádi Tarka Fesztivál hagyományteremtő szándékkal, első alkalommal 2001-ben került megrendezésre. A program igen népszerűnek bizonyult, ezért azóta minden év augusztusában megszervezzük.

Bonyhádon és a környező falvakban - az ún. Völgységben – mindig fontos szerepet töltött be a mezőgazdaság és az állattenyésztés. A helyi tenyésztők generációinak áldozatos munkáját dicséri a pirostarka bonyhádi tájfajta szarvasmarha kialakítása, amely tájfajta, vagyis kizárólagosan ennek a vidéknek a szülötte, s a települést övező legelők látképe immár elképzelhetetlen nélküle. A fajta ismertté vált az egész országban, s így a városnak a hírnevét is öregbítette.

A bonyhádi Tarka Marhafesztivál (2011-től erre módosul a rendezvény címe) elnevezésű kétnapos program megszervezésével egy olyan rendezvénysorozat megvalósítása a célunk, mely a szarvasmarha-tenyésztésben érdekelt résztvevőknek szakmai találkozási alkalmat, a város, valamint annak környéke lakóinak és a településre látogatóknak kulturális, szórakoztató, gasztronómiai és a kulturált borfogyasztással kapcsolatos élményeket nyújt.

Joggal feltételezzük, hogy a fesztivál jelentős mértékben hozzájárul a helyi idegenforgalom fellendüléséhez, valamint a marhahúsfogyasztás népszerűsítéséhez.

Kulcsterületek:

- **Állattenyésztés**

A mezőgazdaság, részletesebben az állattenyésztés jelenlegi helyzetének és a várható fejlődésének elemzése irányítási és szakhatósági előadók, az állattenyésztésben és állategészségügyben érdekeltek részvételével.

A rendezvényen való megjelenés: Agrárfórum

- **Gasztronómia**

Megismerteti a résztvevőkkel a marhahús szerepét a korszerű, egészségtudatos táplálkozásban, másrészt erősíti a fogyasztói bizalmat a kiemelkedő minőségű magyar élelmiszerek és alapanyagok iránt. A cél, hogy a vásárlók körében pozitív kép alakuljon ki a marhahúsról, megismerik azok elkészítését, elősegítve a fogyasztás bővülését. Mivel a kulturált borfogyasztás az étkezéshez kapcsolódik, hiszen a bor zamata is így érvényesül legjobban, ezért lehetősége nyílik borvidékünk termelőinek, hogy bemutassák és népszerűsítsék minőségi boraikat, ezzel is fejlesztve a hazai borkultúra színvonalát.

A rendezvényen való megjelenés: Ökorsütés, főzőverseny, mesterszakács bemutató, borkóstolás, borarúsítás

- **Kultúra, szórakozás**

A közönség megszólításánál több szempont érvényesül, több műfajt vonultat fel, hogy minden korosztályú és ízlésvilágú vendég megtalálja a saját szórakozását. A térbeli és időbeli elválasztást szem előtt tartva úgy valósul meg a programsorozat, hogy mégis egy szerves egészet alkosson, amelyben a változatosság biztosítja a közönség figyelmének és érdeklődésének fenntartását.

A rendezvényen való megjelenés: Országosan ismert és népszerű, valamint amatőr könnyűzenei együttesek, táncsoportok, humoristák fellépése, gyermekjátékos, tűzijáték, táncos rendezvények/bálok, fotópályázat és kiállítás.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Egy színes, változatos, több napos nyári nagyrendezvény számára nehéz lett volna a fentebb említett foltos jószágnál jobb névadót találni. A rendezvény címében a tarka szó egyrészt jelenti azt a haszonállatfajtát, amelyet az itteniek ismernek, és a magukénak érznek, másrészt jelzőként is felfogható, s ebben a formájában a rendezvény sokszínűségére utal. A cím elősegíti, hogy a helyiek a fesztivált is sajátjuknak, az ide látogatók pedig bonyhádi jellegzetességnek tekintsék. A rendezvény a szűkebb haza létezését, az együvé tartozás érzését is erősíti a bonyhádiakban.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- **A magyartarka** – a Magyartarka Tenyésztők Egyesületének negyedévente megjelenő szakmai folyóirata, melynek alábbi lapszámai foglalkoznak a Tarka Marhafesztivállal

2001. december

2002. szeptember
2003. szeptember
2004. szeptember
2005. szeptember
2006. ősz
2007. ősz
2008. ősz
2009. ősz
2010. ősz
2011. tél
2012. ősz
2013. ősz
2014. ősz

- A Magyartarka Tenyésztők Egyesületének honlapja:
http://www.magyartarka.hu/portal/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=18&Itemid=55

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Füller Imre

TARKA FESZTIVÁL BONYHÁDON

A Tarka Fesztivál 2001. augusztus 17-19. között első alkalommal került megrendezésre Bonyhádon. A három napos rendezvény szervezői: a Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete, Bonyhád város Önkormányzata, a Pannónia Rt. Bonyhád, a Rádió Bonyhád Völgyeségi Ipartestület valamint a Vörösmarty Mihály Ifjúsági és Művelődési Központ voltak.

Az első napon került megrendezésre az 5. Bonyhádi Szarvasmarha-egészségügyi és Tenyésztési Tanácskozás melynek szervezői: a Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete, a Tolna megyei Állategészségügyi- és Élelmiszerellenőrző Állomás, és a Magyar Állatorvosi Kamara Tolna megyei Szervezete. A tanácskozást Oroszki István, Bonyhád város polgármestere nyitotta meg. A tanácskozáson négy érdekes előadást kísérhettek figyelemmel a résztvevők. A regisztrált hallgatóság 92 fő volt.

Az első előadásban Füller Imre, a Magyarartarka Tenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgatója *A magyartarka szerepe az átalakuló mezőgazdaságban* címmel szólt röviden a fajta történetéről, a bonyhádi tájfajta kialakulásáról és az egyesület fejlesztéseiről: fejési sebesség mérés, húsvadék teljesítmény-vizsgálat. Az egyesület jövőbeni feladatai között kiemelten foglalkozott az egy fajta - kettős haszon kérdéskörrel, a 2001 évben regisztrált 75.160 nagyrészt termelés-ellenőrzés alatt nem álló magyartarka és magyartarka jellegű tehén integrálásával (22.059 gazdaságban), és felvázolta a tenyésztési alternatívákat. A legígéretesebb alternatíva, a szükséges tőke és szakértelem megléte esetén, a termelés genetikai és technológiai feltételeinek megteremtésével a versenyképes tejtermelés megteremtése. Emellett, a kombinált hasznosításból adódóan, az exportképes hizóalapanyag még tovább növeli a gazdaság árbevételét. Azokon a helyeken, ahol a minőségi tejtermelés technikai feltételei

hiányoznak, a magyartarka (!) húsirányú hasznosítását kell a szaktárca anyagi és az egyesület szakmai támogatásával megvalósítani.

Dr. Solymosi József országgyűlési képviselő, a Pannónia Rt. Bonyhád igazgatóságának elnöke *Állattenyésztésünk az EU csatlakozás tükrében* címmel foglalta össze előadásában a mezőgazdaság - ezen belül -, az állattenyésztés várható kilátásait.

Dr. Szeidemann Zsolt termékmenedzser (Bayer Hungária Kft.) *IBR mentesítés Magyarországon BAY-OVAC-Marker vakcinával* című előadásában foglalkozott az IBR fertőzöttség jelenlegi helyzetével, ismertette a mentesítés lépéseit, valamint a kis gazdaságokban megkezdett mentesítési folyamatot.

Dr. Korzenszky Emőd igazgató főállatorvos (Tolna megyei Állategészségügyi- és Élelmiszer Ellenőrző Állomás) *Legújabb ismeretek a BSE-ről, élelmiszer-biztonság* címmel tartott előadást, amelyben, ismertette a prion okozta megbetegedéseket, ezen belül pedig részletesebben a BSE-ről szólt. A résztvevők különböző országokban készült filmfelvételeken láthatták a betegség tüneteit.

Az előadások után Dr. Kiszler Gyula kerületi főállatorvos - levezető elnök - megköszönte az előadók munkáját és felkérte Oroszki István polgármester urat, hogy gyűjtsa meg a tüzet a pácolt, nyársra tűzött magyartarka ökör alatt. Ezután a résztvevők magyartarka marhahúsból készült finomságok (volt három féle gulyás és steak is) közül válogathattak a Pannónia Rt. pincéjénél rendezett, kicsit késői ebéden. Délután a szabadtéri színpadon a Chrystal együttes műsorát láthattuk, majd este Dynamic-bál zárta az első napot.

Augusztus 18-án a Városi Zeneiskola Fúvószenekara ébresztette a várost, majd a gyermekprogramok következtek; aszfaltrajz-verseny, agyagozás, "Sajtkukac"-verseny változatos játékokkal, arcfestés,

frizurakészítés, stb. Természetesen a "tarka boci" mindegyikben helyet kapott! Közben, a nyárson megsült az ökör, amelyet a szabadtéri színpad környékén tálattak fel. Dél körül bográcsos emberek érkeztek a művelődési központ környékére, majd kezdetét vette a "főzőcske". Ötvennégy bográcsban, ezeregyszáz személyre főztek különböző finomságokat a magyartarka húsból. A főzőcskéhez szükséges húst a Magyarartarka Tenyésztők Egyesületének tagjai ajánlották fel (Pannónia Mezőgazdasági Rt., Bonyhád, Kossuth Mezőgazdasági Szövetkezet, Tevel, Búzavirág Mezőgazdasági Szövetkezet, Aparhant). Ezen a napon megbolydult a város. A szabadtéri színpad és környéke kicsinek bizonyult. A következő szervezésnél tágasabb helyszínt kell keresniük a rendezőknek, hogy elférjünk. A nagy sürgés-forgás közepette folyamatosan zajlott a műsor a szabadtéri színpadon is. A zenés-táncos szórakoztató programban felléptek: a Városi Fúvószenekar, a Titti Corsi Dance Club, a Bonyhádi Ifjúsági Dalszínház, Kleisz Péter gombos harmonikán, az ABS együttes, a Pécsi Eurodance 2000 Táncegyüttes. Műsoruk: István a király, táncjáték a rockoperából. Valamint a Pastlapaar Ja Vallatud Táncegyüttes Észtországból. Közben sörívő verseny, és tehénlepénydobó verseny zajlott.

A második napon, a szabadtéri színpad műsorát az Irigy Hónaljmirigy produkciója zárta, majd az Animáto együttes reggelig húzta a talpalávalót.

A harmadik napon délután író-olvasó találkozót rendeztünk, ahol Podmaniczky Szilárd, Garaczi László és Térey János költőkkel találkozhatott az érdeklődő közönség. A Fekete Sas Kiadó legújabb kiadványait mutatta be, ajánlva Domokos Pál Péter Moldvai magyarság című kötetét is. Ezen a szép délutánon volt a "Tehén Meseíró Pályázat" eredményhirdetése is.

Az első Tarka Fesztivál elérte kettős célját, népszerűsítette a magyartarka fajtát és megmozdította, nemcsak Bonyhád városát, hanem az egész Völgyéséget.

Máté Réka

Ezreket vonzott a Tarka Fesztivál

Repült a tehénlepény...

Második alkalommal rendezték meg Bonyhádon a Tarka Fesztivált, melynek sikere a tavalyiét is felülmúlta. Több ezren voltak kíváncsiak a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete, a BO-NATURA Rádió, a Vörösmarty Mihály Ifjúsági és Művelődési Központ, a Bonyhádi Pannónia Mezőgazdasági Rt., Bonyhád Város Önkormányzata, a Völgységi Ipartestület, és a Völgység-Hegyhát Takarékszövetkezet által szervezett kétnapos rendezvényre.

Az ízek mestere, a móri Gárdonyi Ferenc már a rendezvényt megelőző napon elkezdte sütni a - számára sorrendben 136. - ökröt. A fokhagymával "megbolondított" húsnak hatalmas sikere volt, a 440 kilónyi állatból egy falat sem maradt. Augusztus 17-én délután a szakembereket várták a rendezők és a szakmai kiállítók. A szabadteremen rendezett VI. Bonyhádi Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozás résztvevőit inycsiklandó bográcsillat, valamint két vöröstarka jelmezes köszöntötte. Ez utóbbiak - mintegy ébresztő - és toborzóként - reggel járműre pattantak, és az Apropó Motorosklub dudáló konvojával "meghívták" a város lakóit.

A konferencia első számú előadója dr. Németh Imre földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter volt. Előadásában a mezőgazdaság időszerű kérdéseiről beszélt, külön kiemelve az állattenyésztés fontosságát. A jelenlévők több kérdést intéztek hozzá. Felkért hozzászólók voltak: Szőke András, az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség elnök ügyvezetője, aki "A takarékszövetkezetek a vidék finanszírozásában" címmel, illetve dr. Demeter János, a Magyar Állattenyésztők Szövetségének ügyvezető igazgatója,

aki "Milyen jövőre számíthat állattenyésztésünk az uniós csatlakozás után" címmel tartottak korreferátumot.

A konferencia résztvevői a marhapörköltből és a sült ökörből álló ebédhez Versedi Kovács József és cigányzenekara muzsikáját hallgathatták. A délutáni program keretében dr. Fischer Sándor, a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke nyitotta meg a Vállalkozók utcáját, ahol az idén még kevesen mutatkoztak be, de a jövő évi tervek szerint egy ipari vásár jellegű udvart szeretnének létrehozni a szervezők.

Az író-olvasó találkozón Podmaniczky Szilárd, Dicső Zsolt és Jankovics Zoltán tartottak felolvasást saját alkotásaikból, illetve a Tehénmese-író pályázat résztvevői közül a cikói Nagy Eszter és a bonyhádi Nagy László vehették át megérdemelt jutalmukat.

A szponzoroknak köszönhetően a fesztiválra a belépés díjtalan volt. A fellépő szólistákat és együtteseket népes közönség fogadta. Így Zalatnay Cinit, a Help! együttest, valamint a környék fellépőit - Domoikos László énekest, a Kränzlein néptánc együttest, a Szekszárdi Swing mazzorett csoportot, az ABS zenekart.

A második nap délelőttje a gyerekeké volt. A Vackor busz kipakolt több mint 400féle játékot, a kicsik kedvükre kipróbálhattak mindent. A szülők is lazíthattak egy kicsit, és az apróságokkal együtt a szönyegre telepedve építettek, társasoztak. A pécsi Márkus színház az Idrisz és Duria című bábjátékot adta elő, jókedvre derítve a vegyes korosztályú közönséget. Délután Ihos József köszöntötte az érkezőket, és aktívan közreműködött a Főzőcske programban. A "most rossz fát teszek a tűzre!" felkiáltással a bogrács-alá-

gyújtásban jeleskedett. A fesztivál "jóízű rekordjaként" könyvelhető el, hogy hetvenkét bográcsban rotyogott a magyartarka szarvasmarha bonyhádi tájfajta húsból készült étel, és így közel ezerötszázan ülhetek a nagy parkoló területén felállított asztalokhoz. A főzőverseny előre benevező csapatainak a húst a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete taggazdaságai, a Pannónia Mg. Rt., Bonyhád, a Búzavirág Mg. Szöv., Aparhant és a Kosuth Mg. Szöv., Tevel biztosította.

A vasárnapi programban színpadra léptek a Bad Girls táncosai, a Völgységi Néptánc Egyesület tagjai, a Paksi Csillag-show táncosai, az Utazók együttes, valamint Ferencz Orsi népszerű slágerekkel. Ezen a napon a Kerozin, illetve a Manhattan együttes hevítette a közönséget. Ez utóbbi, két éves szünet után először Bonyhádon lépett ismét színpadra. A tehénlepény-dobó versenyre mindenki kíváncsi volt, és a vállalkozó szelleműek mellett a fesztivál szervezőinek egy-egy képviselője is kipróbálta, milyen fogás esik a szárított "terméken". Persze a rendezők nem kívántak lehetetlent, a hajigálók inszemináló gumikesztyűt húzhattak a kezükre.

Mindkét este utcabál, vasárnap tűzijáték is hozzájárult a jó hangulathoz. A II. Tarka Fesztivál fővédnökei Oroszki István, Bonyhád város polgármestere és dr. Solymosi József, a FVM miniszter főtanácsadója voltak. A rendezvény a helyi, az országos szponzorok, valamint - a Széchenyi terv keretében - a kormány támogatásával valósulhatott meg.

Bonyhád, Vörösmarty Mihály Művelődési Központ dolgozói

BONYHÁDI TARKA FESZTIVÁL

Bonyhádon és a környező településeken -az ún. Völgyességben- mindig fontos szerepet töltött be a mezőgazdaság és az állattenyésztés. A helyi tenyésztők generációinak áldozatos munkáját dicséri a bonyhádi vöröstarka szarvasmarha kialakítása, amely tájfajta, vagyis kizárólagosan ennek a vidéknek a szülötte, s a települést övező legelők látképe immár elképzelhetetlen nélküle. A fajta ismertté vált az egész országban, s így a város hírnevét is öregbítette.

Egy színes, változatos, több napos nyári "nagyrendezvény" számára nehéz lett volna a fentebb említett foltos jószág-nál jobb névadót találni. A rendezvény - Bonyhádi Tarka Fesztivál - címében a tarka szó egyszerűen jelenti azt a használatfajta, amelyet az itteniek ismernek és a magukénak érznek, másrészt jelzőként is felfogható, s ebben a formájában a rendezvény sokszínűségére utal. A címben a tarka marhára utalás elősegíti, hogy a helyiek a fesztivált is sajátjuknak, az ide látogatók pedig bonyhádi jellegzetességnek tekintsék. A rendezvény a szűkebb haza létezését, az együvé tartozás érzését is erősíti a bonyhádiakban.

A 2003. augusztus 15-16-án harmadik alkalommal megrendezésre kerülő Tarka Fesztivál eddig soha nem látott tömeget vonzott a művelődési központ szabadtéri színpadához.

A kétnapos rendezvény nyitóprogramjaként a Városi Zeneiskola népzene tagozatos növendékeinek muzsikája köszöntötte a VII. Bonyhádi Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozási résztvevőit, akik a fórum keretében az agrárágazat Európai Unió csatlakozással kapcsolatos kérdéseit vitatták meg Dr. Kiszler Gyula kerületi főállatorvos levezető elnökletével. Potápi Árpád polgármester rendezvényt megnyitó beszéde után Dr. Szanyi Tibor és Benedek Fülöp államtitkárok, Dr. Stefler József egyetemi tanár és Szőke András az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség elnökögyvezetője tartottak előadásokat. Dr.

Solymosi József az FVM miniszteri főtanácsadójának zárszava után Györi Lajos, a Magyar Fotóművészeti Alkotócsoportok Országos Szövetségének elnöke ajánlotta a résztvevők figyelmébe azt a fotókiállítást, melyen az I. Tarka Fotópályázat legjobb alkotásait mutatták be a szervezők, és melynek a témája a szarvasmarha és annak tenyésztése volt.

Gárdonyi Ferenc sütötte azt az ökröt, melyet elsőként a konferencia résztvevői kóstolhattak meg, de azoknak is ízlett az ínycsiklandozó sült, akik később látogattak ki a délutántól másnap éjszakáig tartó szórakoztató programokra. A szombati "főzőcskén" több mint 100 bográcsban rotyogott marhahúsból készült finomság, és a mellette ülő több ezres közönség estére már meg is kóstolhatta azt. Az egymás sarkába lépő együttesek, zenészek, táncosok szinte folyamatos fellépése, az esti bálók, az ökörsült látványa és a marhapörkölt illata a második nap végére olyan atmoszférát teremtett, amely a reneszánsz kori királyi udvarok zenés-táncos lakomáinak hangulatát idézte, csak valamivel modernebb köntösben.

A színpadi szereplők közt országosan ismert előadók is a pódiumra léptek, mint Maksa Zoltán humorista, Szűcs Judit, a Groovehouse és a Desperado együttes; de a szervezők sok helyi és környékbeli

művészeti csoportot is meghívtak a fesztiválra, így a bajai Banjo Jumping Band, a mohácsi Menyhárt Éva nótáénekes és zenekara, a Paksi Csillag Show Táncegyület, az Utazók együttes, a Városi Zeneiskola Fúvószenekara, a Kränzlein Táncegyület, a Bad Girls, a Szöcske Akrobatikus Rock and Roll Klub és az ABS együttes szintén óriási sikert aratott. A legkisebbek szórakoztatásáról játszóházi foglalkozás és a Szegedi Miniszínház műsora gondoskodott. Az első este báli zenekara a fennállásának 25. évfordulóját ünneplő Royal együttes volt, akik jubileumukra vendéglőadókat is hívtak, így a felsőtárkányi Fortuna zenekar és a Münchenből érkező Európa-bajnok show-táncsoport rögtön "nemzetközivé" tette a rendezvényt. A záró estén az Animato zenekar fergeteges hangulatú táncmulatságát a tűzijáték fényei tették még emlékezetesebbé.

A fesztivál programjainak látogatása ingyenes volt, amely további vonzerőt jelentett az egyes műsoroknak. A kiemelkedő sikerre tekintettel joggal feltételezhető, hogy a Bonyhádi Tarka Fesztivál jelentős mértékben hozzájárul a helyi idegenforgalom fellendüléséhez, valamint a "tarka marha" hírnevének öregbítéséhez.

Máté Réka főszerkesztő, Hom-Lap, Bonyhád

AZ ESŐ SEM ÁRTOTT A TARKA FESZTIVÁLNAK

nyészbikák fejési sebesség tényésértéke is hamarosan meghatározásra kerül.

Élénk vitát váltott ki a hallgatóság körében Dr. Dr. H.c. Horst Krausslich professzor "Merre tovább hegyitarka tenyésztés?" című előadása, amelyben a nemzetközi a szakmai körökben méltán népszerű, kiváló szakember felvetette a tarka marha és a holstein-fríz közötti hasonállat előállító keresztezés lehetőségét. Véleménye szerint a hegyitarka vérhányadnak köszönhetően a keresztezett F1-generációban a fajtatizta holstein-fríz tehénekhez képest javul a hasznos élettartam és a két ellés közt eltelt idő, valamint javuló tendencia figyelhető meg az ún. fitness-tulajdonságok tekintetében is. Az előadó utalt rá, hogy Észak-Németország néhány holstein-frízrel foglalkozó üzemében kedvező tapasztalatokat szereztek a vázolt keresztezési konstrukcióval kapcsolatban. Krausslich professzor a fajtatizta tenyésztésen túlmenően elsősorban ebben látja a hegyitarka fajtakör további jövőjét, versenyképességének fenntartását.

A két napos szakmai rendezvényre egy példásan szervezett, csodálatos tenyészállatokat felvonultató kiállítás tette fel a koronát, ahol a bemutatott szűz és vemhes üszök, valamint az első és több-laktációs tehének csoportját Johann Tanzler a wieselburgi Nő. Genetik munkatársa, az Európai Hegyitarka Tenyésztők Szövetsége küllem munkacsoportjának vezetője rangsorolta.

A két nap alatt betekintést nyerhetünk a cseh szarvasmarha-tenyésztés és ezen belül a hegyitarka tenyésztés aktuális problémáiba. Az ország tenyésztői kultúrája magas színvonalú, a fajta fejlesztéséhez nélkülözhetetlenül szükséges genetikai potenciál adott. A kettőshasznosítási irányon belül a tenyésztők lényegesen markánsabban képviselik a tej-hús irányt, amely a hazai tenyésztéshez viszonyítva leginkább a magasabb tejtermelésben és a tehénállomány nálunk megszokottnál jóval gyengébb izmoltóságában mutatkozik meg szembetűnően.

Immár negyedik alkalommal rendezte meg a Tarka Fesztivált Bonyhád a Város Önkormányzata: a HON-LAP.Bonyhád, a Magyar Tarka Tenyésztők Egyesülete, a Pannónia Rt., a Völgyesség-Hegyhát Takarékszövetkezet, a Vörösmarty Mihály Ifjúsági és Művelődési Központ. A kétnapos rendezvény ebben az évben is ezeket vonzotta szakmai- és szórakoztató programjaival.

A VIII. Bonyhádi Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozásra több mint 300 szakember érkezett az ország minden tájáról. A szabadtéri konferenciát a sült ökör illata lengte be, miközben a jelenlévők meghallgatták Dr. Németh Imre földművelésügyi- és vidékfejlesztési minisztert, (Az állattenyésztés jövője az Európai Unióban. Az agrárágazat időszerű kérdései.) és Dr. Hanzséros Ferenc FVM vezető főtanácsost (Az állatvédelem aktuális kérdései az EU-csatlakozás után, különös tekintettel a szarvasmarha tenyésztésre.).

A móri ökörsütő, Gárdonyi Ferenc már visszatérő vendége a Tarka Fesztiválnak, hisz a szervezők és az ingyenség fogyasztói egyaránt elégedettek a munkájával. Az ökör csütörtökön 19 órakor került fel a nyársra, s kezdetét vette az izesítés, fűszerezés, majd a hús befőltétele. Az alagyújtás után a szakemberek kényelmes székeket tettek a tűz közelébe, és egész éjszaka sütötték a nyársra húzott állatot. Másnap 13 órakor tálalták a finomságot. Az előtte csak sóval, paprikával fűszerezett, pácolt húst megkenték fokhagymás lével, és kezdődhetett a jóízű falatozás. A mester, Gárdonyi Ferenc jókedvét még növelte, hogy ezen a pénteki reggelen kapta a telefonértesítést: megszületett a negyedik unokája!

A második alkalommal meghirdetett Tarka Fotópályázatra idén 69 fotós küldött összesen 293 szarvasmarhát ábrázoló képet, ebből 112 fotót tekinthettek meg az érdeklődők a művelődési központban. Az értékelő zsűri tagjai voltak: Ornódi László, a Magyar Fotóművészeti Alkotócsoportok Országos Szövetségének alelnöke, Füller Imre, a Magyar Tarka Tenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgatója, valamint Máté Réka, a HON-LAP.Bonyhád főszerkesztője. Az első helyezést Montvai Zsolt (Miskolc), a másodikat Kiss András (Kecskemét), a harmadikat pedig Fekete Zoltán (Budapest) nyerte el. A Magyar Tarka Tenyésztők Egyesületének különdíját Juhász Miklós (Miskolc) érdemelte ki.

A fesztivál első napjának délutánján a helyi fellépők mellett színpadra lépett a pécsi

Eurodance 2000 Táncstúdió, a könnyűzene barátai az Utazók és a Kozmix együttesnek tapsolhattak. Az esti bál egyszer félbeszakadt az eső miatt, de aztán a Royal zenekar fölé kifeszített tető védelmet nyújtott a zenészeknek és hangszereiknek, a táncosokat pedig nem zavarta az eső - így folytatódott a jó hangulatú rendezvény.

A Tarka Fesztivál második napja is esővel kezdődött, így a délelőtti gyerekprogramokat még a művelődési központban tartották. Itt nagy sikert aratott a MárkuSzínház előadása és a kézműves foglalkozások is sok gyermeket vonzottak. Eközben az Apropos Motorosklub tagjai - akik már harmadik éve lelkes közreműködői a fesztiválnak - egy kiadós reggeli motorozással ébresztették, toborozták a lakosokat.

A délutáni program - immár a szabadtéri színpadnál - 15 órakor kezdődött. Az időjárás még egyszer megpróbálta elrontani a fesztivált, de mikor "látta", hogy a közönség 20 perces eső után is - behúzódvá ernyők és ereszek alá - kitartóan áll a színpad körül, feladta. Kiszűrt a nap. A "Főzőcske" keretében idén több mint 130 bográcsban, illetve üstben főtt marhahús, közel kétezer főnek készült el itt a vacsorája. Közben a színpadon helyi együttesek, táncosok és zenészek mellett Éles István humorista, az R-Port együttes és Csepregi Éva teremtett remek hangulatot. Az esti bált az öt-éves jubileumát ünneplő Dynamic zenekar muzsikálta, akiket a szervezők ajándékokkal halmoztak el, és tűzijátékban sem volt hiány.

A IV. Tarka Fesztiválon (ahogy azt már a jelenlévők megszokhatták) ismét több alkalommal feltűnt két magyartarka szarvasmarha - persze csak jelmezesek képében. A jó ritmusérzékét felmutató duót Csepregi Éva is felhívta magához a színpadra, ahol táncművészetükkel elkápráztatták a közönséget. A rendezvény idején sztárvendégei valamennyien jól érezték magukat, és mivel további fellépésre sem siettek, így szívesen elidőztek Bonyhád. A rajongók nagy örömeire valamennyien osztottak autogramot is, majd a marhapörkölt mellett nem maradhatott el a díjnyertes bonyhádi borok kóstolása sem.

A rendezők 2005-ben meghirdetik a III. Tarka Fotópályázatot, és az V. Tarka Fesztiválra további meglepetésekkel is készülnek. Érdekes lesz ellátogatni Bonyhádra jövőre is, augusztus 12-13-án várunk minden mulatni vágyó érdeklődőt!

vállalkozói kör a banki finanszírozást nem tudta megoldani.

A program 2005. év végével befejeződik, ezért 2003. második felében egy részleges visszatelepítést hajtottunk végre. 1114 db-ot vásároltunk fel 275 kg/db átlagsúlyban, 115 millió forint értékben. A megváltozott támogatási prioritások miatt úgy döntöttünk, hogy a szövetkezet átáll a húshasznú anyatehén tartásra, a tehéneket 4 évig tartjuk tenyésztésben.

A bika szaporulatot meghizlaljuk és értékesítjük. Az üszöket állomány visszapótlásra használjuk annak érdekében, hogy fizetőképes kereslet esetén továbbra is biztosított legyen a vemhesüsző értékesítés.

A jobb vemhesülés érdekében két tenyészbikát vásároltunk. Tartástechnológiában változás, hogy májustól-októberig legelőn vannak az állatok.

Tenyészállatainkkal rendszeresen részt veszünk a regionális kiállításokon. 2004. évben a Farmer Expón szüz üsző kategóriában 2. díjat nyertünk. 2005. évben az OMÉK-on vemhesüsző és anyatehén borjával kategóriában 3. helyezést értünk el.

A szövetkezet hosszútávon kedvező lehetőséget lát a szarvasmarha-tenyésztésben. A Magyartarka Tenyésztők Egyesületével együttműködve a legkedvezőbb eredmények elérésében.

Troszt Erika újságíró

V. TARKA FESZTIVÁL, BONYHÁD

A szervezők:

Bonyhád Város Önkormányzata, HON-LAP.Bonyhád, Magyartarka Tenyésztők Egyesülete, Pannónia Rt., Tolna Megyei Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Állomás, Völgy-ség-Hegyhát Takarékszövetkezet, Völgy-ségi Ipartestület, Vörösmarty Mihály Általános Művelődési Központ

A Tarka Fesztiválnak köszönhetően rendeletmódosításra is sor került

Az V. Tarka Fesztivál keretében ismét megrendezésre került az Állattenyésztési és Állategészségügyi Tanácskozás. Sok gazdában felmerült a kérdés, hogy érdemes-e egy ilyen fesztivállal egybekötött tanácskozásra eljönni, kaphatnak-e segítséget gondjaik megoldásához. Füller Imrét, a Magyartarka Tenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgatóját arra kértük, hogy összegezze az elmúlt évek tapasztalatait. Arra is kerestük a választ, hogy érdemes-e a gazdáknak eljönni a Tarka Fesztiválra, és feltenni az illetékeseknek kérdéseiket.

– Minden Tarka Fesztivál után értékeltük a szakmai konferencia eredményeit. Egyik legfontosabb érdeme ennek a programnak, hogy a jelenlévők nagyon sok olyan információt kaptak egymástól is, amely elengedhetetlen további tevékenységükhöz. Elmesélik egymásnak, hogy ki milyen módszert alkalmaz, és milyen negatív, illetve pozitív tapasztalatokat élt meg munkája során. Beszélgetnek, amelyre kitűnő alkalom a konferencia utáni ebéd, és kötetlen időtöltés egy jó pohár bor mellett. Az információk gazdát cserélnek, és nagyon igaz, hogy az információ drága kincs.

Nyolc éve az Állattenyésztési és Állategészségügyi Tanácskozás megszervezésre kerül, és minden évben olyan aktuális témát kerestünk, amelyek abban a pillanatban fontosak voltak a gazdák számára. A Tarka Fesztivál keretében megszervezett tanácskozásokon több alkalommal volt vendég az illetékes tárca első embere, ha ő nem ért rá, akkor államtitkárok vettek részt a rendezvényen. Olyan emberek jöttek el, akiktől első kézből kaphattak a tenyésztők a kérdéseikre választ. Ezeknek a szakmai konferenciáknak köszönhetően még rendeletmódosításokra is sor került. Egy példát említenék: kötelező volt a fuvarozást végző eszközön elhelyezni a sárga rendszámtáblát. Akkor derült ki, hogy a mezőgazdaságban csak olyan fuvarozást végeznek a gazdák, amely területen belüli, mégis közigazgatási területeket is átlép. A rendeletben megoldás született rá, ha nem vállalnak a gazdák bérfuvarozást nem kötelező a sárga rendszámot kiváltani. Vagy beszélhetünk az állami földalapról, amelyről tavaly az Állami Földalap elnökétől első kézből értesülhettek az érdeklődők olyan közvetlen információkról, amelyek nagyon fontosak.

A szakmai konferencia a fesztiválnak köszönhetően kinőtte magát, az első találkozók, amelyeket még Kiszler főorvos úrral szerveztünk szűk körű volt, csak az állattenyésztőket hívtuk meg. Az elmúlt négy, illetve már öt évben már sokkal szélesebb rétegeket érint.

A szórakozni vágyók az ország minden tájáról érkeztek

A város lakói, sőt maguk a szervezők sem voltak biztosak abban, hogy a fesztivál

vál 2005-ben is megrendezésre kerül. Ennek mi volt az oka? A Pannónia Rt.-nél tulajdonosváltás történt még a 2004-es esztendő végén. A rendezők nem voltak biztosak abban, hogy az új tulajdonos szükségét érzi a rendezvény megvalósulásának. Az első megbeszélésen azonban kiderült, hogy az új vezető örömmel vesz részt az V. Tarka Fesztivál szervezésében, sőt pénzügyi segítséget is felajánlott, így megújult erővel kezdtek neki a munkának a szervezők.

A két napos program ismét bebizonyította, hogy a fesztiválnak helye van a térségben, közel 15 ezer ember mulatott és főzött a két nap alatt. A város vezetése is magáénak érzi a "tarkát", még a nyár elején elkezdődtek a tereprendezési munkálatok, a szabadtéri színpad környezetében több épület lebontásra került, így tágasabb, barátságosabb, kulturáltabb környezetben szórakozhattak az érdeklődők. Az első négy évben egy sült ökör várta az ingyenciket, de ez kevésnek bizonyult, így idén már két ökör került a nyársakra. A móri Gárdonyi Ferenc Bonyhádon sü-

tötte pályafutásának 218-219. állatát. Pénteken délelőtt a szakemberek találkoztak a IX. Állattenyésztési és Állategészségügyi Tanácskozás keretében, a válaszadók ezúttal Pásztohy András, az FVM. politikai államtitkára, dr. Tili Sándor az Országos Élelmiszervizsgáló Intézet igazgatója voltak.

Az V. Tarka Fesztiválon országos- és helyi előadók szórakoztatták a látogatókat. Első alkalommal került megrendezésre a fúvószenekari találkozó. A bonyhádiak mellett szekszárdi, nagymányoki, sőt németországi zenekarok mutatták be repertoárjukat.

A Tarka fotópályázatra közel 200 alkotás érkezett, a szakavatott zsűri 104 képet választott ki az idej tárlatra. A jubileumi rendezvényen ismét közreműködtek az Apropó Motoros Klub tagjai, több mint 50 motoros ébresztette szombaton reggel a bonyhádiakat.

Mindkét este bálban rophattak a táncos lábúak, szombaton még egy menyasszony is megjelent, akit a barátai loptak ki a lagziból.

Füller Imre ügyvezető igazgató, MTE - Rácz Károly elnök, MTE

VI. TARKA FESZTIVÁL

A Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete és társszervezői 2006. augusztus 11-12-én megrendezte a VI. Tarka Fesztivált, mely a magyarartarka, a Bonyhádöt is híressé tevő szarvasmarha körül forog.

A VI. Tarka Fesztivál megrendezését 51 támogató segítette, akik részben bonyhádi vállalkozások, cégek, de vannak a város határain, sőt a megye határain túli támogatók is.

Az első napon került megrendezésre immár 10. alkalommal a Bonyhádi állategészségügyi és állattenyésztési tanácskozás - országos agrárfórum. A konferenciát - a hagyományainkhoz híven - Potápi Árpád Bonyhád város polgármestere nyitotta meg, aki üdvözölte a jelen lévő előadókat, a konferencián megjelenteket, majd ünnepélyesen megnyitotta a VI. Tarka Fesztivált. A konferenciát levezető elnök dr. Korzenszky Emőd igazgató főállatorvos (Tolna Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás) emlékezett vissza az elmúlt 10 évre, majd felkérte Sirman Ferenc szakállamtitkár, kabinetfőnök urat előadása megtartására "Az agrárágazat időszerű kérdései" címmel. Szakállamtitkár úr előadásában elemezte a mezőgazdaság, részletebben az állattenyésztés jelenlegi helyzetét, majd a várható fejlődést elemezte. Elmondta, hogy a minisztérium célja az állattenyésztés és növénytermesztés helyes arányának visszaállítása, ezért a következő időszakban az állattenyésztés nagyobb figyelmet kap a támogatások terén is. A második előadó dr. Süth Miklós főosztályvezető országos főállatorvos úr volt. Előadásának címe: Állategészségügy az állattenyésztés szolgálatában. Országos főállatorvos úr beszélt az ország állategészségügyi helyzetéről, az élelmiszerbiztonságról és természetesen a madárinfluenza sem maradhatott ki az előadásból. Dr. Wagenhoffer Zsombor úr a Magyar Állattenyésztők Szövetsége ügyvezető igazgatója "A tenyésztőszervezetek helye szerepe a ma-

gyar állattenyésztésben" címmel mondta el, hogy egyre több megbízást kap a MÁSZ és tagszervezetei a minisztériumtól, az állattenyésztéssel kapcsolatos rendeletek és törvények megalkotása előtt kikérik a MÁSZ véleményét, számítanak a szövetségre. Az előadások után a kérdések következtek. Sok kérdés érkezett írásban, melyet megküldtünk az előadónak, akik válaszoltak minden írásban beküldött kérdésre és a helyszínen feltett kérdésekre is.

Az országos agrárfórum hivatalos része dr. Solymosi József miniszteri főtanácsadó zárszavával fejeződött be. Ebéd és közben kötetlen beszélgetés következett, a magyarartarka sült ökör és gulyás házi csipetkével mindenkinek nagyon ízlett. A 400 főre készült gulyás el is fogyott. A kötetlen beszélgetés sokáig tartott, hiszen már a délutáni műsorok is elkezdődtek a szabadtéri színpadon, de a konferencia résztvevői még mindig kitarítottak, beszélgettek az előadóinkkal és egymással. A jelenlévők véleménye alapján is sikeresnek értékeltjük a fórumot. A résztvevők elmondták, sok új és hasznos információt kaptak, megvitatták egymással ügyesbajos dolgaikat és úgy köszöntek el, hogy "jövőre augusztus második hétvégéjén találkozunk ugyanitt".

A délutáni program szereplői:

Titti Corsi Dance Club, Western Show (Volt egyszer egy vadnyugat!) -Eurodance Táncstúdió, Bonyhád Városi Fúvószenekar, Summer Love -Eurodance Táncstúdió.

A délutáni program végén az esti bál előtt Orosz Zoltán és zenekara élő koncertje zárta a napot. A harmonika virtuóz és a közönség annyira együtt élt, hogy észre sem vettük a félórás ráadást.

Mindkét napon a programokra motorosok - 44 óriás motor két tehénjelmezessel - hívogatták a város lakóit.

A második napon délelőtt játszóház és a Széchenyi István Általános és Alapfokú Művészeti Iskola tánctagozatos tanulóinak "A dzsungel könyve" című előadását nézhették meg az érdeklődők. Meg kell jegyeznem a 400 férőhelyes színházterem csordultig megtelt és nem csak gyerekek voltak az előadáson. (Magam is ott voltam és nagyon jó előadás volt.)

Délután 14 órakor került sor a IV. "Tarka" Nemzetközi Fotópályázat díjai-

nak átadására, melyre az idei évben 51 nevezés érkezett, 208 képpel. A zsűri 112 fotót talált alkalmasnak a kiállításra. A képeket 2006. július 26-án három tagú zsűri díjazta az I. díjat Kiss Imre Pécs, II. díjat Nevretti Károly Székesfehérvár, III. díjat F. Szabó Sándor Veszprém, a Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete különdíját Tamás András Tirgu Mures, Románia kapták. A zsűri, Hodossy Ilona Budapest, Noll Béla Pápa, Patrus Sándor Budapest, Stefkovics János Budapest, Teszler Miklós Dalmand, alkotásait tárgyjutalomban részesítette. Tamás László a zsűri elnöke fotóművész elmondta, hogy ilyen speciális pályázatra az ő tudomása szerint ennyi jó kép ritkán érkezik, és az is ritkán fordul elő, hogy minden pályázónak volt kiállítható fotója.

A szabadtéri színpadon e közben elkezdődött a fűvészenekarok találkozója. Szigetvár, Barcs és Bonyhád ifjú fűvósai szórakoztatták a jelenlévőket.

A nagy attrakció délután kezdődött, 15 órakor dr. Solymosi József FVM miniszteri főtanácsadó és Potápi Árpád Bonyhád polgármestere pisztolylövessel indította a "Főzőcske" startját. Ennyi ember még Bonyhád szabadtéri színpada környékén soha nem volt, mint a második napon. 272 csoport nevezett be a főzőversenyre és mintegy 200 bográcsban, üstben, több mint 3500 személy részére főtt magyartarka húsból készült finomság, mely "főzőcske" alatt neves előadóművészek (Tóth Vera, Szőcske Akrobatikus Rock and Roll Klub, Somló Tamás, Landscape, Szekszárdi Tücsök Klub) szórakoztatták a jelenlévőket. (A 272 nevezés 8 fős csoportokban történt, de a főzőversenyre benevező csoportok többen összeálltak és együtt nagyobb mennyiséget főztek. A főzőversenyre a támogatók rendezők nem nevezhettek be, de a 3500 személyben ők is benne vannak.) A hangulat olyan jó volt, hogy a művészek egy cseppet sem siettek haza. Tóth Vera igaz e napra vállalt még egy fellépést, de nem sietett, megvárta a finom marhapörköltet. Somló Tamás is a ráadás után még hosszasan beszélgetett a rendezőkkel és bulizott a csapattal. A finom ételeket Faddi Varga János királyi főszakács és felesége a királyi főkukta értékelte és díjazta az első 5 legfinomabbat. A díjazottak között az idei évben is volt egy Szlovákiából,

Alsószeliből érkezett csapat. A fotókon látható, hogy mennyien is voltunk. Becslések szerint mintegy 15.000 ember volt kíváncsi a rendezvényre. A napot bál és tűzijáték zárta.

Bonyhádon egy vágóhíd működik. Hosszú ideig csak sertés vágás folyt. A tulajdonos szerint a tarkafesztiválnak köszönhetően az utóbbi néhány évben kezdtek el keresni a magyartarka marhahúst nála és a vágások száma hónapról hónapra növekedett. Mintegy két hónapja heti három-négy hizott bikát vág. Az elmúlt évi Tarka Fesztiválon jelen volt egy budapesti étterem séfje, aki akkor egy szakács egyesület nevében kért bennünket, segítsünk nekik a magyartarka

hús beszerzésében, mert az étlapjukon magyartarka húsból készült ételeket szeretnének kínálni a levestől a bécsi szeletig. Megtaláltuk a hizlító telepet és a vágóhidat is. Tárgyalásra hívtuk a megfelelő embereket, úgy tűnik sikeres tárgyalássorozat volt, és a magyartarka megjelenik Budapest több híres éttermében is. Már lassan egy hónapja volt a VI. Tarka Fesztivál Bonyhádon, de még mindig sokan megállítanak bennünket, szervezőket: - ugye jövőre is lesz, mert nagyon jó hangulata volt a szakmai napnak és a főzőcskének is.

Füller Imre ügyvezető igazgató, MTE

VII. TARKA FESZTIVÁL

Tizennégy évvel ezelőtt az akkor még Pannónia Mezőgazdasági Szövetkezetben, mint főállattenyésztő és a II. számú telep (Kakasd) vezetője dolgoztam. Ezen a telepen működött egy kényszervágóhíd is, ahol a környék gazdaságai és őstermelői a kényszervágásokat végeztették. A szomszéd gazdaságok vezetőivel, gazdákkal a telepen való találkozások során gyakran felvetődött a kérdés, miért nem találkoznak a környék állattenyésztői, állatorvosai úgy, mint régebben? Akkor ugyanis évente egy-két alkalommal összejöttünk, meghallgattunk néhány aktuális problémával foglalkozó előadást és elbeszélgettünk sikereinkről, gondjainkról. Egy ilyen beszélgetés közben megérkezett dr. Kiszler Gyula kerületi főállatorvos úr is és bekapcsolódott a beszélgetésbe. Úgy döntöttünk megszervezzük ezt a találkozót. Így került megrendezésre a következő évben az I. Bonyhádi ál-

lategészségügyi és állattenyésztési tanácskozás. Később e rendezvény kibővítésével született meg a Tarka Fesztivál, melyet a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete és társszervezői 2007. augusztus 10-11-én hetedik alkalommal rendeztek meg. A nevet a magyartarka, a Bonyhádot is híressé tevő szarvasmarha adta, de a "tarka" szélesebb értelmű, mint a fajta név a rendezvény sokszínűsége is benne van.

A VII. Tarka Fesztivál megrendezését 55 támogató segítette, akik részben bonyhádi vállalkozások, cégek, de vannak a város határain, sőt a megye határain túli támogatók is. Sok Egyesületi tagunk is támogatta a rendezvényt, akiknek ez úton is szeretnék köszönetet mondani. Egyesületi tag támogatóink: Aparhanti Búzavirág Mg. Sz.; ÁT Kft. Gödöllő; Bonyhád, Pannónia Mg. Zrt.; Felső-Karásica Kft. Kátoly; OMT Zrt. Gödöllő;

Teveli Zrt.; Nemes János magántenyésztő.

Az első napon került megrendezésre immár XI. alkalommal a Bonyhádi állategészségügyi és állattenyésztési tanácskozás - országos agrárfórum. A konferenciát - a hagyományainkhoz híven - Potápi Árpád Bonyhád város polgármestere nyitotta meg, aki üdvözölte a jelen lévő előadókat, a konferencián megjelenteket, majd ünnepélyesen megnyitotta a VII. Tarka Fesztivált. A konferenciát levezető elnök Füller Imre ügyvezető igazgató emlékezett vissza a tanácskozás első megszervezésének történetére, majd felkérte Benedek Fülöp szakállamtitkár urat előadása megtartására "Az agrárágazat időszerű kérdései" címmel. Szakállamtitkár úr előadásában elemezte a mezőgazdaság, részletesebben az állattenyésztés jelenlegi helyzetét, majd a várható fejlődést. Elmondta, hogy a minisztérium cél-

ja az állattenyésztés és növénytermesztés helyes arányának visszaállítása, ezért a következő időszakban az állattenyésztés nagyobb figyelmet kap a támogatások terén is. Szólt az országot sújtó aszályról és a gazdálkodók gondjainak enyhítését célzó kormányzati intézkedésekről. A második előadó Madari Jenő elnök úr - Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal - a 2007. január 1-től működő Hivatal tevékenységéről beszélt. Elmondta, hogy ez az első ilyen meghívása, amin elmondhatja miért is született meg a MGSZH. Az előadások után a kérdések következtek. Sok kérdés érkezett írásban, melyet megküldtünk az előadóknak, akik válaszoltak minden írásban beküldött kérdésre és a helyszínen feltett kérdésekre is.

Az országos agrárfórum hivatalos része dr. Solymosi József miniszteri főtanácsadó zárszavával fejeződött be. Ebéd és közben kötetlen beszélgetés következett, a magyartarka sült ökör és gulyás házi csipetkével mindenkinek nagyon ízlett. Itt kell elmondanom, hogy az első tanácskozás óta az ebédet Fördös József barátom főzi, a házi csipetkét, pedig Nemes Jánosné, Márti (Egyesületi tagunk) és csapata készíti el. Mint minden alkalommal az ebéd most is jól sikerült, a 400 főre készült gulyás (három üstben) el is fogyott. A kötetlen beszélgetés sokáig tartott, hiszen már a délutáni műsorok is elkezdődtek a szabadtéri színpadon, de a konferencia résztvevői még mindig kitarítottak, beszélgettek az előadóinkkal és egymással. A jelenlévők véleménye alapján is sikeresnek értékeltük a fórumot. A résztvevők elmondták, sok új és hasznos információt kaptak, megvitatták egymással ügyes-bajos dolgaikat, majd úgy köszöntek el, hogy "jövőre augusztus második hétvégéjén találkozunk ugyanitt". Érdekességként szeretném megemlíteni, hogy a konferenciára egyik tagunk - 74 éves hódmezővásárhelyi Ernő bácsi - vonattal és busszal érkezett. Köszönő levelében leírja, hogy nagyon jól érezte magát, sok jó emberrel ismerkedett meg.

A délutáni program szereplői: Titti Corsi Dance Club, Bonyhádi Ifjúsági Dalszínház, Magic Dance Baja, Szekszárdi Tücsök Klub, Varga Feri -Balassy Betty, Bonyhád Városi Fúvószenekar, Szekszárd Junior Stars együttesek voltak. Bonyhád város 30 éves évfordulóját is

ünneplte, így sok külföldi vendégünk is volt Németországból (testvérvárosok Wernau, Hochheim), Lengyelországból, Romániából.

Mindkét napon a programokra motorosok - 44 óriás motor két tehénjelmezesel - hívogatták a város lakóit.

A második napon délelőtt telt ház előtt a Légy jó mindhalálig című musical-t adta elő a Szekszárdi Tücsök Klub. Jól sikerült előadás volt.

A fotópályázat díjátadó ünnepségére menet itt is, ott is, a mellékutcákból bográcsot a hátukon cipelő emberekkel találkozottam. A délutáni pihenő után sokan igyekeztek a rendezvényre gyalogosan baráti társaságok, munkahelyek, hiszen hamarosan kezdődik a főzőcske.

Délután 14 órakor került sor az V. "Tarka" Nemzetközi Fotópályázat díjainak átadására, melyre az idei évben 39 nevezés érkezett, 155 képpel. A zsűri 80 fotót talált alkalmasnak a kiállításra. A képeket 2006. augusztus 2-án három tagú zsűri díjazta az I. díjat Czire Alpár (Szekelyudvarhely), II. díjat Zágón László (Nagykanizsa), III. díjat F. Szabó Sándor (Veszprém), a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete különdíját Gyenes Kálmán (Szeged), kapták.

A szabadtéri színpadon e közben elkezdődött a fúvószenekarok találkozója. Bonyhád ifjú fúvósai szórakoztatták a jelenlévőket.

A nagy attrakció délután, 15 órakor kezdődött. Potápi Árpád Bonyhád polgármestere és dr. Solymosi József FVM miniszteri főtanácsadó pisztolylövessel indította a "Főzőcske" startját. A pisztolylövés után hatalmas füst gomolygott a városközpont felett. A pisztolylövés engedélyt adott a tüzgyújtásra, megkezdődött a főzés. Ismét rengeteg ember volt Bonyhád szabadtéri színpada környékén. Több mint 200 bográcsban, üstben, több mint 4000 személy részére főtt magyartarka húsból készült finomság, mely "főzőcske" alatt neves előadóművészek szórakoztatták a jelenlévőket. Bonyhádi Bartók Béla Városi Zeneiskola ifjúsági fúvószenekara, Ladies and Gentlemen - Eurodance Táncstúdió, Sugarloaf, Grease-Pomádé - Eurodance Tánc-

stúdió, Szöcske Akrobatikus Rock and Roll Klub, Sasvári Sándor. A két nap alatt egy tonna magyartarka hús került az asztalra sült "ökör", gulyás és pörkölt formájában. Volt, aki egy kis csülökkel, körömmel meg is bolondította a bográcsos főztjét. Közben 18 órakor polgármester úr a színpadra szólította a 30 évvel ezelőtt születetteket (1977) egy pezsgős koccintásra, hiszen ők a várossá nyilvánítással egyidősek. A parkolóban pedig a Paksi Atomerőmű Tűzoltósága tartott alpin-technikai bemutatót. A finom ételeket Faddi Varga János királyi főszakács és felesége a királyi főkukta értékelte és díjazta az első 5 legfinomabbat. A hangulat nagyon jó volt, szólt a sramli zene, táncoltak mulattak az emberek. Kóstoltgatták egymás borát, pálinkáját igazán baráti hangulat alakult ki. Az esti bál kis csúszással kezdődött, de nagyon jó hangulatú bál lett. A tűzijátékot egy kis eső szerte volna megzavarni, de nem sikerült. Néhány percig esett, aztán ismét jóra fordult az idő. A nap végére megmaradt közönség nem akart haza menni és a zenekart sem engedték haza. Végül éjjel kettőkor elköszönt a "VII: Tarka Fesztivál".

Orbánné Prikk Orsolya *Vörösmarty Mihály ÁMK, Bonyhád*

„MARHA JÓ!”

Gondolatok a Tarka Fesztiválról

Tisztelt Olvasók! Kérem, nézzék el nekem, hogy eme, kissé szokatlan címmel indítottam mondandómat. Úgy érzem, ez a szlengből kölcsönzött fordulat többszörösen is kifejezi, mit jelent számomra a Tarka Fesztivál.

A Vörösmarty Mihály ÁMK munkatársaként ez év augusztusában először láttam "belülről" a rendezvényt. Pontosabban nemcsak láttam, hanem át is éltem, annak minden izgalmával, küzdelmével és örömeivel együtt.

A fesztivált hosszú hónapok kemény munkája előzte meg, amiről a kívülállónak természetesen csak sejtése lehet, vagy még az sem. A munka igen szerteágazó volt, a konferencia szakmai előkészületeitől a fotópályázat megszervezésén keresztül egészen a szórakoztató programok rendezéséig. Őszinte elismerésem a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete munkatársainak, akik a nagyszerű szervezőmunka mellett a rendezvényhez szükséges anyagi háttér megteremtéséről

is gondoskodtak, hiszen támogatók nélkül lehetetlen ilyen horderejű programot megvalósítani.

Engedjék meg, hogy a továbbiakban személyes gondolataimat, érzéseimet osszam meg Önökkel a Tarka Fesztivállal kapcsolatban.

Mitől „marha jó” ez a rendezvény? Természetesen attól, hogy a szervezők egyik célja a magyartarka marhahús fogyasztásának népszerűsítése, amihez nemcsak tudományos, hanem nagyon is populáris eszközöket is használnak, hiszen mi sem áll közelebb a magyar ember szívéhez (gyomrához), mint a gasztronómia? A közös főzőcske azonban másról is szól: az együttlétről, a családi, baráti kötelékek szorosabbá válásáról.

De nem csupán ettől olyan nagyszerű ez a fesztivál. A programok minden korosztályt megszólítanak, az óvodástól a nyugdíjasig, a "tomboló" kamasztól a felelősségteljes szülőig. Sőt, a tűzijáték, a fő-

zőcske, a koncertek, a zenés-táncos műsorok néhány órára még a szülőből is gyereket, az idősből is fiatalat varázsolnak. Ráadásul a "könnyedebb" szórakozás mellett - a fotókiállításnak köszönhetően - kultúraéhségünket is csillapíthatjuk.

Meg kell említenem a rendezvénynek egy további értékét is: a szervezőknek azt a törekvését (és eredményességét), amelyet a magyar mezőgazdaság helyzetének jobbá tétele motivál. Emellett kiemelkedik a hagyományápolás, hiszen a magyartarka szarvasmarha hungarikum, ha szabad ezt a kifejezést használnom.

És még egy érv, ami amellet szól, hogy ez a programsorozat tényleg "marha jó": ezen az augusztusi hétvégén évről évre egyre több bonyhádi érzi úgy, hogy tartalmasan, lélekben feltöltődve múltatta az idejét, és jövőre újra eljön családjával, barátaival a Tarka Fesztiválra.

TARKABARKA FORGATAG

2009. augusztus 7-8-án ismét Tarka Fesztivál volt Bonyhádön. Az immár hagyományná vált, az idén kilencedik alkalommal megrendezett programsorozat kettős szerepet tölt be a város életében. Egyrészt betekintést nyújt a magyar mezőgazdaság, ezen belül az állattenyésztés helyzetébe, kiemelt hangsúlyt fektetve a szarvasmarha-tenyésztésre. Másrészt kétnapos, felhőtlen szórakozási lehetőséget biztosít Bonyhád és környéke lakói számára. Az idei évben - hála az Égieknek - valóban felhőtlen volt a kikapcsolódás.

Bár a programok a nagyközönség számára pénteken délután kezdődtek, a csütörtök este és éjszaka már a Tarka Fesztivál jegyében zajlott, hiszen hagyományosan ekkor kezdtek sütni a két ökröt, melyeket aztán másnap kora délután szolgáltunk fel a vendégeknek.

Az eddigi évekhez hasonlóan a pénteki programok első fele idén is a szakmaiság jegyében zajlott: ekkor került sor a XIII. Bonyhádi Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozásra és Országos Agrár-

fórumra, melynek fővédnöke Potápi Árpád, városunk polgármestere, valamint Dr. Solymosi József, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium miniszteri főtanácsadója volt. A konferencia előadói Margittai Miklós, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal elnöke és Dr. Udovecz Gábor, az Agrárgazdasági Kutató és Informatikai Intézet főigazgatója voltak.

A fesztiváli hangulat a péntek délután második felétől bontakozott ki igazán, hiszen ekkor kezdődtek a szórakoztató programok olyan előadók közreműködésével, mint Szabó Eszter és Kontor Tamás, valamint Varga Miklós. Az ismert sztárok mellett felléptek természetesen más műfajok képviselői is. Sőt, az idei évben külföldi zenekar is színesítette a programokat, hiszen a Tarka Fesztiválhoz csatlakozott a Sommerfest, azaz a Tolna Megyei Németek Napja, így ünnepelve meg a Wernau-Bonyhád testvérvárosi kapcsolat 20. évfordulóját.

A szórakoztató programok mellett az érdeklődők megtekinthették a VII. Tarka

Fotópályázatra beérkezett alkotásokból rendezett tárlatot.

A legfiatalabb fesztiválózókat Elmés játékok játszóháza várta, míg a felnőttek megpihenhettek egy-egy pohár finom bor mellett, vagy a kirakodóvásár kínálta portékák közül válogathattak.

A szombati "Főzőcske" ismét sokakat szólított "viadalra" a gasztronómia küzdőterén, és ami különösen rokonszenves volt, az idén a marhapörkölt mellett sokan rukkoltak elő ínycsiklandó ragukkal, tokányokkal és egyéb, marhahúsból készült "költeményekkel".

A szombat esti programokat hagyományosan tűzijáték és utcabál zárta.

Szervezőként és bonyhádiként megköszönöm, ez az évről évre nagyobb tömegeket vonzó rendezvény joggal viseli a "Tarka" nevet, mind szakmaiságát, mind sokszínűségét tekintve. Remélem, jövőre újra találkozunk!

Orbánné Prikk Orsolya *Vörösmarty Mihály ÁMK, Bonyhád*

„MEG NE FOGD A TEHÉN FARKÁT!”

Tisztelt Olvasók! Nem véletlen, hogy Móricz Zsigmondnak eme, bizonyára mindenki által jól ismert verssorát választottam cikkem címéül. A 2010. augusztus 13-14-én, Bonyhádon megrendezett X. Tarka Fesztivál látogatói biztosan emlékeznek a színpadi produkcióra, melyet ez a Móricz-idézet ihletett.

De ne szaladjunk ennyire előre, haladjunk szép sorjában!

Bár a rendezvény hivatalosan pénteken, valójában azonban már csütörtök este elkezdődött, amikor a két ínycsiklandóan előkészített ökrök alatt ünnepélyesen meggyújtották a tüzet, ezzel mintegy fesztiválhangulatot teremtve kis városunkban.

A pénteki programok - a hagyományoknak megfelelően - szakmai konferenciával, agrárfórummal indultak, melyen V. Németh Zsolt, a Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára, Dr. Bognár Lajos, a minisztérium helyettes államtitkára, Potápi Árpád János országgyűlési képviselő, Bonyhád polgármestere, Dr. Füller Imre, a Magyar Tarka Tenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgatója, valamint a fesztivál egyik fővédnöke, Dr. Solymosi József tájékoztatta az érdeklődőket a hazai agrárhelyzetről, a szakmai felelősségről, az új vidékpolitika szükségességéről és más, sokak számára nagyon fontos kérdésekről.

A konferencia után még a tavalyinál is ízletesebb sült ökröt és gulyást kóstolhattak a résztvevők, délutántól pedig színes, minden korosztályt megszólító szórakoztató programok várták a fesztiválra látogatókat. A Titti Corsi Dance Klub, a Swing Mazsorett és Tánc Egyesület, az ABS zenekar, Király Viktor és a Bonyhád Városi Fúvószenekar műsora után este a Wery-Take együttes gondoskodott a bál hangulatról. A zenekar igazán kitett magáért, amikor az Égiek úgy döntöttek, hogy ismét vihart zúdítanak a fesztiválzók nyakába. Hangosítás nélkül, a dobosra és az énekesre támaszkodva folytatták a műsort, amely aztán valóságos színpadi show-vá alakult, hiszen az eső elől a színpadra menekült nézők a zenészekkel együtt, rendfihetetlenül továbbvitték a bulit.

De hogy jön ide Móricz Zsigmond? Már is elárulom. A szombati programok első része a legkisebbeket szólította meg: a művelődési központ parkolójában népi játszótér, a szabadtéri színpadon pedig Pomázi Zoltán, a Bojtorján együttes tagja szórakoztatta nemcsak az óvodásokat, hanem - valljuk be - a már jócskán felnőtt nézőket is, hiszen "Meg ne fogd a tehén farkát!" című műsorában olyan régi Bojtorján-dalok is felszendültek, amelyeket a nem éppen legifjabb korosztály képviselői együtt énekeltek az előadóval, meglehetősen nosztalgikus hangulatban.

A szombat délután és este hátra lévő ré-

X. Tarka Fesztivál, Bonyhád

szében a bajai Bad Times zenekar, a szekszárdi Tücsök Klub, a Gemenc TáncSport Egyesület, Auth Csilla, a Szöcske Akrobatikus Rock and Roll Klub és a bonyhádi Bartók Béla Városi

Zeneiskola Ifjúsági Fúvószenekara gondoskodott a változatos, színvonalas szórakoztatásról.

A főzőcske ismét alkalmat adott a szakács-vénával megáldott "civilnek", hogy bebizonyítsák: a magyar ember vele született képessége, hogy remek ételeket tud készíteni, főleg, ha azt társaságban teheti.

A nagy durranással nem kellett a tűzijátékig várni: a Made in Hungária-show szereplői nemcsak a színpadot, hanem az egész környezetet a 60-as évekbe varázsolták egy órácskára. És, mert nosztalgiából sosem elég, a műsort Hofi zárta a 80-as éveket idéző video-discojával.

Az est "fénypontja", a tűzijáték is felülmúlta a várakozást: tátott szájjal, hosszan csodálhattuk a pompás, káprázatos "égi tüzeket".

Azt gondolom, az idei Tarka Fesztivál igazán jubileumira sikerült, hiszen az ismert és kevésbé ismert, viszont éppoly tehetséges előadók mellett a finom ételek, italok, a hangulatos együttlét és a fergeteges záró buli sokáig felejthetetlen élmény marad a látogatók emlékezetében.

Prikk Orsolya Vörösmarty Mihály ÁMK, Bonyhád

BOCI-BOCI TARKA

2011. augusztus 12-13-án újra tarka ruhát öltött Bonyhád. A XI. Tarka Marhafesztivál nem csak nevében újult meg, hiszen egy igazi hús-vér boci, pontosabban üsző színesítette, sőt, tarkította a fesztivál palletáját. Kisdromi különleges színfoltjává vált a város legnagyobb rendezvényének. Biztonságot nyújtó, mégis mindenki számára jól látható helyén, az óvodaudvarban kialakított karámban, a fák árnyékától védetten viselte türelemmel az arra járó gyerekek, ifjak, felnőttek ámuló tekintetét, a meg-megálló, rácsodálkozó látogatók szeretetteljes kíváncsiskodását. Arany János szavai jutnak eszembe, ahogy felidézem Kisdromi békés látványát: „...csendesesen kérődzik, igen jámbor fajta...” Néha ugyan hallatott egy-egy méltatlankodó bögést, amikor épp senki sem foglalkozott vele, de mihelyt újabb csodálói érkeztek, vígan rácsálla tovább a szénát. Reméljük, a gazda jövőre is megörvendeztet bennünket és elsősorban a közönséget azzal, hogy né-

hány napra „átköltözteti” egy kedves jószágát a fesztivál helyszínére. Köszönjük! Igaz, a rendezvény pénteken kezdődött, a csütörtök este és éjszaka azonban már a Tarka Marhafesztivál hangulatát előlegezte: a hagyományokhoz hűen ekkor gyűjtötták meg a tüzet az ökörsütéshez.

A pénteki programok egy része idén is a szakmaiság jegyében zajlott: ekkor került sor a XV. Bonyhádi Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozásra és Országos Agrárfórumra, melynek fővédnöke ez évben Czerván György agrárgazdaságegért felelős államtitkár, V. Németh Zsolt vidékfejlesztésért felelős államtitkár, valamint Potápi Árpád János országgyűlési képviselő, városunk polgármestere volt.

Délelőtt 11 órakor gyűltek össze azok, akik napjaikat a mezőgazdaság forgatagában töltik, és megosztották egymással tapasztalataikat. Munkájukat neves szakemberek előadásai segítették. Kezdeként Czerván György kapott szót, aki átfogóan értékelte a hazai mezőgazdaság helyze-

tét, valamint a jövőbeni tervekről beszélt. A fórumon részt vett az MGSZH Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság igazgatóhelyettese, Dr. Pleva György is. Ő a közelmúlt élelmiszerbiztonsági eseményeiről beszélt.

A fórumot a város polgármestere zárta, és megkérte az előadókat, hogy vágják fel a két nyáron sült ökröt.

A nap további részében többek közt az Alma együttes, a Titti Corsi Dance Club, a Bonyhádi Ifjúsági Dalszínház, valamint a Rockness együttes műsorát tekinthették meg a látogatók.

A művelődési központ parkolójában – a tudomány és a játék ötvözeteként – játszótér működött, amelyben mind a gyerekek, mind a felnőttek kipróbálhatták a fizika törvényein alapuló ügyességi játékokat, és mondhatom, remekül szórakoztak még a művelődési központ munkatársai is!

20 órától utcabál zárta a péntek estét a Wery-Take zenekar közreműködésével.

A szombati napon – a színpadi fellépők mellett – a szakácsoknak jutott a főszerep: közel 1200-an vettek részt a Tarka Főzőcskén. A bográcsokból HÍR-védjegyes magyartarka húsából készült ételeket kóstolhattak a fesztiválra látogatók.

Az elkészült ételeket ez alkalommal is Faddi Varga János királyi főszakács és felesége értékelték.

Ezen a napon került sor a IX. Tarka Fotópályázatra beérkezett alkotások értékelésére és a díjátadásra.

A színpadi műsorban – a táncsoportok, zenekarok, dalszínházak mellett – két sztárvendég, Keresztes Ildikó és Dukai Regina szórakoztatta az igencsak népes közönséget.

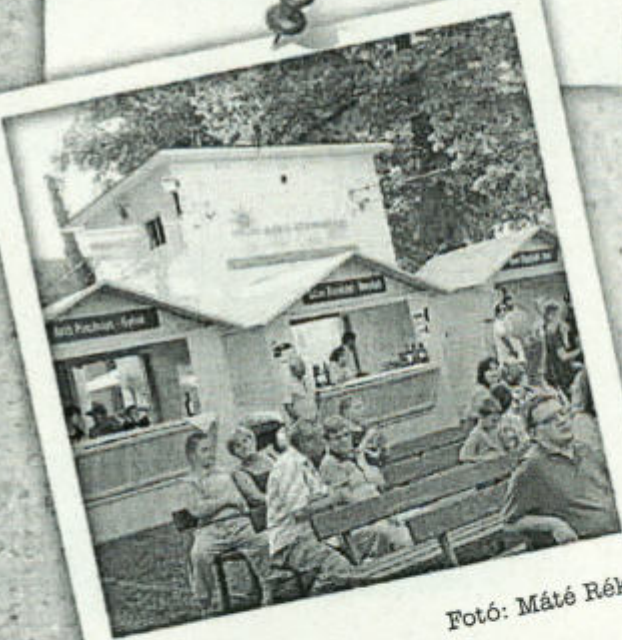
Este a Dynamic zenekar jóvoltából utcabállal, valamint a hagyományos tűzijáték megtekintésével zárult a XI. Tarka Marhafesztivál, mely hangulatában és a látogatók számát tekintve felülmúlt minden eddigi rendezvényt, és ehhez még az Égiek is áldásukat adták, hiszen megkíméltek bennünket a nyári záportól.

XI. Tarka Marhafesztivál
 2011. augusztus 12-13.

Fotó: Máté Réka

Dr. Füller Imre
 ügyvezető igazgató, MTE

XII. TARKA MARHAFESZTIVÁL

A Magyartarka Tenyésztők Egyesülete és társszervezői 2012. augusztus 10-11-én rendezték meg a XII. Tarka Marhafesztivált, mely egyrészt a magyartarka, a Bonyhádot is híressé tevő szarvasmarha körül forog, másrészt a rendezvény tartságát is mutatja.

A XII. Tarka Marhafesztivál megrendezését 15 kiemelt támogató és 26 támogató segítette, akik részben bonyhádi vállalkozások, cégek, de vannak a város határain, sőt, a megyehatáron túli támogatók is. A fesztivál fővédnökségét dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter és Potápi Árpád János országgyűlési képviselő, Bonyhád város polgármestere vállalták el. Az első napon, augusztus 10-én a konferenciára érkezettek a Városi Zeneiskola népzene tagozatának műsora várta. A fiatalokból álló zenekar a Völgység jellemző népdalt játszott.

Tizenegy órától indult immár XVI. alkalommal a Bonyhádi Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozás – országos agrárfórum. A levezető elnök, dr. Füller Imre ügyvezető igazgató bevezetőjében szólt az előzményekről, a Hagyományok Ízek Régiók (HÍR) védjegyet elnyert magyartarka húsról, majd felkérte polgármester úr távollétében Tóth Ferenc országgyűlési képviselő, kormány megbízott urat, nyissa meg a XII. Tarka Marhafesztivált és a konferenciát. Kormány megbízott úr üdvözölte a jelen lévő előadókat, a konferencián megjelenteket, majd ünnepélyesen megnyitotta a fesztivált és a XVI. Bonyhádi Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozás – országos agrárfórumot. Első előadónk V. Németh Zsolt vidékfejlesztésért felelős államtitkár úr volt, előadásának címe: „A Közös Agrárpolitika (KAP) 2014 után”. Államtitkár úr a közel egyórás előadásában tagjaink számára is érthetően beszélt a KAP- reformról. Elmondta, a KAP az Európai Unió egyik legrégebbi közös célkitűzéseket megfogalmazó programja, de most jelentős változások előtt áll.

A 2014-ben életbe lépő rendelkezések még csak formálódnak, a célok viszont változatlanok maradnak. Ahogy azt a hazai Nemzeti Vidékstratégia is megfogalmazza, a mezőgazdaságnak nemcsak az élelmiszerellátás a feladata, hanem a természetvédelem, a vidéki élet jobbá tétele is. Kiemelt szerepet szánunk a fiatal gazdák támogatásának, ugyanis jelentős elöregedés tapasztalható az agrárgazdaságban nemcsak itthon, hanem egész Európában. Államtitkár úr beszélt a még augusztus 31-ig benyújtható ÁTK 4 pályázati lehetőségről is.

A 2014-től életbe lépő földtörvény-tervezetről elmondta: az alapkoncepció az volt, hogy ne lehessen a spekulánsok játékszere a föld, és aki a földből akar megélni, az hozzájusson a megélhetésének forrásához. Természetesen várják a véleményeket.

A következő előadó Marticsek József úr volt, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat elnökségi tagja, aki maga is tenyésztő, és a bivalytenyésztést irányítja Magyarországon. Előadásának címe: „A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat működése és szerepe a KAP- reform népszerűsítésében”. Marticsek úr elmondta, hogy egy fiatal szervezetről van szó, amelynek jelenleg 8000 tagja van. Csatlakozásra buzdította a jelenlévőket. Elmondta, hogy fontos az EU-s pályázatok kihasználása, így feladatuknak tekintik az információ-áramlást.

Harmadik előadónként dr. Húth Balázs a Magyartarka Tenyésztő Egyesülete tenyésztés- és marketing vezetője a „Régi fajta új erényekkel – a magyartarka-tenyésztés eredményei” címmel szólt az Egyesület tenyésztési munkájáról, elért sikereiről.

Az előadások után kérdések következtek. Sok kérdés érkezett a készülő földtörvénnyel kapcsolatban, de az aszállyal, a

takarmányhiánnyal kapcsolatban is kérdeztek államtitkár úrtól. A válaszok után a levezető elnök felkérte az előadókat, hogy kormány megbízott úr és alpolgármester asszony vezetésével szegjék meg a nyársra húzott, omlósra sült ökröket. A konferencia résztvevői megkóstolhatták a házi csipetkés marhagulyást és természetesen a sült ökröt is. Ebéd közben a Bartina zenekar adott műsort, szintén a Völgység népzenejéből válogatva. A konferencia résztvevői késő délutánig beszélgettek egymással ügyes-bajos dolgaikról. A délutáni szórakoztató műsorokat a Tarka-barka játszóházzal kezdtük, amely programból szeretném kiemelni a Kaland a tejúton című játékot. A gyerekeknek és az őket kísérő felnőtteknek is szeretnénk volna bemutatni, hogy mi minden készül a magyartarka tejből, hogyan lesz belőle túró, kefir, tejföl, sajt... stb. Még a felnőttek is nagy érdeklődéssel figyelték az eseményt!

A délutáni műsoron felléptek: Funky Fever Band (Tolna), Titti Corsi Dance Club (Bonyhád) és Rúzsa Magdi. Az estét a Flooder Disco (Bonyhád) zárta.

A második napon reggel 8 órától lehetett átvenni a délutáni főzőcske programhoz a Hagyományok Ízek Régiók (HÍR) védjegyet is elnyert magyartarka húst mindazoknak, akik beneveztek a főzőversenyre.

A szórakoztató programok 10 órakor kezdődtek. Nagy sikere volt az „Elmés játékok játszóháza kicsiknek és nagyoknak” programnak, mely 10 órától 18 óráig kötötte le nemcsak a gyerekek, hanem az őket kísérő szülők figyelmét is. Délután 14 órakor került sor a X. „Tarka” Nemzetközi Fotópályázat díjainak átadására. A pályázat kifőlként olyan fotókat vártunk, amelyek a szarvasmarháról, annak élőhelyéről szólnak. A fotópályázatra idén 388 alkotás érkezett, melyet egy háromtagú zsűri bíralt el. A bírálók 98 fotót találtak alkalmasnak a kiállításra.

Az I. díjat Frank Szabó Sándor Úton című képe, a II. díjat Hőbér Szabolcs A három grácia című fotója, a III. díjat Német Mihály Állni látszik az idő című alkotása nyerte, míg a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete különdíját Eisenmann József Tanyavilág című fotója kapta.

15 órakor Potápi Árpád, városunk polgármestere és dr. Füller Imre MTE ügyvezető igazgató pisztolylövessel indította a „Főzőcskét”. A szabadtéri színpad környékét elfoglaló rengeteg ember és a felszálló füst jelezte, elkezdődött a főzés.

A „főzőcske” alatt neves előadóművészek szórakoztatták a jelenlévőket. A finom ételeket Faddi Varga János királyi főszakács és családja kóstolta meg, és döntött a helyezésekről. A helyezett baráti társaságok voltak, az egyik csapat (egyesületi tagunk) Aparhantról érkezett. Az I., II. és III. helyezett egy-egy serleget és a Hungária Takaréknál jóvoltából egy ajándéksomagot kapott jutalmul.

A szórakoztató műsorok 15 órakor kezdődtek. Fellépett a Városi Zeneiskola ifjúsági úvózenekara, volt Hot Iron

bemutató (Szekszárdról), műsort adott a Szászvári Ifjúsági Egyesület Tánccsoportja és Dolák-Saly Róbert humorista. Volt Zumba-bemutató és műsort adott a Szöcske Akrobatikus Rock and Roll Klub Bonyhádról. A szórakoztató műsorokat a bonyhádi Tarány Tamás zárta. Nagyon sok rajongója eljött az előadásra. Egy tőt is nehéz lett volna elejteni a szabadtéri színpad környékén, annyian voltunk. Tamás még az előadása után másfél órával is autogramot osztott a jelenlévő rajongóknak. A napot a fél kilenckor kezdődő nosztalgia buli zárta a RockOutlet zenekar közreműködésével, akik szintén hazai pályán mutatkoztak be. Az esti bál közben - egy pihenő erejéig - rövid tűzijáték is szórakoztatta a jelenlévőket.

A XII. Tarka Marhafesztivál ismételten jól sikerült, ennyien még egyik évben sem voltunk, sem a szakmai rendezvényen, sem a „főzőcskén” a szabadtéri színpadot körülvevő, mintegy 6.000 m²-es területen. Akik eljöttek a szakmai napra és a rendezvény második napjára, igazán jól érezhették magukat.

Végezetül, de nem utolsósorban hálás köszönetünk a Vörösmarty Mihály Művelődési Központ összes dolgozójának a rendezvényen végzett munkájukért. Nélkülük nem lenne Tarka Marhafesztivál!

Dr. Füller Imre
üzveztő igazgató, MTE

XIII. TARKA MARHAFESZTIVÁL BONYHÁDON

A Magyar Tarka Tenyésztők Egyesülete és társszervezői 2013. augusztus 9-10-én rendezték a XIII. Tarka Marhafesztivált, mely egyrészt a magyartarka, a Bonyhádot is híressé tevő szarvasmarha körül forog, másrészt a rendezvény tarkaságát is mutatja.

A XIII. Tarka Marhafesztivál megrendezését 12 kiemelt támogató és 25 támogató segítette, akik részben bonyhádi vállalkozások, cégek, de vannak a város, sőt, a megye határain túli támogatók is. A fesztivál fővédnökségét dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter és Potápi Árpád János országgyűlési képviselő, Bonyhád város polgármestere vállalta el.

2013. augusztus 8-án berendezték a területet, ahol nagyon sok önkéntes segítő vett részt a munkálatokban. Ezen a napon késő délután nyársra került a két „ökör”, megtörtént a fűszerezés, majd tíz óra körül meggyújtottuk a tüzet, elkezdődött a sütés.

Az első napon, augusztus 9-én a konferenciára érkezőket a regisztrációhoz rendelkezésre álló idő alatt a Városi Zeneiskola Népzene Tagozatának műsora várta. A fiatalokból álló zenekar a Völgység jellemző népdalait játszotta.

A XVII. Bonyhádi Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozás – országos agrárfórum 11 órakor kezdődött. A levezető elnök dr. Füller Imre ügyvezető igazgató volt. Elsőként Potápi Árpád János országgyűlési képviselőt, Bonyhád város polgármesterét kérte fel, hogy köszöntse a megjelenteket, és nyissa meg a XIII. Tarka Marhafesztivált. Polgármester úr megnyitó szavai után az első előadó, dr. Feldman Zsolt, a Vidékfejlesztési Minisztérium agrárgazdaságért felelős helyettes államtitkára tartott tájékoztatót „Az állattenyésztéssel kapcsolatos kormányzati elképzelésekről” címmel. Helyettes államtitkár úr beszélt többek között a szarvasmarha-állomány, különösen a magyartarka fajta növekedését segítő intézkedésekről, kérdőív szerkezetátalakítási támogatásról és a veszélyeztetett

fajta támogatásokról. Szó esett a Közös Agrárpolitika kapcsán folytatott legújabb brüsszeli tárgyalásokról is.

A következő előadó Papp Gergely úr, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szakmai főigazgató helyettese volt. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara gazdákat segítő intézkedéseiről beszélve elmondta, hogy hamarosan bevetésre kerül a kamarai kártya, mely sok segítséget ad a gazdáknak. Tárgyalásokat folytatnak a bankokkal, a MOL Zrt.-vel, hogy e kártya tulajdonosai különböző kedvezményekben részesüljenek. Azt szeretnék elérni, hogy a befizetett tagdíj és a kapott kedvezmények összegzése után a gazdák többet kapjanak, mint amennyit tagdíjként befizettek.

Harmadik előadónk a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Élelmiszer és Takarmánybiztonsági Igazgatóság képviselőjében dr. Pleva György igazgató úr volt. Előadásának címe: „Aflatoxin – új veszély a szarvasmarha-tenyésztésben.” Az előadó szót a jelen időszakot is érintő aflatoxin gondról, a gombáról, mely ezt a toxint termeli, és a lehetőségekről, melyekkel kivédhető, hogy ez a nem kívánt vegyület a tejben és a tejtermékekben előforduljon, megjelenjen.

Az előadások után kérdések következtek. A válaszadást követően a levezető elnök felkérte az előadókat, hogy polgármester úr vezetésével szegjék meg a nyársra húzott, omlórsra sült ökröket. A konferencia résztvevői megkóstolhatták a házi csipetkés marhagulyást és természetesen a sült ökröt is. Ebéd közben a Csurgó zenekar adott műsort a Völgység népdalaiból válogatva. A konferencia résztvevői késő délutánig beszélgettek egymással ügyes-bajos dolgairól. A szakmai napról több televízió és újság is beszámolót készített.

A délutáni szórakoztató műsorok alatt ügyességi és fejlesztő játékokból álló Tarka-barka játszótérrel kedveskedtünk a kicsiknek.

A délutáni műsoron felléptek: Gábriel

zenekar, Titti Corsi Dance Club, Rekop György humorista, Domonkos László énekes és a helyi Zumba Klub.

Az idei Tarka Marhafesztiválon - az eddigiektől eltérően - két színpadon zajlottak a produkciók. A Szabadság téri színpadot a Perczel utca egy részének lezárásával a patika udvaron keresztül kötöttük össze az eddig megszokott helyszínnel. Jó, hogy bővítettük a területet, mert a főzőcskére 172 csapat jelentkezett (2012-ben ez a szám 92 volt), így a szabadtéri színpad környéke kicsi lett volna. A műsort a Szabadság téri színpadon az ABS zenekar koncertje indította, majd őket a Mobilmania élőkoncert követte.

A napot utcából zárta.

A második napon reggel 8 órától lehetett átvenni a délutáni főzőcskéhez a Hagyományok Ízek Régiók (HÍR) védjegyét is elnyert magyartarka húst mindazoknak, akik beneveztek a versenyre.

A szórakoztató programok 10 órakor kezdődtek. Nagy sikere volt az „Elmés játékok játszótérháza kicsiknek és nagyoknak” elnevezésű programnak, mely 10 órától 18 óráig kötötte le nemcsak a gyerekeket, hanem az őket kísérő szülőket is. Délután 14 óra 30-kor került sor a XI. „Tarka” Fotópályázat díjainak átadására. A pályázat kiíróiként olyan fotókat vártunk, amelyek a szarvasmarháról, annak élőhelyéről készültek. A magyartarka fajta mint téma itt nem volt előírás. A fotópályázatra idén 47 fotóstól 370 alkotás érkezett, melyeket egy háromtagú zsűri bíralt el. A bírálók 82 fotót találtak kiállításra érdemesnek. Az I. díjat Asztalosné Illés Tamara Attrakció című képe, a II. díjat Kirják József Ökörszem című fotója, a III. díjat Bedő Kornél Mit mondtál?! című alkotása nyerte, míg a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete különdíját Elekes István Gyöngédség című fotója kapta. A kiállítás egy hónapon keresztül volt látogatható Bonyhádon, a Vörösmarty Mihály Művelődési Központ kiállítótermében.

A Magyar Vöröskereszt ezen a napon

14-18 óráig rendkívüli véradást szervezett nagyon nagy sikerrel, hiszen sokan jöttek el vért adni. Azt mondják, ha egy szervezett véradáson ötvennél többen vannak, az már nagyon sikeres napnak számít. Itt a négy óra alatt több mint száz-an adtak vért! A véradás befejezése után a vöröskereszt helyi szervezete a véradók között idén hat ajándécsomagot sorsolt ki az előadások közötti szünetben.

15 órakor Potápi Árpád, városunk polgármestere és dr. Füller Imre MTE ügyvezető igazgató pisztolylövéssel indította a „Főzőcske” startját. Ismét rengeteg ember volt Bonyhád szabadtéri színpada környékén és a Perczel utca lezárt részén, a Szabadság téri színpadnál. A vendéglátásra, főzőcskére levágott HÍR védjegyes magyartarka állatok elősúlyban idén közel 3 tonnát nyomtak. A szabadtéri színpad környékén felszálló füst jelezte, elkezdődött a főzés. A „főzőcske” alatt neves előadóművészek szórakoztatták a jelenlévőket. A finom ételeket Faddi Varga János királyi főszakács és családja kóstolta meg, és döntött a helyezésekről. A díjazottak baráti társaságok voltak, akik egy-egy serleget és a Hungária Takaréknál jóvoltából ajándécsomagot kaptak jutalmul.

Simon Zoltán és családja - egyesületi tagunk - Szeged mellől, Bordányból érkezett, és a főzőcske alatt a következő interjút adta a Tolnai Népujságnak: „Alapító tagja vagyok a Magyartarka Tenyésztők Egyesületének. A 13 év alatt két alkalommal nem jutottam el a fesztiválra. A rendezvény számunkra az összetartozás szimbóluma, hiszen a magyartarka tenyésztőket egy cél vezérli. Szeretjük egymást, szeretjük az állatokat, és szeretjük a fesztivált. Az előadások hasznosak, érdekesek voltak. Már az információáradat miatt is érdemes eljönni.”

A szórakoztató műsorok 15 órakor kezdődtek. Felléptek: Bonyhád Városi Zeneiskola Ifjúsági Fúvószenekara, Szócske Akrobatikus Rock and Roll Klub, Badár Sándor humorista, Häuser Beáta és az iChoir Énekegyüttes, Rockness. A Szabadság téri színpad előadói: A Köztársaság Bandája, Wolf Kati, Sally Gardens, Vastag Tamás. Nagyon sok rajongó jött el az előadásokra, akiknek a művészek a fellépés után autogramot. A napot a fél kilenckor kezdődő buli zárta a Wery-Take zenekar közreműködésével, akik szintén hazai pályán szórakoztatták a közönséget. Az esti bál közben egy pihenő erejéig rövid tűzijátékban is gyönyörködhattunk.

Úgy gondoljuk, rendezvényünk elérte célját. Nagyon sokan voltak a szakmai napon, ahol mindenki számára érthető előadásokat hallgathattak meg jövőnkéről, a KAP reformról, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara működéséről, gazdákat segítő tevékenységéről és az aflatoxin-problémáról. Ismét több ezren kóstolták meg a HÍR védjeggyel rendelkező magyartarkát, és főztek belőle igen finom ételeket. A város igazán magáénak érezte ezt a rendezvényt, és mindig nagy az összefogás, hiszen a Völgység legnagyobb megmozdulása a Tarka Marhafesztivál.

A fesztiválon a Frank család - egyesületi tagunk - jóvoltából előben is megcsodálhattuk a magyartarka fajtát, hiszen a két-napos program alatt két magyar apaságú szűz üszőben is gyönyörködhattunk. Nagyon sok látogatója volt a két „A” törzskönyves tenyészállatnak!

A XIII. Tarka Marhafesztivál ismételen jól sikerült, ilyen sokan még egyik évben sem voltunk, sem a szakmai rendezvényen, sem a „főzőcskén”. Akik eljöttek a szakmai napra és a rendezvény második napjára, igazán jól érezhették magukat. A rendező csapat 2014-ben is szeretné megrendezni a Völgység legnagyobb ünnepét, a XIV. Tarka Marhafesztivált.

Prikk Orsolya

Vörösmarty Mihály ÁMK, Bonyhád

A TARKA MARHAFESZTIVÁL - BELÜLRŐL

A 2014-es év augusztusa sem múlhatott el a hagyományos Tarka Marhafesztivál nélkül, melynek szervezéséből ez évben is a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete, valamint a Vörösmarty Mihály Művelődési Központ vette ki az oroszlánrészt.

Az induló lépések – a források megteremtése, támogatók felkérése – már az év első negyedében megkezdődtek. Bár az utolsó (de tényleg a legutolsó) pillanatban derült ki, hogy – a korábbi évektől eltérően – néhány fontos forrás kiapadt, a fesztivál mégis megvalósult abban a formában, ahogy azt a szervezők elképzelték. Köszönhető mindez Bonyhád Város Önkormányzatának, a Vörösmarty Mihály Művelődési Központnak, és elsősorban a Magyartarka Tenyésztők Egyesületének!

Az utóbbi néhány év megmutatta, hogy a Tarka Marhafesztivál – hál' istennek – kinőtte az addigi területét, és bizony, a programok is megérték a színesítésre, bővítésre. Bonyhád Város Önkormányzata már 2013-ban kezdeményezte a fesztivál területi kiterjesztését, a szórakoztató programok két színpadra tervezését, és az ehhez szükséges anyagi támogatásra is ígéretet tett. A szervezők örömmel éltek a lehetőséggel, és hosszas ötletelés, sok-sok beszélgetés után megszületett a rendezvény tervezete, immár nagyobb területen, két színpaddal, több fellépővel. A kezdeti aggályok eloszlottak, amikor – tavaly először – megvalósult a megújított Tarka Marhafesztivál, amely valóban „dupla élvezetet” nyújtott az ide látogató, hatalmas létszámú vendégseregnek. Így aztán a 2014-es évi szervezkedés már ennek jegyében kezdődött, és immár hagyományosan két színpaddal, nagyobb területet belakó, ésszerűbben kialakított terekkel valósult meg a XIV. Tarka Marhafesztivál. De nézzük, mi mindent láhattak, hallhattak mindazok, akik 2014. augusztus 8-9-ét Bonyhádon töltötték!

Augusztus 8-án, pénteken a művelődési központ szabadtéri színpadánál már korán reggel elindult az élet: az utolsó simítások

után a Pannónia Kft. munkatársai hozzákezdtek a gulyásfőzéshez, hiszen az Agrárfórum után éhes tömegek várják majd, hogy végre belemeríthessék kanalukat a szokásosan remek gulyásba. Fél tíztől várták a XVIII. Bonyhádi Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozás – országos agrárfórumra érkezőket a regisztrációs sátnál.

10.30-tól a Bartók Béla Zeneiskola népzene tagozatos növendékei muzsikával csalogatták a helyszíntre a legkorábban érkező vendégeket.

A 11 órakor kezdődő Tanácskozást ebéd követte, melyen – a már említett nagyszerű gulyásnál kívül – kitérő marhasültet is kóstolhattak a konferencia résztvevői, valamint az addigra már szép számmal jelen lévő, szórakozni vágyó bonyhádi és környékbeli közönség.

A délutáni programok több helyszínen zajlottak: a szabadtéri színpadon és a Szabadság téren felállított második színpadon táncos, zenés, színházi és egyéb szórakoztató produkciókat láthattak, de a művelődési központ mögötti parkoló, a füves terület, sőt, az Iparos udvar és a Perczel Mór utca egy szakasza is a fesztivált szolgálta ezen a két napon.

A helyi fellépőkön (Városi Zeneiskola Fűvőzenekara, Häusser Beáta, Kárikittyom Anticeleb Orchestra, Dynamic zenekar, Zumba bemutatók, Csurgó zenekar, Titti Corsi Dance Club, Szöcske Akrobatikus Rock And Roll Klub, ABS zenekar, Wery-Take zenekar) kívül távolról érkezett előadók, sőt, hírességek is szórakoztatták a közönséget (Budapesti Utcaszínház, Rekop György és Lorán Barnabás, a Karthago együttes, Éles István, a Pécsi Flamenco Együttes, a SoundCircus, Muri Enikő, Vikidál Gyula, Baricz Gergő).

Augusztus 9-én, szombaton – a már említett színpadi műsorokon kívül – a művelődési központ mögötti parkolóban a játék és tudomány csodás elegyeként jelent meg a már hagyományosan visszatérő Elmés játékok

játszóháza, amely mindig elvárásol kicsiket és nagyokat egyaránt.

A segítő szándékúak a Magyar Vöröskereszt jóvoltából véradáson is részt vehettek, ami szintén évről évre visszatérő eleme a Fesztiválnak.

Szombat délután került sor a tradicionális Főzőcskére, amelyre az idén 140 csapat nevezett. Bár a felhívás elsősorban marhahúsból készült ételek készítésére buzdított, néhányan azért „megbolondították” főztjüket egy kis sertés- vagy szarvasborjúhússal, ami semmiképp nem rontotta el a végeredményt. A Tolnai Borvidék minőségi borai-val megjelenő termelők gondoskodtak róla, hogy a zamatos, ám csöppet sem könnyű ételek jobban csússzanak.

A szintén hagyományos, idén 12. alkalommal rendezett Tarka Fotópályázatra 251 képet küldtek be az alkotók, közülük kilencvennyolc fotó vett részt a művelődési központ kiállítótermében bemutatott tárlaton. Nagyszerű fejlemény, hogy a kiállítás anyaga – egy alkotó kezdeményezésére – továbbvándorolt a Debreceni Egyetemre, ahol szintén rengeteg érdeklődő tekinthette meg az igazán szellemes, nagyszerű képeket.

A szombat este – akárcsak a péntek – utcabállal zárult, közben 22 órakor a már megszokott tűzijáték jelezte: hamarosan véget ér a móka.

A kezdetekkor ránk ijesztő, ám együttműködéssel és töretlen elszántsággal végül leküzdött akadályok már a feledés homályába veszttek, amikor vasárnap hajnalban fáradtan, de sikerélménnyel zártuk a XIV. Tarka Marhafesztivált.

Györfly Balázs elnök (NAK) és Rácz Károly elnök (MTE) aláírják az együttműködési stratégiai megállapodást

Dr. Fülöp Imre ügyvezető igazgató a rendezvény levezető elnöke

Filóné Ferencz Ibolya Bonyhád város alpolgármestere köszönti a résztvevőket

Nagy István államtitkár (FM) előadásában az állattenyésztés jövőbeni kilátásairól szöjt

Fördös József és csapata

A sült ökör megszegése

Karthago koncert

A Tarka Fotópályázat díjazottjai: Bedő Kornél (középen) 1. helyezett, Biró Lajos (balról) 2. helyezett, Lakatos Krisztián (jobbról) Magyarartarka különdíj

„Főzőcske”

Bonyhádi Települési Értéktár Bizottság
7150 Bonyhád, Széchenyi tér 12.

Tisztelt Bizottság!

A Vörösmarty Mihály Művelődési Központ által benyújtott, a „**Tarka Marhafesztivál**”
Bonyhádi Települési Értéktárba való felvételének javaslatát támogatom.

Bonyhád, 2015. január 5.

Tisztelettel:

dr. Füller Imre
Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
ügyvezető igazgató

MAGYARTARKA TENYÉSZTŐK
EGYESÜLETE
7150 Bonyhád, Zrínyi u 3
Adószám: 19171346-2-17
Váltság Takszöv: 71800013-11136695

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„Völgységi Könyvfesztivál”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

.....Kult Imréné..... (név)
.....*Kult Imre*..... (aláírás)
.....Bonyhád, 2015. január 12..... (település, dátum)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Solymár Imre Városi Könyvtár
7150 Bonyhád, Perczel M. u. 50.

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Kult Imréné**

Levelezési cím: 7150 Bonyhád, Perczel M. u. 50.

Telefonszám: 74/451-834

E-mail cím: kultne.agi@bokonyvt.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Völgységi Könyvfesztivál**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Bonyhád város

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- települési   tájegységi   megyei   külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A bonyhádi Solymár Imre Városi Könyvtár az idei évben tizenötödik alkalommal rendezi meg a Völgységi Könyvfesztivált. A programsorozat 2000-ben egynapos rendezvényként indult, majd az évek során háromnapos könyvfesztivállá nőtte ki magát.

Rendezvényünk évente, az Ünnepi Könyvhetet követő hétvégén kerül megrendezésre.

Célunk, hogy a város és a környező települések lakói

- minél több kiadóval, kiadvánnyal ismerkedhessenek meg,
- személyesen találkozhassanak közismert és közkedvelt írókkal, előadókkal,
- kihasználva a kiadók árengedményeit, kedvezőbb áron szerezhessenek be színvonalas kiadványokat,
- azok, akik nem tudnak eljutni a fővárosi könyvfesztiválra, kapjanak egy kis ízelítőt a könyvfesztiváli hangulatból és a színvonalas programokból.

Az évek során mind több kiadóval, előadóval sikerült tartós kapcsolatot kialakítani. Több kiadó az első Könyvfesztivál óta minden évben ellátogatott hozzánk, többek között a Nap Kiadó, a Jelenkor Kiadó, a Pro Pannonia Kiadói Alapítvány. A 13 év alatt közel 30 kiadó fordult már meg nálunk. Könyvfesztiválunk festői környezetben zajlik, igazán vonzó nyárindító program mind a résztvevők, mind a látogatók számára. Színes programjainkkal igyekszünk minél több korosztály igényeinek megfelelni.

Kiadói bemutatók mellett számos **író-olvasó találkozó**ra is sor kerül a három nap alatt. Olyan neves írókat igyekszünk meghívni, akik széles körben népszerűek, így számos látogatót vonzanak. **Helyi alkotóknak** is lehetőséget szeretnénk adni a bemutatkozásra. Nemcsak írók, költők, hanem képzőművészek, fotósok is megmutathatják tehetségüket. Emellett a fesztivál ideje alatt **kézműves vásár** is zajlik.

Rendkívül fontosnak tartjuk a gyerekek **olvasóvá nevelését**, az olvasás népszerűsítését, ezért az ő számukra minden évben igényeiknek megfelelő programokat találunk ki, népszerű könyvek kiadóit és szerzőit, illusztrátorait próbáljuk megnyerni.

Volt már vendégünk többek között Németh Kristóf, Barabás Éva, Berg Judit, Csukás István, Fésűs Éva, Sándor Anikó, Fejős Éva. Nagy Natália, Bán Mór, Zacher Gábor, Rakonczai Gábor, Böszörményi Gyula is.

A Völgységben élő népcsoportok, nemzetiségek adják a térség jellegzetes, sokszínű arculatát. A Könyvfesztiválunk különlegessége, hogy programját a **különböző nemzetiségek bemutatkozásai** is színesítik. Eddigi fesztiváljainkon mindhárom nagy nemzetiség (német, székely, roma) képviseltette már magát. A rendezvény zárónapján pedig már hagyománnyá vált a „Futás a könyvért” TEOL- futóverseny is, mely 2014-től csatlakozott a „**Mozdulj Bonyhád**” - mozgalomhoz így a sportolni vágyók is egyfajta módon kapcsolatba kerülnek könyvtárunkkal, rendezvényünkkel.

Kulcsterületek

- **Kultúra**

Elsődleges cél az olvasás népszerűsítése. Programjainkon a közönség személyesen találkozhat kortárs magyar szerzőkkel, megismerkedhetnek a mai magyar szép- és szakirodalom jeles alakjaival és műveikkel valamint számos magyar könyvkiadó kínálatával.

- **Népművészet, kézművesség**

A könyvfesztiválra kézműveseket is hívunk, hogy a közönség megismerkedhessen a mai magyar kézműves mesterségekkel és művelőikkel. A fazekas termékektől kezdve az üvegékszerekig nagyon színes a kínálat. Az árusok némelyike bemutatót is tart, hogy az érdeklődők láthassák, hogyan készül egy fonott kosár vagy éppen egy szöttes. A fesztiválon résztvevő kézművesek túlnyomó részt környékbeliek.

- **Szórakozás**

A rendezvény egyedi lehetőséget kínál a szabadidő tartalmas eltöltésére. A változatos, szórakoztató különleges családi programok olyan páratlan lehetőséget kínálnak az ide látogatóknak 3 napon keresztül, amelyet a közelben nem találhatnak: felnőtt és gyermek író-olvasó találkozók, kiadói bemutatkozók, gyermekműsorok (koncert, bűvész, stb.) és programok, családi vetélkedők, vetítéses előadások közkezdvelt témákban (túrázás, egészség, sportsikerek, élménybeszámolók), étel- és borkóstoló.

- **Nemzetiségi élet**

Könyvfesztiváljainkon a Völgységben élő nemzetiségek közül a német, a székely, a roma és a felvidéki nemzetiség a legaktívabb. Ők rendszerint helyet kapnak a rendezvényen, mely hagyományt a későbbiekben is szeretnénk folytatni. Néhány ilyen jellegű program a teljesség igénye nélkül: „Lebt wohl im Ehebunde!” – Sok boldogságot!: A kelengyétől a mennyasszonyi koszorúig (a Völgységi Múzeum vándorkiállítás), Udo Pörschke: Unter dem Buddha-Baum und zwölf weitere Geschichten című könyvének bemutatója, dr. Székely János: Cigány népismeret – könyvbemutató, hagyományos cigány ételek bemutatója, kóstolója.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A rendezvény elnevezése könnyű és pontos beazonosítást tesz lehetővé, mind a térséget, mind rendezvény jellegét illetően. Ezen kívül a cím hozzájárul ahhoz is, hogy a Bonyhádon és környékén élők, a „völgységiek”, sajátjuknak tudhassák, erősítve ezzel az egy térségbe tartozás érzését. Helyi érték, hiszen a Völgységben alkotó írók, költők, művészek mindig lehetőséget kapnak a bemutatkozásra a nagyobb nyilvánosság előtt.

A térségben egyedülálló, országos szinten is különlegesnek mondható három napos programsorozat, mely tartalmaz kikapcsolódási és művelődési lehetőséget kínál minden korosztály számára. Programok olyan színes kínálata, mely szinte minden érdeklődési területet felölel

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Tolnai Népújság

TEOL archívum

Völgységi Hírlevél

Bonyhád TV archívum

Tolnatáj TV archívum

Fortuna Rádió hírarchívum

A könyvtár honlapja: www.bokonyvt.hu

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Bonyhádi Települési Értéktár Bizottság

7150 Bonyhád,

Széchenyi tér 12.

Tisztelt Bizottság!

A Solymár Imre Városi Könyvtár által benyújtott „Völgységi Könyvfesztivál” nemzeti értéknek a Bonyhádi Települési Értéktárba való felvételének javaslatát támogatjuk.

Bonyhád, 2015. január 12.

Tisztelettel:

Schnell-Nagy Erika

Schnell-Nagy Erika

elnökhelyettes

Matisz Nóra

Matisz Nóra

elnökségi tag

KÖNYV-KULTÚRA EGYESÜLET
7150 Bonyhád, Porczel M. u. 6.
Adószám: 18986694-1-17
Szám: 71800013-11144214

A 13. fejezethez ért a könyvfesztivál

MEGNYITÓ Díjátadóval kezdték a vasárnapig tartó programsorozatot Bonyhádon

„A könyvtárért, a kultúráért”-díjjal tüntették ki Markovics Mihályt a XIII. Völgységi Könyvfesztivál pénteki nyitónapján. Az elismerést minden évben a Solyvár Imre Városi Könyvtár dolgozóinak javaslata alapján ítélik oda olyasvalakinek, aki nagyban segíti a bibliotéka munkáját. Az idei díjazott óvodapedagógusként és a bonyhádi német önkormányzat tagjaként is kiemelte ezt, a könyvtár német versenyének és rajzpályázatainak zsűrizésében is mindig rész vesz – emelte ki vele kapcsolatban Kult Imréné igazgató.

Az idei díjazott, Markovics Mihály és Geronimo Stilton

Az egész hétvégén tartó Könyvfesztivált Potápi Árpád látnos polgármester nyitotta meg, hangsúlyozva, hogy a bonyhádi könyvtárosok mindent megtesznek azért, hogy kedvet csináljanak az olvasáshoz. Nyitóműsort a Kränzlein Néptánc Egyesület mini csoportja adott, amelynek tagjai aztán a többi gyerekhez hasonlóan megrohmozták a gyerekgregényhős Geronimo Stilton. A folytatás az idősebbeknek is sok érdekességet ígért és ígér könyvbemutatókkal, előadásokkal, kiállítás megnyitással. ■ H. E.

Szombat

MOZI

BÖLCSKE: Lotte és a holdkő titka (észlet-animációs film), 17 és 20 óra.

PAKS: A kolónia (kanadai akció-thriller), 20 óra.

XIII. VÖLGYSÉGI KÖNYVFESTIVÁL
BONYHÁD SOLYVÁR IMRE VÁROSI KÖNYVTÁR: Tamás Menyhért: Égvűrűk című verseskötetét Dr. Hegedűs Éva mutatja be, 10 óra. Csimina Bence: Kalandozás a Gyűrűk ura trilógia világában, 10 óra. Kézműves foglalkozás gyerekeknek, 10.30. Koller Mártonné Molnár Veronika: Biborvörös alkonyat című könyvét Weber Panni mutatja be, 11 óra. Író-olvasó találkozó Böszörményi Gyulával, házigazdák: Fővényi Dániel és Szabó Boglárka, 14 óra. Vendégünk Csabai Márk

PROGRAMOK

krimi író és Berta Péter „Zama” könyvkritikus, 15.30. Kártya csere-bere (foci, Óceánmánia, Dzsungel mánia, A mi Földünk, kalandos utazás, Luna magica, Monster High), 16 óra. Közönségtalálkozó Fábián Jankával, a házigazda Tihanyi Ignácné, 16 óra. „Neked ugatok” – vendégünk Korom Gábor, a Népszíneti Kutyaclub vezetője, a Tükör módszer alapítója. Kutya-show bemutatót tart az Ebtanoda, a pécsi Tükör Iskola csapata, 17 óra. A Sosem Ugyanaz Comedy Klub kacagató műsora, 19 óra.

NÉPDAL TALÁLKOZÓ

HARC FALUHÁZ: közreműködnek a helyi és környékbeli települések népdalkedvelői, 13 óra.

Vasárnap

MOZI

BÖLCSKE: A kolónia (kanadai akció-thriller), 20 óra.

PAKS: Téged akarlak (spanyol romantikus film), 20 óra.

XIII. VÖLGYSÉGI KÖNYVFESTIVÁL

BONYHÁD SOLYVÁR IMRE VÁROSI KÖNYVTÁR: Manófutás és „Futas a könyvért!” regisztráció, ingyenes egészségi állapot-felmérés, 8.30-tól. Bemelegítés - Dia Zumba, 8.30. A futóverseny rajtja, 9 óra. A Jordán klub színjátzó körének előadása, 9.30. Defendo-bemutató, 10 óra. Noé báránya-állatok ihlette költemények - Irodalmi Parnasszus

Dr. Hegedűs Évával, 10.30. Tombola sorsolás, 11.30.

GYERMEKNAP ÉS PARKAVATÓ

KAPOSPULA TEMPLOM: ünnepi szentmisét celebrál dr. Szlávik Antal feketenyéki és Istvánka Vince plébános, 9.30. Béke téri és Millenniumi park: a Kaposzekcsől Fűvös Zenekar térzenéje, 14.30. Köszöntőt mond Markovits Géza polgármester, 15 óra. Kulturális programok 15.15-től: Az Égig érő fa - a Márkus színház bábelőadása, a Vízmente néptáncsoport fellépése, Viki és Ádám gyerekdalokat énekelt, élőzenés táncház Vass László vezetésével. A rendezvény ideje alatt légvár, trambulín, körhinta és kézműves játszótér várja a családokat. ■ H. E.

Mától: Völgységi Könyvfesztivál

BONYHÁD

Ma délután nyitja kapuit a Völgységi Könyvfesztivál, amely három napig tart. A Bonyhádi Solyvár Imre Városi Könyvtár 2000 óta minden esztendőben megrendezi a könyvek ünnepét, amely mára a Dél-Dunántúlon az olvasók és kiadók egyik legjelentősebb találkozásává, a könyvtárosok szakmai programjává vált. Emellett tartalmas szórakozásról is gondoskodnak a szervezők. Az idén huszonhárom kiadó jelezte érkezését, köztük az Axel Springer-Magyarország Kft., amely be-

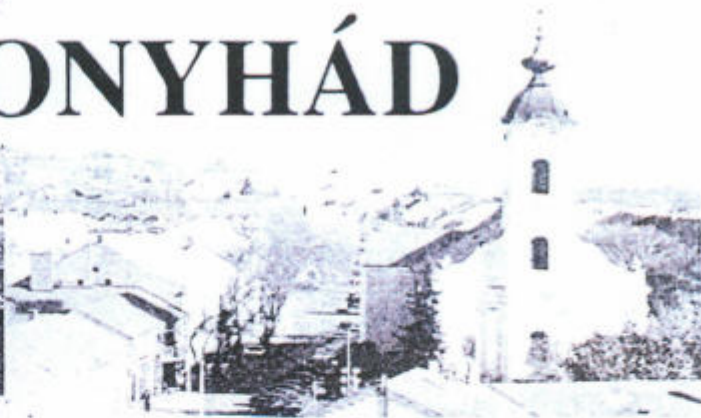
mutatja lapjait, s ahol főszerkesztők, szerkesztők, újságírók, terjesztési és hirdetési munkatársak várják az érdeklődőket. A rendezvények sorában kiállítások, könyvbemutatók, író-olvasó találkozók, könyvtáros fórum, klubalakuló, gyermekprogramok, szórakoztató műsorok szerepelnek. A könyvfesztiválon a Tolnai Népújság is jelen lesz. Munkatársai minden érdeklődőt szeretettel várnak a Perczel kertbe. A részletes programot lapunk 11. oldalán és honlapunkon - www.tolnainepujasag.hu - olvashatják.

Solymár Imre Városi Könyvtár
7150 Bonyhád, Percze M. u. 50.
Tel./Fax: 71-451-834

HON-LAP. BONYHÁD

BONYHÁD VÁROS ÉS A VÖLGYSÉG LAPJA

III. évfolyam 12. szám - 2005. június 17. • Ár: 100Ft – Előfizetve fél évre: 1.200 Ft, egy évre: 2.300Ft.

Szín-foltokkal nyíló könyvfesztivál

Az ötödik alkalommal megrendezett Völgységi Könyvfesztivál első napján sokakat elriasztott az eső a programok látogatásától, többek között a fellepesre várt Bujtorján együttes tagjait is. Holott nagyon kellemes volt a hangulat a könyvtár falai között is. Az érdeklődők megtekinthették a tolvartári pályázat kiállítását, találkozhattak Percs Erzsebettel és Jókai Annával, megtekinthették Malyi József Kárpát-köszöru expedícióján készült dián, végül a Bartina együttes nódalimű zenés műsorát élvezhették.

A országos patchwork (tolvartári) pályázatra 45-en küldtek el közel 60 alkotásukat. Az nódalimű elmény kategóriában Vanni Garibella (Tamas), a derti kategóriában Szekács Judit (Budapest), a könyvborító kategóriában Kuliar Elemerne (Pecs) lett az első helyezett. A Solymár Imre Városi Könyvtár különdíját Pál Jánosné (Bonyhád) vehette át. Díszoklevelet kapott Betléri Nóra és Koszmanni Éva (Nyíregyháza – Start Szakiskola). Az egyéb technikával készült könyvborítók kategóriájában a bácsi Szivárvány Csoporthoz tartozó résztvevők nyertek.

A rendezvényt Potapi Árpád polgármester nyitotta meg, miután Amal Maria, a Solymár Imre Városi Könyvtár igazgatója köszöntötte az egybegyűlteket. *A Völgységi Könyvfesztiválról 8-9. oldalunkon olvashatnak további tudósításokat, információkat.*

Táblaavatással emlékeztek

A trianoni békeszerződés aláírásának 85. évfordulója alkalmából emléktáblát avattak az Országgyűlésnél. Az érkezés híresség a kezükben emlékeztet, s hálázták meg Potapi Árpád polgármester, országgyűlési képviselő, valamint Bencze Árpád, a Trianon Társaság bonyhádi elnökeinek beszédét. Az esti órák a történelmi egyházak lelkesen - Vitez János János, Krahling Dániel, Lemle Zoltán - is megajándították az emléktáblát. Végül Kovács György társigazgatóra mindenki elhelyezett egy mécsét az Országgyűlésnél, így tényleg burkolva a fájó emlékeket.

Miről olvashatnak ma:

- A közterület-teljesítők egy éve 2. oldal
- Önkormányzati sajtóteret
Istenei Tímea 2. oldal
- Guinness-rekordokat igerő
Völgységi Nyár 3. oldal
- Száz lépéssel Bonyhádta – Beszélgetés Dóczy
Gábor államtitkarral 4. oldal
- Fellepeseken és versenyeken bizonyított
a Városi Vegyeskar 5. oldal
- Száz éves jubileumot ünnepelek
a Vörösmartyuban 6-7. oldal
- V. Völgységi Könyvfesztivál 8-9. oldal
- Ket izraelita irányzat
volt Bonyhádán 11. oldal
- Egyenlően ötödik, csapatban második
a „Nasember” 14. oldal
- A BKSE feljutott az NB I/B-be 14. oldal
- Eredményekkel teli tartsányával
ballagtak a roplabdás lányok 15. oldal

A könyvfesztivál és a szökőkút

Harmadik alkalommal rendezték meg a Solymár Imre Városi Könyvtár munkatársai a Völgységi Könyvfesztivált. Az ünnepélyes megnyitó keretében a több mint tíz éve „hallgató” szökőkút ismét működésbe kezdett, aminek a jelenlévők nagyon örültek. Antal Mária könyvtárigazgató, Potápi Árpád polgármester, valamint Bölcsföldi Árpád, a munkálatok koordinátora köszöntötte az ünneplőket, kiemelve a Fűtőmű Kft. és a Kármentő Polgári Kör segítségét a szép környezet kialakításában. A jelenlévők egy-egy pohár pezsgővel koccintottak a jeles eseményen.

A Perczel kertben felállított könyvsátrokban kiadók kötetivel ismerkedhettek meg az érdeklődők, és vásárolhatták meg azokat. A gyerekek beneveztek a bonusz-gyűjtő versenybe, és fel-alá szaladgáltak a feladatok teljesítéséhez. Aki nyugodtabb elfoglaltságra vágyott, beülhetett egy-egy könyvbemutatóra, vetítéssel egybekötött előadásra. Külön sátor várta a mesekedvelő apróságokat, és a kézműves foglalkozások keretében is kipróbálhatták magukat, avagy íjásztudásukat. Vagyis elmondhatjuk, hogy ezen a hétvégén senki nem unatkozott, aki ellátogatott a könyvtárhoz.

A könyvtár és a Lóska Kft. által meghirdetett Bóbita pályázatra több mint 200 alkotás érkezett, amelyek a könyvtárban megtekinthetők. Rajz kategóriában kiemelt első díjat kapott Péter Márton, ezenkívül díjazták Domokos Noemi, Típphavone Greta, Kurucz Zsanett, Mieski Edina, Sarkózi Zsuzsanna, Koch Laura, Szeles Csilla, Vörös Viktor, Tarnóczy Áron, Góbi Ramona, Gyórfi Mónika, Dömötör Éva alkotását. A fotó kategóriában egyetlen díjat adtak ki, a győztes, Tabajdi Teodóra egy tenykepezőgépet nyert.

Elsőkötetések mutatkoztak be egy pavilonban. Horváth Ferenc: Idegeneknek tilos című novellafüzérében születi tragikusan korai elvesztéséről, szerelemről, vágyról, családról egyaránt olvashatnak. Litkai Gergely: Nekem 8 című kötete rádiós műsorok válogató összegzése. Gergely viccesen megjegyezte, hogy kissé tudathasadásos dolog elsőkötetesnek lenni Pongóval és Berecz Jánossal egyszerre. Az E máj nap szül című verseskötet írója, Aletta Vid irodalomtanár végzettséggel könyvesboltban dolgozik. Férfi és női hangra íródó verseket egyaránt ír, ezért a felelős író.

Szombatra meghirdették a választókerületek akadályversenyét, amelyre négy csapat nevezett be: Filóné Ferencz Ibolya, Vaszari Tibor, Pall Gábor, illetve Lovász Tibor képviselők drukkoltak a csapatuknak, s igyekeztek is győzelemhez segíteni őket. A fára rögzített műanyag szemeteskosárba nemis volt olyan egyszerű betalálni, mint azt sokan gondolták. Volt reflexjáték, a műveltségi feladatoknál az okozta az egyik legnagyobb kérdést, hogy melyik a leghangosabb állat (a bálna).

A vízfordást kicsi gyermekeknél nehéz feladatnak tarthatnánk, csak hogy jelen esetben ez azért volt nehezen teljesíthető feladat, mert a szökőkúthoz futva onnan fél deciliteres apró vodórban kellett hozni a vizet – ennek köszönhetően nem is fogyott ki a munició a kútból. Akadt, aki belepottyant a vízbe, és akadt aki az ellenfél kancsójába töltötte be a megszerzett mennyiséget. A kötélhúzás is nagy sikert aratott. Mind a négy csapat – Alvin és a mókások, Kemények leszünk, Sivatagi rohamcsigák, Punto – remekül érezte magát a verseny során.

A kétéves Harry Potter Klubot játékkal ünnepelték a gyerekek, különböző feladatokat kellett teljesíteniük. Az egyik legsikeresebb az volt, amikor egymás arcát kellett kifessék, persze ecset nélkül. Nagyon élvezték a srácok, hogy az ujjukat beledughatják a festékbe és mazolizhatják egymást. Knutszerző feladatok voltak ezek, a végén ajándékot kaptak a legügyesebbek. Természetesen a szülinapi torta sem maradt el, seprűn lovagló boszorkánnyal a tetején.

Szombaton Bakó László várdombi alkotó – tőle szokatlan anyaggal próbálkozva, hisz ő kötőmböket szeret formázni – gipszből készítette el az ismeretlen olvasó szobrát. A kettényitott könyvet jelképező tükörbe sokan belenéztek, a figyelmesebbek a könyvtár épületét is megtalálhatták a „sorok között”.

Szinte nem is lehet felsorolni a programokat, akkora volt a kínálat. De volt egy produkció, amelyet még nem hagyhatunk szó nélkül: a Langaléta Garabonciások. Ők négyen fergeteges hangulatot teremtettek gölyalábon állva, a közönséget is bevonva műsorukba. A „kurtalábu bonyhádi könyvmolyoknak” titulált közönség jól szórakozott a langaléták műsorán.

Máté Réka

Export név: 16pagra1	Oldal: 31	Beíró: Pál Ágnes	Sorszám:
Tolnai	Rovat:	Szerző: Pál Ágnes	Tervezett 4 has./ sor
Népújság			terjedelem:
2003.06.17	Mutáció	Dátum: 2003.06.16	Terjedelem: 5219k 3,00f 175s 0mm
144		03:28	: 1,53h
			5219.00 karakter
			4/44 hasábsor

Tartalmi cím:
 Egyéb: Három képet Lotuson küldök. Fájlnév: antelm. A képen Antal Mária a bonyhádi városi könyvtár igazgatója. Fájlnév: szokut1. A Perczel kerti szökőkút próbauzem közben már sok nézelődőt vonzott. Fájlnév: szokut2. A Perczel kerti szökőkút próbauzem közben.

Völgységi Könyvfesztivál a megújult Perczel kertben

A bonyhádi Solymár Imre Városi Könyvtár harmadszor rendezi meg a Völgységi Könyvfesztivált június 20-tól 23-ig. A rendezvény sokkal több a könyvek vásárlásánál - mondja Antal Mária az intézmény igazgatója.

- A program mottójául Supka Géza gondolatait választottuk: „...az évnek egyik napján az ország minden városában és falujában könyvnap rendeztessék...gerincét a festői könyvvásár teszi, amely a városnak lehetőleg valamely csendes terén, amennyire lehetséges, történelmi épületnek vagy természeti szépségnek keretében folyik le...”. Supka szinte nekünk írta ezeket a sorokat. Nincs alkalmasabb hely, mint a mi Perczel kastélyunk és az azt körülvevő, a fesztivál kezdetére megújuló park. Mivel harmadszor szervezzük a programot, vannak már tapasztalataink. Az előző években a látogatottság - bár évről évre növekedett - alulmúlta a várakozásunkat. Ám erőt adnak Domokos Mátyás akadémikus szavai, aki vendégként volt jelen a tavalyi fesztiválon: „Köszönöm, hogy itt lehettem. Kérem, ne adják fel.”. Megfogadtuk a tanácsát és már hónapokkal ezelőtt megkezdtuk a készülődést. Rajz- és fotópályázatot irtunk ki a Loska Kft. -Fuji Foto Centrummal közösen, amelyre szép számmal érkeztek pályamunkák. Ennek eredményhirdetését a fesztivál megnyitóján tartjuk. Olyan játékot találtunk ki - bonusz-gyűjtő verseny - amellyel a szórakoztatás, az ismeretátadás a szándékunk és az, hogy visszajelzésekhez jussunk a fesztivállal kapcsolatban. Ennek fődíja egy színes televízió. A kiadókkal való találkozás, a rendkívül kedvezményes könyvvásárlás mellett az idén járulékos programok tömegét ajánljuk az érdeklődőknek. Ezeket úgy állítottuk össze, hogy a lakosság minden rétege, minden korosztály megtalálhassa a számítását. Több olyan lehetőséget kínálunk, ahol nagyszülő, szülő és gyerek egy időben talál elfoglaltságot. Vagy: tudjuk, hogy az utazás sokakat érdekel, ezért olyan érdekes embereket hívtunk meg, mint Régi Tamás Afrika-kutató. Természetesen ezekhez az előadásokhoz, beszélgetésekhez, szórakoztató alkalmakhoz mindig kapcsolódik egy-egy jelenlévő könyvkiadó. Több mint félezer könyvkiadót kerestünk meg. Pozitív választ huszonötötől kaptunk. Kellemes meglepetés volt, hogy a rendezvények szereplői nagyon

kedvezményesen vállalták a fellépéseket, hogy a bonyhádi vállalkozók közül sokan álltak mögénk. Az önkormányzat is magáénak érzi a rendezvényt. A Fütömű Kft. ez alkalomra újjávarázsolja a Perczel kertet: diszkivilágításunk, működő szökőkútunk lesz. Mindenki a lehetőségeihez mértén támogat minket. Ki díjakkal, ki pénzzel, ki munkával segít a megvalósításban. Olvasóink már tavasz óta érdeklődnek, hogy milyen feladataik lesznek. Barabás Éva, az RTL Klub népszerű műsorvezetője igazi lokálpatriótaként van segítségünkre. Az előkészítésben, a szervezésben rengeteget dolgozott, s így tesz a fesztiválon is. Mindez jó érzéssel tölt el. Remélem, hogy a Völgységi Könyvfesztivált néhány év múlva a kistérség egyik meghatározó rendezvényeként tartják számon, hogy a kiadók akkor már önként fognak jelentkezni és rangot jelent majd, hogy itt lehetnek, hogy a városban élők is magukénak fogják tekinteni és értékén kezelni a könyveknek és programoknak ezt a seregszemléjét.

A Völgységi Könyvfesztivál programja

Június 20, péntek

- 13.30 A fesztivál megnyitása. Közreműködik a Völgység Néptánc Együttes
- 14.00 A Bóbita rajz- és fotópályázat eredményhirdetése és kiállításának megnyitója
- 14.30 „Bármilyen lehetsz” - a digitális fotózás rejtelmek - Losonczi József előadása és pályázat kihirdetése
- 15.00 Dr. Kovács Lajos: A halálnak éve - az elmúlt évek legjelentősebb bűnügyei - könyvbemutató
- 16.00 Hogyan lettem első kötetes - Az Ünnepi Könyvhét első köteteseinek találkozója
- 17.30 Találkozó Dr. Papp Lajos szívsebész professzorral
- 18.00 Szülő-gyerekek piknik
- 18.30 Szokolai Tamás és az Aréna együttes bemutatja a Nem történt semmi című kötetet
- 19.30 Szendrői Szabolcs: Fél lábbal a hegycsúcson - diavetítéssel egybekötött könyvbemutató
- 21.00 Zsonglőrök

Június 21, szombat

- 10.00 Solymár Imre: A dél-dunántúli németek mentalitása és dr. László Péter: Fehérlaposok - Mint oldott kéve könyveinek bemutatója
- 10.00 Választókerületek akadályversenye
- 11.00 Jonatán vetélkedő
- 11.30 A Cicero Kiadó bemutatkozása. Vendégek: Babay Bernadette és Tarsai Szabó Tibor
- 14.00 Udvari Gábor: Kina - filmvetítéssel egybekötött előadás és a Kalandor